לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ט בתמוז תשמ"ו, 5 באוגוסט 1986 / שנה מ"ד מס' 13106 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

השקל פוחת בכשליש אחוז

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

השקל פוחת אתמול בכשליש אחוז לעומת סל המטבעות. שער החליפין של השקל לעומת הדולר גם הוא פוחת בכשליש אחוז והגיע ל־1.4977 ש"ח לדולר. בנק ישראל הדגיש אתמול, שאין בפיחות של אתמול כל שינוי מדיניות והדבר נבע מגורמים טכניים בלבד.

הפיחות בסל בא למרות המשך מגמת ההיחלשות של הדולר בשוקים בין־לאומיים. אתמול נסחר הדולר באירופה מתחת לרמה של 2.08 מרק לדולר. אם כי בארה"ב ניכרה אתמול בערב מגמה של מימוש רווחים והתחזקות מסויימת בשער הדולר.

„שיחות קונסולריות" בין ישראל לבריה"מ

המועד: סוף אוגוסט. המקום: הלסינקי ● מוסקווה: אח"כ תצא המשלחת הסובייטית לתל־אביב ותיתכן החלטה על פתיחת קונסוליות ● פרס: נעלה את בעיית יהודי בריה"מ ונושא המזה"ת

מאת דליה שחורי, יצחק שור וזאב בליצר, כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

במחצית השנייה של אוגוסט ייפגשו בהלסינקי נציגי ישראל עם נציגי ברית המועצות לדיון בחידוש היחסים הקונסולריים בין שתי המדינות — הודיע אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, בוועדת החוץ והבטחון.

פרס אמר, כי נציגי ישראל היתנו את דבר הפגישה בכך שהיא לא תהיה סודית, וכי יועלו בה גם נושאים אחרים, כמו יהדות ברית־המועצות והנושא המזרח־תיכוני.

פרס הזהיר מפני אופטימיות יתירה. להערכת ישראל, אמר ראש הממשלה, נוקטת ברית־המועצות בצעד זהיר, שמטרתו היא לשלב את ישראל באווירה של הפשרה, בלי לסכן את יחסיה עם הערבים.

הסובייטים הביאו את דבר הפגישה העתידה ואת הסיכוי לחידוש היחסים הקונסולריים עם ישראל לידיעת מדינות ערב, אמר פרס.

רכוש הכנסייה

הוא סיפר לח"כים, כי הסובייטים החליטו זה מכבר לשלוח משלחת קונסולרית לישראל, לשם בדיקת הרכוש הסובייטי בארץ. הסובייטים מבקשים ליטול לידיהם את הבעלות על רכוש הכנסייה הרוסית הלבנה בישראל, וישראל הסכימה להיפגש אתם, אך בגלל התקפה האמריקנית על לוב ביטלו הרוסים את הפגישה. לאחר כמה שבועות הם חזרו על פנייתם לשלוח לישראל משלחת קונסולרית.

כאשר החלו המגעים עם בריה"מ, ביוזמתה, „לפני מספר חודשים, הציעה בריה"מ, כי משלחת סובייטית תבוא לישראל. תשובת ישראל היתה, כי משלחת סובייטית תוכל לבוא לישראל על בסיס של הדדיות, כלומר, שמשלחת ישראלית תצא לבריה"מ. לכך סרבה בריה"מ ולפיכך נקבעה הפגישה בהלסינקי.

על־פי הסיכום במגעים אלה, תעלה בריה"מ בהלסינקי את הנושאים שעליהם היא מבקשת לדון. לכאורה, יש בכך פתח לאפשרות שעל סדר־היום יעמדו גם נושאים מדיניים, כמו כינון יחסים קונסולריים או חידוש היחסים הדיפלומטיים. אולם חוגים מדיניים אינם סבורים כך, ומציינים: „לא שמענו מן הסובייטים בשלב זה שום רמז וסימן, שהם אכן רוצים לחדש אתנו יחסים."

„אפיק פתוח"

חוגים מדיניים בירושלים ציינו אתמול, עם זאת, כי באחרונה התקבלו מספר איתותים מבריה"מ, גם בעקבות שיחות הנשיא פרנסואה מיטראן עם מיכאל גורבצ'וב. לפיהם חלה תפנית כלשהי ביחסה של בריה"מ לישראל. אולם ההערכה היא, עדיין, כי מדובר ברצון סובייטי להחזיק „אפיק פתוח" לישראל, שיאפשר צינורות הידברות בעת הצורך, כדי שלא יקרה באיזור שום „פאקס אמריקנה", כלומר תהליך שלום תחת חסות או מעורבות אמריקנית, בלי לשתף את בריה"מ, כפי שהדבר קרה בחוזה השלום בין ישראל למצרים.

על פי סיכום המגעים שהתנהלו באחרונה, מגמת הסובייטים במפגש הלסינקי היא לקיים שיחות על נושאים קונסולריים בלבד. ב„נושאים קונסולריים" הכוונה היא בעיקר לנכסי בריה"מ בישראל — כנסיות, אדמות, מגרשים ובניינים בירושלים, ביפו, באבו־כביר, בנצרת, בטבריה ועוד. עד כה יוצגו האינטרסים של בריה"מ בעניינים

(המשך בעמוד 2)

חיילי מילואים נטשו משימתם — דרשו אוכל ברמה כזו הם רגילים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

[illegible]

התקבל חוק המצות לא ייאכל חמץ בפסח

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה אתמול, סמוך לחצות, את חוק המצות האוסר מכירת חמץ בפסח. תמכו בחוק כל הסיעות הדתיות, הליכוד, התחיה ואורן נחמיאס מהמערך.

(המשך בעמוד 2)

מחריף משבר המינויים הפוליטיים בין המערך לליכוד ● עמוד 16
תאצ'ר תתמוך בסנקציות מוגבלות על דרום־אפריקה ● עמוד 14
תוכנית חומש ירדנית להשקעת 1,3 מיליארד דולר בשטחים ● עמוד 3
ספ"ם תיאבק מחר בכנסת נגד התיקונים לחוק נגד הסתה גזענית ● עמוד 2

היוזמה הסובייטית

ההודעה הסובייטית הרשמית על פתיחת שיחות עם ישראל, בכוונה להגיע לקשרים קונסולריים איתה, מהווה את התזוזה הראשונה המשמעית בעמדתה הנוקשה של ברית המועצות כלפינו מאז מלחמת ששת הימים. האופן הבלתי־רגיל שבו פורסמה ההודעה על־ידי אחד הדוברים במהלך מסיבת העיתונאים, ותוקנה לאחר מכן על־ידי דובר אחר, מעיד על קיומן של מחלוקות חריפות למדי בקרב ההנהגה הסובייטית הנוכחית, בכל הקשור בשאלת ישראל והמזרח־התיכון.

אפשר לחזות בוודאות, כי „מחנה גורבצ'וב", בהחלטתו הברורה לשינויים עמוקים בכל האוריינטציה של מדיניות החוץ הסובייטית, ערך גם בדיקה יסודית במאזן ההישגים והכשלונות של תקופת ברז'נייב במזרח־התיכון והגיע למסקנה, כי הסיכום שלילי לגמרי. מתוך להשפעה מוגבלת ביותר בסוריה ובדרום־תימן, אין היום לסובייטים דריסת־רגל כלשהי באזורנו. הם מבודדים מן התהליכים המתחוללים בעוצמה רבה, בעולם הערבי וגם הרחק מעדיה ממאמצי השלום וההידברות הישראלית־ערבית. שלילתם המוחלטת את הסכמי קמפ־דייויד רק הוסיפה טעות טאקטית על המישגה האסטרטגי הבסיסי של ניתוק היחסים עם ישראל אחרי 1967, ושל אי־יכולת ואי־הרצון להביא את החלקים המתונים של הציבור הפלשתיני, המקושרים לעמדות הבאים ממוסקווה, לידי קבלת החלטות מועצת הביטחון הבסיסיות בזכות קיומה של ישראל, ואשר גם ברית־המועצות הצביעה בעדן.

ההבחנה מחודש של כשלונות תקופת ברז'נייב ועידן הביניים שנמשך מאז מותו ועד עליית גורבצ'וב, מתחילה למצוא עכשיו ביטויים מוחשיים בגלויי חיים רבים בתוך ברית־המועצות עצמה, וביחסי החוץ שלה. הוצאת החיילים הסובייטים מאפגאניסטן איננה רק מחווה לשמה, אלא צעד ממשי ומוחשי לקראת פיוס עם מדינות אסיה ועם ארצות הברית. ההצעות האחרונות שהועלו על־ידי נציגי ברית־המועצות בשיחות ז'נבה, שנושאן פיקוח על הנשק הגרעיני, לא מתעניינות כבר ב„תעמולה". אלה הן עמדות חדשות, מתונות וגמישות, חלקן הגדול לוקחות בחשבון גם את האינטרסים החיוניים של הצד שכנגד. אומנם, ההערכה האמריקנית הנוכחית היא, כי אסון צ'רנוביל חיזק בשלב הראשון את המחנה השמרני האנטי־גורבצ'ובי בברית־המועצות. אולם עתה משיב המנהיג הנמרץ מלחמה [illegible]

[illegible]

פצצות המיצרר: עוד מאמץ למנוע עצות אנשי משרד־הביטחון בניו־יורק

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — פקידי רשות ישראליים ואמריקניים עסקו אמש בנסיון להחליט, אם אנשי משרד הבטחון בניו־יורק יאלצו להעיד לפני חבר מושבעים גדול בארה"ב, שיחקור בדלתיים סגורות את ההאשמות, כי הם קשרו קשר לגנוב טכנולוגיה וציוד אמריקניים מסווגים לייצור פצצות מצרר.

שמונה מאנשי משרד הבטחון בניו־יורק קיבלו הזמנות להעיד השבוע לפני חבר המושבעים הגדול. אין להם חסינות דיפלומטית רשמית, אם כי נציגי ישראל טוענים, שיש להם חסינות „מעשית", בהתחשב באופי עבודתם. הם פועלים בשירות משלחת הקניות של משרד הבטחון בניו־יורק.

היועץ המשפטי של משרד הבטחון, משה כוחנובסקי, והציר בשגרירות ישראל בוושינגטון, אלי רובינשטיין, נפגשו אתמול במשרד המשפטים האמריקני עם פקידי רשות אמריקניים בכירים המעורבים בחקירת הפרשה, שזכתה בפירסום רב. ישראל הכחישה רשמית את כל ההאשמות בעניין זה. מאמצים שנעשו בעבר למצוא פתרון לבעיה המשפטית הזאת של הזמנת הישראלים להעיד נכשלו.

אתמול הביעו נציגים ישראליים את התקווה, כי המאמץ הנוכחי יוכתר בהצלחה, אם כי הודו, שכמה מאנשי הרשויות האמריקניות לאכיפת החוק לוחצים בכל עוז לאלץ את שמונת הישראלים להעיד לפני חבר־המושבעים הגדול.

אמש נערכה בעניין זה התייעצות חשאית בין ראש־הממשלה, שמעון פרס, ממלא־מקומו, יצחק שמיר, ושר־הביטחון, יצחק רבין.

בג"צ יפרסם מחר החלטתו לגבי תקפות חנינות אנשי השב"כ

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

פסיקת בית־המשפט הגבוה לצדק בשאלה האם תקפות החנינות שהעניק נשיא המדינה חיים הרצוג לראש השב"כ, אברהם שלום, ושלושה מעוזריו — צפויה מחר.

הפסיקה שכבר הוכנה, משתרעת על־פני מאה עמודים. היא נכתבה על־ידי נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, המשנה לנשיא, מרים בן־פורת, והשופט אהרון ברק.

הפסיקה קובעת, בין היתר, אם יש מקום למתן צו החלטי המורה על חקירת פרשת אוטובוס 300.

כתבנו מעיר, כי אם אומנם יאשרו שופטי בית־המשפט העליון את החנינות שהעניק הנשיא לאנשי השב"כ — תיפתח הדרך לבקשות נוספות בנושא זה.

צוות החקירה המשטרתי המיוחד העוסק את פרשת השב"כ, הפסיק את מלאכתו ומחכה להחלטות השופטים. עיכוב החקירה בא כדי למנוע השפעות על מהלכיה.

נתן שצ'רנסקי עם התמונה של אימו, בעת מסיבת עיתונאים בביתו לקראת עליית משפחתו מבריה"מ. (צילום: יצחק הררי)

פיטורים נרחבים בתעשייה האווירית — גרעון של בין 80 ל־90 מיליון דולר

[illegible]

על המשמר

בחזרה אל הגשר

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

במלאות 40 שנה לאירועי „ליל הגשרים" ו„השבת השחורה" נאספו אמש מאות רבות של חברי הפלמ"ח לציון המאורע, בכותרת „מסביב יהום הסער".

בעצרת חגיגית שנערכה ב„היכל התרבות" בת"א השתתפו גם שר־הבטחון יצחק רבין ושר־המשטרה חיים בר־לב, שהיו מפקדים בפלמ"ח ונטלו חלק בפעולות השונות. היו שם גם מפקדי החוליות והחיילים שפוצצו בליל ה־17 ביוני 46' את 10 הגשרים שחיברו את ארץ ישראל עם הארצות השכנות.

הפלמ"חניקים, ששיבה זרקה בשערם וכרסם כבר משתפלת, חזרו ונזכרו בימים ההם, שרו את שירי התקופה עם הזמרת יפה ירקוני ושמעו סיפור מפי פ'וצ'ו, סופר הפלמ"ח.

בצילום: במלאת 40 שנה לליל הגשרים חזרו הפלמ"חניקים שפוצצו את גשר בנות־יעקב אל הגשר (שניבנה בינתיים מחדש), למחרת המסיבה שערכו לכבודם בליל שבת חברי קיבוץ איילת השחר.

רביעי מימין: מאירק'ה פעיל מפקד המחלקה דאז.

צילום: לאון מינסטר

הברפלד: סיכוי לחתימת הסכמי שכר בשני המגזרים השבוע

שכר המינימום במשק ההסתדרותי החל מה־1 באוגוסט — 450 ש"ח

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, העריך אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, כי קיים סיכוי סביר שעוד השבוע ניתן יהיה לחתום על הסכמי מסגרת בסעיפי השכר הן במגזר הציבורי והן בפרטי „אם לא יתעוררו קשיים של הרגע האחרון".

הוועדה המרכזת החליטה אתמול לאמץ את ההצעה כי שכר המינימום במשק ההסתדרותי יהיה מה־1 באוגוסט 450 ש"ח, כ־45 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

כתבנו מציין, כי שכר המינימום בסקטור התעשייתי עומד כיום על 33 אחוז ואילו במשק העובדים הוא גבוה בכתשעה אחוזים. המדיניות המקצועית של ההסתדרות הציבה לעצמה להשיג במסגרת ההסכמים החדשים שכר מינימום בשיעור של 50 אחוז מהשכר הממוצע.

האגף לאיגוד מקצועי יוציא היום הנחיות מעשיות להנהלות המפעלים ומקומות העבודה לפעול בהתאם להחלטת ההסתדרות.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הגדיר בישיבה את הצעת החוק של הממשלה בדבר שכר המינימום כ„בושה וחרפה לחברה מתוקנת ומתקדמת", ואמר כי היא סותרת לחלוטין את מצע מפלגת העבודה. „יש לכן להביע תמיהה שאי־אלו שרי ממשלה, חברי מפלגת העבודה, התכחשו למצע מפלגתם והצביעו בעד החוק שהביא שר־האוצר בשם הממשלה", אמר קיסר.

שני הנושאים המרכזיים השנויים עדיין במחלוקת במו"מ על הסכמי המסגרת הם שכר המינימום במשק הפרטי וקידום כל העובדים בסקטור הציבורי. במו"מ המתקיים בצוות מצומצם בענין סעיף זה חלה התקדמות והמעסיקים הציבוריים הביאו הצעה משלהם המתקרבת אל זאת של נציגי ההסתדרות.

לדברי הברפלד, לאחר החתימה על ההסכמים יוקמו צוותי עבודה משותפים לצדדים כדי להגיע להסכמה בנושאים כגון קיצור שבוע העבודה וקיצור שבוע העבודה, בעיית הגימלאות והמערכת הפנסיונית ונושאים הקשורים בהכשרה ובהשתלמות מקצועית ובאיכות חיים.

„רופאים נאבקו שנים להצלת חייו ורוצח קיפח נפשו בשל בצע כסף"

אמר שכנו של אליהו כהן מחיפה שנרצח אתמול במהלך שוד

„רצחו את אבא שלי" — זעק אתמול בצהריים שלמה כהן, המשרת בצבא הקבע, בעת שהגיע לבית אביו בחיפה, שם נתגלה לעיניו מחזה זוועה בשמצא את אביו מוטל בשלולית דם.

אליהו כהן שוחרר בסוף השבוע שעבר מבית־החולים „רוטשילד" בחיפה, שם היה מאושפז בעקבות מחלת לב ומחלת סכרת שממנה סבל שנים. הוא התגורר בגפו בדירה בת שלושה וחצי חדרים ברח' הרצליה 30, לאחר שאשתו מרים נפטרה לפני עשר שנים.

למנוח שני בנים — מאיר כהן, נהג מונית הגר בחיפה ושלמה כהן המשרת בצבא קבע. המנוח לא עבד מאז שחלה, ולדברי שכניו היה איש נעים הליכות ועבד בעבר כנהג מונית.

אתמול בבוקר סמוך לשעה 10 לפני הצהריים שוחח הבן שלמה, אשר נהג לבקר את אביו בתדירות גבוהה, טלפונית עם האב, והבטיח לבקרו בשעה 2 אחר הצהריים. כאשר הגיע לדירה, גילה את אביו ללא רוח חיים.

ממצאים ראשונים של חקירת המשטרה מצביעים על כך שהמנוח נרצח ומצא מותו כפי הנראה בחנק לאחר שהוכה בראשו.

בדירה היה אי סדר, ולפיכך מניחים חוקרי המשטרה כי הרצח בוצע במהלך שוד.

השמועה על רצח האיש עשתה לה כנפיים בשכונה, ושכניו הקשישים סירבו לפתוח את דלתות דירותיהם ולשוחח עם זרים. מבעד לדלת מוגפת אמרה אחת השכנות: „אני מפחדת לפתוח את הדלת, תראו מה עשו לאדון כהן". שכן אחר אמר, כי רופאים נאבקו במשך שנים להציל את חיי האיש החולה — ורוצח קיפח נפש מחמת בצע כסף.

גופתו של המנוח הועברה לבדיקה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר, לאחר שבני המשפחה נתנו את הסכמתם לכך.

על דלת הכניסה לדירה לא נמצאו כל סימני פריצה, ומניחים כי הרוצח חדר לדירה באמתלה ובתחבולת־שווא.

(עתים)

גופתו של אליהו כהן מועברת למכון הפתולוגי (צילום: קלאודיו נוטקוביץ, „חדשות")

רוכשי דירות בחב' גינדי כלאו בני־ערובה במשרדי „קידום"

במשך חמש שעות התבצרו אתמול עשרות רוכשי דירות של אברהם גינדי במשרדי חברת הביטוח „קידום" בתל־אביב. בתביעה שהחברה תממש את פוליסות הביטוח שרכשו אצלה ותשתתף במימון השלמתו של פרוייקט הבנייה.

במהלך התקרית כלאו המתבצרים שלושה בני ערובה מעובדי החברה, וביניהם יו"ר מועצת המנהלים אהרון פוטשניק, ואיימו להצית את עצמם ולפגוע בבני משפחותיהם שהיו עימהם, אם לא ייענו תביעותיהם.

לאחר משא־ומתן שנמשך כ[illegible] שעות דרך חלונות הבניין, בין קציני משטרה לבין רוכשי הדירות, הסכימו המתבצרים לשחרר את בני הערובה. לאחר אסיפת הרוכשים בהשתתפות של סגן מפקד מחוז ת"א, תת־ניצב ארמנד לוי, סוכם כי מרכז הקבלנים ביחד עם [illegible] יפעלו להשגת מימון להשלמת הפרוייקטים של חברת אברהם גינדי, במסגרת הסיוע המיוחד בסך 80 מיליון דולר שהממשלה הקציבה לקבלנים פרטיים.

יו"ר ועד הדיירים, חיים הלפגוט, אמר בסיום הפגישה, כי אם תוך יומיים לא יושג הסדר יתבצרו הדיירים שוב, משום שאין להם ברירה אחרת. עוד הודיע, כי רוכשי פוליסת הביטוח של חברת „קידום" החליטו להגיש תלונה פלילית במחלקת החקירות של משטרת ישראל בטענה שחברת „קידום" מכרה להם פוליסות ביטוח, כאשר ידעה שאינה יכולה לעמוד בהתחייבויות הכספיות הכרוכות בכך.

אנשי חברת „קידום" אמרו כי לא יתלוננו נגד הדיירים המתבצרים, מכיוון שהם מבינים את מצוקתם של רוכשי הדירות. (עתים)

מזג האוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 20–31, רמת־הגולן 20–33, נהריה 21–31, צפת 21–32, טבריה 23–38, נצרת 21–32, עפולה 23–35, תל־אביב 22–30, נמל תעופה בן־גוריון 22–32, יריחו 24–40, עזה 23–30, באר־שבע 20–35, אילת 27–40. (עתים)

הוקמו צוותים לדיון בנושאים ספציפיים במו"מ עם האחיות

נציגי המעסיקים, ההסתדרות ואחיות בתי־החולים קיבלו אמש את הצעת מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, להקים מיד שני צוותי עבודה אשר ידונו בנושאים הספציפיים, במרים על תנאי עבודתן של האחיות. פרופ' מיכאלי מסר שהצוותים יחלו את עבודתם כבר מחר.

בפגישה שהתקיימה אמש בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הביעו כל הצדדים אופטימיות לגבי התקדמות לשלב המעשי במו"מ עם האחיות.

פרופ' מיכאלי אמר, כי עתה, לאחר שנציגי הצדדים גיבשו את עמדותיהם העקרוניות, נכנס המו"מ עם האחיות לשלב מעשי. הוא אמר עוד, כי „כבר עתה יש לצפות לתוספת תקנים למערכת הסיעוד בבתי־החולים, עקב העומס הרב המוטל על האחיות". פרופ' מיכאלי ציין, כי על הצוותים הוטל לדון במסורת על שעות העבודה, העומס, התנאים הפיסיים, ותנאי העבודה של האחיות. „הדברים מופיעים בדרישות האחיות וניתן לדון עליהם בהמשך להחלטות הממשלה בעניין זה".

על דעת כל הצדדים סוכם כי לאחר שהצוותים יסיימו את עבודתם יוגש החומר לצוות המשותף לאישורו, ולאחר מכן יקבלו הדברים גיבוי של הממשלה בהתאם לצורך.

פרופ' מיכאלי ציין עוד, כי עתה ברור לכל הצדדים שנושא השכר ידון במסגרת ההסכם הקיבוצי, ובינתיים, עד אשר זה ייחתם בשבועות הקרובים, ידון צוות המו"מ אך ורק בנושאים שפורטו לעיל. (שע"ת)

נסים וברונו נפגשו עם ראשי הבנקים החדשים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר האוצר, משה נסים, ונגיד בנק ישראל, פרופ' ברונו, נפגשו אתמול עם המנהלים החדשים של הבנקים. היתה זו הפגישה הראשונה של נסים עם מנהלי הבנקים, ולדברי משרד האוצר, נועדה הפגישה ל„החלפת דעות" בין הבנקאים לבין השר והנגיד.

היום עומדת להתכנס ועדת השרים, שמונתה לבדיקת המלצות ועדת בייסקי. הוועדה תתכנס לראשונה שלושה וחצי חודשים לאחר פרסום המלצות ועדת בייסקי. לפני הוועדה יוצגו המלצות של צוות פקידים של משרדי האוצר והמשפטים, שהמליצו לא לקבל בשלב זה חלק גדול מהמלצות ועדת בייסקי, ובמקום זאת למנות שתי ועדות חדשות, שיבדקו את ההמלצות של ועדת החקירה בכל הנוגע למבנה שוק ההון.

יומן הערב של גל"צ — יותר מגאזיני, פחות יומני

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

יומן הערב של גל"צ לבש מאתמול פנים חדשות: יותר מגאזיני, פחות יומני, דיווחי הכתבים יארכו לא יותר מדקה, וההרחבות יהיו בראיונות ובשיחה עם הכתבים. מגישי התוכנית יהיו דן שילון ויעל דן וגוני סביר שיתחלפו ביניהם.

על שאלה בדבר סיבת השינוי, השיב אתמול מפקד גל"צ, נחמן שי, כי כשנכנס לתפקיד, נמצאה מחלקת החדשות בהלם כבד בגלל הקיצוצים שנכפו עליה. לכן החליט לרענן את תוכניות האקטואליה ולשנות את צביונן. כך הועברה „בכון לעכשיו" מ־11.00 ל־13.00, משום שהנסיון מוכיח שאירועים חדשותיים רבים יותר מתרחשים בשעות אלה, שכהן היום בעיצומו. נוסף לכך „פוקחים עין" עם מיבזקי חדשות וכותרות עתוני הצהריים, ועכשיו הגיעה השעה לרענן את יומן הערב ולעבור לזווית אישית יותר, עם הסיפורים שמאחורי הקלעים ויתר העמקה של החדשות.

„אין כוונה להתחרות ב„ערב חדש", אבל אנחנו תולים תקוות רבות בצירוף של דן שילון, שהוא עתונאי ותיק ומנוסה, עם הצוות הצעיר של גל"צ" — אמר שי.

כרגע זוכה יומן הערב ב־15 אחוזי האזנה, ולא נותר אלא לחכות ולראות אם אכן תשתפר ההאזנה ליומן.

שי הדגיש את האיזון בין מראיינים למראיינות בגל"צ, וציין, כי גל"צ מקפידה „לתת צ'אנס" לכתבות ולמגישות שכבר הוכיחו עצמן, כמו נינה בת־צבי, אילנה דיין, יעל דן ואורלי יניב. הנגישה פינה יומית חדשה בין השעות 3 ו־4 אחה"צ.

מפ"ח מסרבת לדון עם „צים" בפיטורים נוספים

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

מועצת פועלי חיפה דחתה בסוף השבוע שעבר את פניית מנכ"ל „צים", מתי מורגנשטרן, לפתוח במשא ומתן עם ארגון העובדים ומועצת פועלי חיפה בדבר פיטורי עובדים קבועים בחברה.

מרכז הסתדרות הפקידים במפ"ח, משה גור, המחזיק בתיק עובדי „צים", מסר, כי באחרונה הסתיים שלב הביצוע של ההסכם המיוחד, שנחתם בין ההנהלה והחברה וארגון העובדים במפ"ח, במהלכו פרשו כמאה עובדים לגימלאות בתנאים מועדפים, במקביל לפרישתם מרצון של עשרות עובדים. כך פחת כוח־האדם של „צים" ב־25%.

ממפ"ח נמסר אתמול, כי הן מועצת הפועלים והן ארגון העובדים מתנגדים לפיטורי עובדים נוספים.

מחברת „צים" נמסר אמש בתגובה, כי החברה טרם שקלה את צעדיה הבאים לאור דחיית פנייתו של מנכ"ל „צים", אולם עדיין קיים כורח לפטר עובדים נוספים.

היום יועלה חוק הגזענות — מפ"ם תיאבק נגד התיקונים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

היום יועלו במליאת הכנסת החוק נגד הסתה לגזענות והחוק האוסר מפגשים בין ישראלים לאנשי אש"ף. אתמול קיימה ועדת החוקה חוק ומשפט הצבעות על סעיפי החוק וההסתייגויות והשלימה את עבודתה לאחר שלוש שעות. מפ"ם והמתקדמת הודיעו, כי לא יתמכו בחוק, וקרוב לוודאי כי כך ינהגו גם ח"כי שינוי ור"צ.

ביחס לרוב סעיפי החוק נוצרו בוועדה שני גושים: 8 ח"כי הליכוד הדתיים והתחייה, ו־6 ח"כי המערך מפ"ם ור"צ. לישיבת הוועדה קדמה פגישה של סיעת הליכוד עם הח"כים הדתיים. שאקי, שפירא ופרוש, אמרו שאינם רוצים בחוק זה מכל וכל. כן התנגדו לחקיקה הח"כים מאיר כהן־אבידב, ומרים תעסה־גלזר.

סיעת המערך החליטה לתמוך בחוק לתיקון פקודת מניעת הטרור, הבא לאסור מפגשים בין ישראלים לאנשי אש"ף, אך יאפשר לחבריו לבקש היתר מיוחד מיו"ר הסיעה להצביע נגד. כן דרש המערך סעיף בחוק נגד גזענות, אשר יוציא אל מחוץ לחוק ויעניש כל מי שהוא חבר בארגון גזעני. החוק לאיסור מפגשים מתיר פגישה באישור רשויות המדינה, סמינרים מדעיים או מסיבות עיתונאים בהשתתפות כתבים זרים, ופגישות בין בני משפחה.

מפ"ם החלה ליצור מגעים עם ח"כים מסיעות שונות כדי לגייס קולות נגד התיקונים שהכניס הרוב בוועדה — מסרה אתמול יו"ר סיעת מפ"ם, חייקה גרוסמן. לדבריה, התיקונים הופכים את החוק לתרמית.

„שיחות קונסולריות" בין ישראל לבריה"מ

(סוף מעמוד ראשון)

אלה באמצעות שגרירות פינלנד בישראל. יתכן, שיש כוונה סובייטית לדון גם במתן היתרי כניסה לבריה"מ לנושאי דרכון סובייטי, בעיקר אנשי דת וכמורה. אין סיכום על שיחות בישראל

אתמול הגיעו מבריה"מ ידיעות סותרות ומבולבלות בקשר למשלחת הסובייטית העתידה לצאת להלסינקי. נראה, כי הפרט העובדתי היחיד הידוע בירושלים הוא, כי בשבוע האחרון של אוגוסט יתקיימו שיחות בין משלחות סובייטית וישראלית בהלסינקי. מקורות מדיניים העריכו, כי לאחר שיחות אלה תרצה משלחת סובייטית לבוא לישראל. עם זאת, אין עתה כל סיכום כזה ולישראל לא ידוע על כך דבר.

דובר משרד החוץ חזר אמש על אישורו מיום ו', כי בזמן הקרוב תתקיים פגישה בין נציגים ישראליים וסובייטיים בנושאים קונסולריים. הדובר אמר, בתשובה לשאלה על אפשרות בואה של משלחת סובייטית לישראל לאחר מפגש הלסינקי, כי „לא ידוע לנו על כך. לא קיבלנו כל הודעה".

ח"כ אבא אבן, יו"ר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, אמר אתמול בראיון ביומן לגלי צה"ל, כי אין לראות בשיחות עם הסובייטים בשורת תמורה, כי „על־ידי זה שאנו מביעים קורת רוח על צעדים צנועים ומוגבלים, אנו משחררים את בריה"מ מן החובה לעשות צעדים משמעותיים".

הודעה הסובייטית

דובר משרד החוץ הסובייטי הודיע אתמול במוסקווה, כי דיפלומטים סובייטים וישראליים יפגשו בתל־אביב לדיונים בעניינים קונסולריים, לאחר שיחות מכינות בהלסינקי, האמורות להפתח בקרוב.

„הקבוצה תצא להלסינקי בימים הקרובים" – אמר הדובר – „לאחר שיחות מכינות בעיר זו הם ייצאו לתל־אביב".

הדובר הוסיף, כי יתכן ש„תוצאה אפשרית" של שיחות אלה תהיה פתיחת קונסוליות, עם זאת הטעים, כי השאלות שתיבדקנה עם הישראלים „אינן בעלות אופי מדיני", וצעד זה לא נועד להביא לחידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות, שנותקו ב־1967.

עוד אמר, כי הרשות שניתנה לבני משפחת שצ'ראנסקי להגר אין לה שום קשר עם חידוש המגעים הקונסולריים.

הדובר אמר, כי המשלחות ידונו בכמה בעיות, כולל הרכוש הסובייטי בישראל והבעיה של הגשת סיוע לאזרחים סובייטיים בישראל.

וושינגטון מזהירה מציפיות

ארה"ב הביעה אתמול תקווה, כי בריה"מ תחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל, אך בה בעת הזהירו פקידי־רשות אמריקניים מפני ציפיות לחידוש הקשרים הללו בקנה מידה מלא בהקדם.

„זהו צעד צנוע" – אמר פקיד־רשות אמריקני – „ואין אני צופה נורמליזציה של ממש ביחסים בין שתי הארצות. נורמליזציה כזו בוודאי תארך עוד זמן רב."

פקידי־הרשות האמריקנים הדגישו, כי ארה"ב אינה מעורבת כלל במגעים המתקיימים באחרונה בין ישראל לבריה"מ, אך מכבר היא מנסה לעודד את הסובייטים להחזיר את יחסיהם עם ישראל לתיקנם, כדי להוכיח שהם „רציניים" באומרם שהם שואפים לקדם את תהליך השלום הערבי־ישראלי.

הוארך מעצר החשוד באספקת נשק לרוצחי עקיבא שאלתיאל

השופט ציווה שהחשוד ופרקליטו יטענו בנפרד

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

בית־משפט השלום בחיפה האריך אתמול ב־15 יום את מעצרו של חליל אחמד טורי בן 20 מכפר קאסם, החשוד כי סיפק מספר כלי נשק ותחמושת לראש חוליית הפת"ח שרצחה את החייל עקיבא שלתיאל.

בא־כוח המשטרה טען בבית־המשפט, כי בשנת 1985 סיפק החשוד באמצעות חבר אחר בחוליית הרצח את האקדח ששימש לצורך איום על החייל החטוף. כן ציין, כי הנאשם סיפק גם נשק אחר מסוג גליל ששימש לצורך יריות על אוטובוס באזור יקיר בשומרון. בא־כוח המשטרה ציין, כי בכוונת המשטרה להעמיד את החשוד לדין באשמת סחר והחזקה שלא כדין בנשק וכן חברות בארגון עוין.

במהלך הדיון ביקש רפ"ק אריה קפלן מהיחידה לחקירות פשעים שהדיון יתקיים בדלתיים סגורות וכן צו איסור פירסום, כמו כן המציא רפ"ק קפלן לבית המשפט מסמך של השב"כ החתום על־ידי הממונה על החקירה לפיו בתוקף הסמכות שהוענקה לו הוא מורה שלא לאפשר פגישת העציר עם עורך דינו למשך שבעה ימים וזאת מטעמי בטחון המדינה ולטובת המדינה.

עורך־דינו של הנאשם קבל בבית־המשפט על איסור הפגישה בינו לבין החשוד באומרו, כי צו כזה לא חל על דיון משפטי כי אם לפגישה ביחידות.

השופט רפאל חרטונסקי ציין, כי במידה ויאפשר לסניגור המלומד לטעון טענותיו ולחקור את החוקר במעמד החשוד, הרי שהדבר יהפוך כל אות בתקנות סדר הדין הפלילי לפלסתר. הוא הוסיף, כי לא ייתכן שבית־המשפט יהפוך לבמה דרכה תועבר אינפורמציה כלשהי בעניין בטחוני מסוג זה. הוא קבע, כי הדיון ייעשה כך שהסניגור יטען את טענותיו שלא במעמד החשוד ולאחר מכן יוכנס החשוד והנאשם כולו יוכהר לו לרבות זכויותיו.

ההרוג הישראלי מיריות שוטר בניו־יורק — בנו של „יוסקאי" שנרצח

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„זהו אסון למשפחת של חיים, במרט לאמא. קודם נרצח האבא ועכשיו הבן" — אמרה אתמול כוכבה צארום, קרובת משפחתו של הצעיר הישראלי, שנהרג בשבוע שעבר בניו־יורק.

חיים מורחי, בן 25, היה בנו של „יוסקאי", שנרצח בשנות ה־60. הוא הוזכר מספר פעמים במשפטו של בצלאל מורחי. אמו, בת 48, נישאה שנית וקרובי משפחה סיפרו כי לא מצא שפה משותפת עם אביו החורג וירד לאמריקה לפני חמש שנים, שם עבד בעבודות מזדמנות שונות.

חיים נהרג בשבוע שעבר מיריות שוטרים ברחובות ניו־יורק. השוטרים חשדו בו שהוא עוסק בסחר הירואין. הם התחזו לצרכני סמים. וביקשו לרכוש ממנו סם. כנראה שחשדו התעורר והוא ניסה להמלט. במהלך המירדף ירו בו מספר יריות, שהרגוהו.

לבני משפחתו בארץ, לאמו בבת־ים ולאחיו גארי ברחובות, נודע הדבר במקרה. חבר של חיים, שהיה עמו בארה"ב, התקשר לחברתו בארץ והודיע על מותו, ביום ו' היא התקשרה לגארי וסיפרה לו בטלפון שאחיו נהרג. כששמע זאת, התמוטט גארי. המשפחה ניסתה לברר בצינורות הרישמיים אם אכן מדובר בחיים. בינתיים לא סיפרו דבר לאם, העובדת כפקידה בבית־החולים „אסותא". במקרה נתקלה בעתון שבו התפרסמה הידיעה על בחור בשם חיים שנהרג בארה"ב. ליבה ניבא לה רעות. היא התקשרה מייד לגארי, וכשלא הצליחה לאתרו, ניחשה שמדובר בבנה, היא התמוטטה ואושפזה בבית־החולים שבו היא עובדת.

בינתיים ניסו בני המשפחה לוודא את זהות הגופה. הם ביקשו מקרוב משפחה, השוהה בימים אלה בניו יורק, לגשת לזהותה. אתמול בבוקר התקשר לארץ ואישר את חשדם.

בני־המשפחה שרויים בהרגשה קשה, משום שהגורמים הרשמיים השונים לא ניסו, לדבריהם, להקל עליהם בפרטים שונים, בזיהוי הגופה. הם גם מנסים לגייס כספים להטסת הגופה לארץ.

„האמא היא בסך־הכל עובדת שכירה, המתפרנסת בדוחק. מאיפה יהיה להם כסף להטיס את הגופה לארץ? למי אפשר לפנות כדי שיעזור ונוכל להביא את חיים למנוחתו?" אומרים בני־המשפחה.

התקבל חוק המצות

(סוף מעמוד ראשון)

נגד החוק הצביעו סיעות השמאל האופוזיציוניות, שינוי, ושלושה ח"כים מהמערך — ר.נ. סולודר ותראל. ארצי ואמנון לין — גם הם מהמערך — נמנעו מהצבעה.

מעתה ייאסר בכל היישובים היהודיים מכירת חמץ בפסח או אכילתו בפרהסיה. מי שיעבור על החוק יהיה צפוי למאסר, עונש כספי, או שניהם יחד.

יוזם את החוק אבנר שאקי (מפד"ל) ונימק אותו יו"ר ועדת הפנים, דב שילנסקי (ליכוד). הוא טען, כי מדובר בחוק ליבראלי, כיוון שיהודים יוכלו להמשיך לאכול חמץ בבתיהם. תותר מכירת ואכילת חמץ בפסח ביישובים ובשכונות לא יהודיות.

"על המשמר"
עתון יומי
على همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת.
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 34 1652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 121-103 טל' 6-225126, המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 38134 רח' סבונר 17, טל' 673675 המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

עם המשפחות ובית חפציבה
כואבים והמומים
מהאסון המחריד
בית עין־השופט

צלצול נ..זיר

פליאה אלבק, מנהלת המחלקה האזרחית של פרקליטות המדינה:

יש להמשיך בחקירה נגד מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל

שר החקלאות — כך פורסם אתמול — מתכוון לפטר את מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל, משה ליסקה, שהוא איש המפלגה הליבראלית. כפעולת תגמול על הדחתו של מנהל שירות־התעסוקה ברוך חקלאי, שהוא איש המערך. אולם, לבד מן המניע הפוליטי, קיים גם מניע נוסף, מוצדק יותר, לפיטוריו של האיש.

לפני קרוב לשנה הוגשו ליועץ המשפטי לממשלה כ־17 תלונות על אי־סדרים ותריגות חמורות בניהולו של מינהל מקרקעי ישראל. פנינו, איפוא, אל מנהלת המחלקה האזרחית של פרקליטות המדינה, שבדקה את התלונות האמורות, ושאלנו: מהן מסקנות הבדיקה?

— חלק מן הממצאים נתגלו כחמורים והועברו לחקירת המשטרה. חלקן של התלונות עדיין נבדקות על־ידנו.

האם נכון, שהמשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יורם בר־סלע, הניח את מסקנותיו על שולחנו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש?

— נכון.

ומה הן המסקנות?

— הממצאים מסכמים את התלונות. דעתי האישית היא, שהחומר הוא טרומי. אבל יש להמשיך בחקירה, משום שהדברים שנתגלו עד כה מצדיקים בהחלט את המשך הבדיקה.

אתי רונאל

לשולה ויצחק בלנק
ולכל המשפחה
משתתפים בצערכם במות
האחות
בית עין־השופט

במלאת שלוש שנים
לנפילתו של יקירנו
עמיר גלילי ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
היום, יום שלישי 5.8.86 (כ"ט בתמוז תשמ"ו)
בשעה 17.00 אחה"צ
בחלקה הצבאית בבית העלמין בקרית־טבעון
המשפחות בטבעון
ובקיבוץ שמיר

ירדן פרסמה תוכנית להשקעת 1.3 מיליארד דולר בשטחים

עפ"י טיוטת התוכנית יושקעו הכספים במשך חמש שנים ● פקיד ירדני: אין לראות בתוכנית מאמץ ירדני להתחרות באש"ף ● יוסרו הגבלות על יצוא מהשטחים

רבת־עמון, – משרד התכנון של ירדן פירסם אתמול את טיוטת התוכנית להשקעת 1.3 מיליארד דולר, במשך 5 שנים, בסיוע לפלשתינים בגדה המערבית וברצועת עזה.

מקורות במשרד התכנון אמרו, כי התוכנית, שתאושר ככל הנראה בנובמבר, מייצגת כוונות בלבד, וההוצאות למעשה תלויות בהצלחת מאמציו של ירדן לגייס מימון זר. ראש ממשלת ירדן, זיאד ריפאעי, אמר, כי ממשלתו מנסה לגייס 750 מיליון דולר למימוש תוכנית החומש.

משקיפים הרגישו, כי התוכנית משקפת תפנית גדולה במדיניות הערבית כלפי התעשייה בגדה המערבית וברצועת עזה, שכן היא מסירה הגבלות רבות, שהיקשו על תושבי השטחים לייצא את מוצריהם לעולם הערבי ומשאירה בתוקפן רק את ההגבלות על מוצרים תעשייתיים שייצורם כרוך בשימוש בציוד ישראלי או בחומרי־גלם ישראליים.

„מטרתה העיקרית של תוכנית הפיתוח המוצעת היא לבלום את ההידרדרות החמורה שחלה במצב הכלכלי והחברתי בשטחים הכבושים" – נאמר בטיוטת התוכנית.

צמצום הגירה

בין המטרות מונה הטיוטה את צימצום הגירתם של תושבי השטחים, הקלה בלחצים הכלכליים המופעלים עליהם וצימצום תלותם במערכת הכלכלית הישראלית.

בטיוטה נאמר, כי 332 מיליון דולר דרושים לצרכי שיכון, יותר מ־220 מיליון דולר לצרכי חינוך, כ־179 מיליון דולר לצרכי בינוי, כ־173 מיליון לחקלאות, כ־96 מיליון לבריאות, 63 מיליון לחקלאות וכ־29 מיליון לשיפור המצב החברתי.

פקיד ירדני בכיר אמר בקשר לתוכנית, כי אין לראות בתוכנית מאמץ ירדני להתחרות באש"ף על תמיכת התושבים בשטחים. הפקיד, שדרש לשמור על עילום שמו, אמר, כי השערה מעין זו, שמשמיעים פקידי רשות ישראליים ואמריקניים, עלולה לחבל ביכולתה של ירדן לממש את התוכנית.

דברי ג'ורג' בוש, סגן נשיא ארה"ב, בביקורו בירדן, כי המאמץ הכלכלי הזה קשור ב„יצירת אווירה שתאפשר לפלשתינים להיות צד במו"מ לשלום", מראיגים אותו מאוד, אמר, שכן אין הם מסייעים למימוש התוכנית, שהיא כלכלית בעיקרה.

מבחן לארה"ב

עוד אמר הפקיד, כי התוכנית לא תחייב בהכרח להחליף את ראשי הערים המכהנים כיום בתפקידם בגדה המערבית וברצועה, אף־על־פי שחלק מהכספים יוזרמו לתושבי השטחים באמצעות העיריות והמועצות המקומיות.

הפקיד הירדני הדגיש, כי הזרמת הכספים תחייב כמובן הסכמה מצד השלטונות הצבאיים של ישראל, ובתחום זה „יידרש וייבחן רצונה הטוב של ארה"ב". (איי.פי.)

ביקורת על התוכנית הרב־שנתית של צה"ל

מאת אלכס פישמן ואבי בניהו, כתבי „על המשמר"

המטה הכללי של צה"ל קיים ביומיים האחרונים דיונים רצופים לליבון ולהגדרת הבעיות הנוגעות לאישור התוכנית הרב־שנתית של צה"ל שביישומה יחל הצבא בשנת העבודה הבאה.

התוכנית הרב־שנתית שהוכנה על־ידי המטה הכללי היא תוכנית גרעונית הסוחבת עמה, במתכונתה הנוכחית, חריגה תקציבית בסך של כחצי מיליארד דולר בשנה.

גורמים במערכת הבטחון ביקרו את התוכנית שהוכנה על־ידי צה"ל. לטענתם, התוכנית לא לוקחת בחשבון את ההיבט הלאומי הרחב, קרי התעשיות הבטחוניות והתעשייה הלאומית המשרתת ותומכת בצה"ל.

הגורמים ציינו כי אין מיתאם בין בניין הכוח הצבאי, הבא לידי ביטוי בתוכנית, לבין התפתחות התעשייתית הטכנולוגית, הכשרת הכוחות המקצועיים הטכנולוגיים, פריסה גיאוגרפית נאותה שתאפשר פיתוח אזורים נוספים בארץ וכדומה.

חומר חדש על פרשת קריית ארבע הועבר לחריש

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) העביר אתמול למבקר המדינה וליועץ המשפטי לממשלה חומר חדש על פרשת קריית ארבע, ותבע משר הפנים לפזר את המועצה המקומית.

המסמכים שבידי צבן נמסרו גם לעיתונאים, ולדברי צבן יש בהם כדי להעיד על אי־סדרים ועל חשד למעשים הגובלים בפלילים.

מן החומר המצוי בידי ח"כ צבן עולה:

א. מועצת קרית ארבע העבירה לארגון „יד לאחיות" באמצעות האחראי לארגון שמואל סבר, מראשי תנועת „כך", סך 2,000 ש"ח.

ב. דו"ח מבקר המדינה 1985 כולל ביקורת חריפה על מערכת הקשרים בין המועצה לבין החברה לפיתוח קרית ארבע. אף כי הביקורת נעשתה בחודש ספטמבר 1985 וראשי המועצה היו מודעים לחשיפת הליקויים המשיכה המועצה להעביר סכומי עתק לחברה לפיתוח.

ג. המועצה המקומית העבירה ל„מדרשת חברון" 15 מיליון שקלים ישנים.

ד. בין המסמכים מצויים חילופי מכתבים בין חברת „תקשוב" לחברה לפיתוח קרית ארבע והמחזיקה כ־50%

היום יפורסמו מסקנות חקירת התאונה בעמק

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וכתב עת"ס

חוקרי המשטרה סיימו את חקירת תאונת הדרכים המחרידה בעמק־יזרעאל, והבוקר יפורסמו כנראה מסקנותיה.

צוות החקירה בפרשת התאונה עמק יזרעאל העביר אתמול למטה הארצי של המשטרה את מירב הממצאים שנאספו על התאונה. ראשי מחלקת התנועה במטה הארצי דנו בממצאים והדיון יימשך גם היום, תוך כוונה לסכמו ולהעביר את הממצאים לידיעת מפכ"ל המשטרה וראש אג"ם.

נהג הסמיטריילר שהיה מעורב בתאונה, שוחרר אתמול, לאחר שהיה עצור מאז התאונה.

הלוויית בני חפציבה שנהרגו בתאונה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

בהלוויית עשרת בני חפציבה, שנהרגו בתאונת דרכים, אמר שלשום שר החינוך יצחק נבון, שספד בשם הממשלה: „אתמול פתח־תקוה, היום חפצי־בה. התפללנו לא עוד אך תפילתנו לא נענתה. אין בפינו הסבר. אין בפינו נחמה רק כמה מלים קטות. אנחנו אתכם".

יעקב צור, שר הקליטה, ספד בשם התנועה הקיבוצית. „באנו להיות עמכם בשעה קשה זאת, משנה־אנוש הפך לאסון שאין לו כמעט תקדים".

שמאי וסרמן ביכה בשם הקיבוץ את בניו „המוות פקר את ביתנו. גיא הריגה. מניין פרחים בשחור. עשרה קברים. הילדים יצאו לים של אושר ואנו נותרנו עם ים של דמעות. חפצי־בה של אתמול לעולם לא תהיה חפצי־בה של היום ומחר", ציין בקול חנוק מבכי.

רגע נוגע ללב היה כשרפי לוי, אביו של עופר ז"ל ספד לבנו. „עופר, חברי הקרוב ביותר, בכורי, כל־כך רצינו בן בכור, אמך ואני, כדי לקרוא לו בשמו של עופר הרשוני ז"ל, שכה אהבנו. אתמול אמר בננו השני לאמא כל־כך אין לך מזל עם השם עופר. עופר שלנו, אמר האב, כל־כך אהבנו אותך".

הקהל מסביב בכה חרש. שני הורים קראו „קדיש" והטקס הסתיים בקריאת „אל מלא רחמים". עת ארוכה לאחר ההלוויה מיאנו האנשים לעזוב ונותרו על מקומם באווירה כבדה ומאופקת.

התנצלות

מערכת „על המשמר" מתנצלת בפני קוראי העיתון, על שהמשך הידיעה מאתמול, על הלוויית קורבנות תאונת הדרכים מחפציבה, לא פורסם עקב תקלה טכנית.

בכנסת

קופמן רץ לספסלי המערך וניסה להוריד ידי מצביעים

מאת מוטי בסוק ויצחק שור, כתבי „על המשמר"

הכנסת קיבלה אתמול בקריאה ראשונה, עקב סכסוך פנימי חריף בתוך שתי סיעות הקואליציה הראשיות, תיקון לחוק יסודות התקציב, הקובע כי הממשלה תקדיש עשרים אחוז מהכנסותיה ממיסים על כלי ובעלי הרכב, לשיפור תשתית הכבישים, 22 ח"כים תמכו בחוק, ו־11 הצביעו נגדו.

הנהלת הקואליציה החליטה אתמול להוריד את הצעת החוק מעל סדר יומה של הכנסת, הדבר לא נראה למספר ח"כים מן השורה — שבח וייס ויצחק ארצי (מערך), בני שליטא ואודיאל לין (ליכוד). בסיוע מאסיבי של ח"כי האופוזיציה הם התגברו על מתי מעט הח"כים של הקואליציה שנכחו בזמן ההצבעה במליאה. ח"כים רבים מהקואליציה, שליבם היה עם החוק, העדיפו להצביע ברגלים, כדי להמנע מהעימות הבלתי נעים עם מצליפי סיעתם.

תוך ההצבעה של וייס, ארצי ואחרים, לא מצאה חן בעיני יו"ר הקואליציה, חיים קופמן, הוא פרץ מספסלי הליכוד, רץ לעבר ספסלי המערך וניסה כמעט בכוח להוריד ידיים. יו"ר הישיבה דן תיכון (ליכוד) נאלץ לקיים הצבעה חוזרת.

קופמן ניסה להניע ח"כים במערך, שלא לתמוך בחוק. מספר ח"כים נכנעו ללחציו. שבח וייס, הידוע כח"כ מאוד לויאלי לקואליציה, והיוצא מגדרו רק לעיתים רחוקות, התפרץ נגד קופמן: אל תבוא לכאן. תטפל בסיעה שלך. אל תאיים".

חגורת בטיחות — גם בעיר

ועדת הכלכלה השלימה הכנת הצעת חוק המחייב נהגים ונוסעים במושב הקדמי לחגור חגורת בטיחות גם בעיר. 'פרופ' יצחק לוין מאוניברסיטת בר־אילן אמר כי הדבר יפחית ב־3000 את מספר הנפגעים קל, ב־500 את מספר הנפגעים באורח בינוני וב־40 את מספר ההרוגים.

• האוצר יבדוק את הצעת המכס להפחית את מחיר מכוניות הנוסעים אשר מיובאות לארץ עם מזגנים מקוריים — מסר מנהל המכס, מרדכי ברקת, בוועדת־משנה של ועדת הכספים לענייני מסים עקיפים.

אסירים יוכלו להצביע

הכנסת קיבלה אתמול ברוב קולות הקואליציה תיקון לחוק הבא לאפשר השתתפות בבחירות גם לאסירים ועצירים.

בנמקו את התיקון, בשם ועדת החוקה חוק ומשפט, אמר דן מרידור (ליכוד — חרות) כי יש בו איזון בין שמירה על חירות הבחירה ושמירה על הסדר הציבורי. „זהו ניסיון ראשוני, הבא בעקבות הערות של בית־המשפט העליון". מרידור ציין כי בעתיד יונחו על שולחן הכנסת, תיקונים נוספים בחוק, שמטרתם לאפשר גם לחולים וגם לשליחי המדינה בחו"ל ליטול חלק בהליך הדמוקרטי.

הכנסת, ברוב הקואליציוני, דחתה את כל ההסתייגויות לחוק.

ערוץ שני: עוד דחייה

לבקשת שר התקשורת אמנון רובינשטיין, ובהסכמת הח"כים פנחס גולדשטיין ומיכה רייסר (ליכוד), דחתה הכנסת אתמול, בפעם המי־יודע־כמה את ההצבעה, בקריאה ראשונה, על חוק הערוץ השני.

רובינשטיין הבטיח, כי הצעת החוק של הממשלה לערוץ שני תובא להצבעה בפגרת הקיץ, או בשבוע הראשון למושב החורף. אז גם תובא להצבעה, הצעת החוק הפרטית של שני ח"כי הליכוד.

רובינשטיין התנצל בפני הכנסת על הדחיות החוזרות ונשנות והאיחור בהבאת החוק. אם הדבר היה תלוי רק בו, אמר שר התקשורת לכנסת, החוק הזה היה עובר מזמן.

אושר „חוק הדגל"

הכנסת אשרה אתמול, בקריאה ראשונה, הצעת חוק של מאיר כהן־אבידוב (ליכוד־חרות), הקובעת כי דגל ישראל יונף בכל המוסדות הממשלתיים והציבוריים.

לפי החוק החדש, יתנוסס הדגל גם בכל לישכות השרים, המנכ"לים וראשי רשויות מקומיות. כהן אבידוב אמר כי יוזמת החוק התעוררה בליבו, כאשר התגורר בבית־המלון בירושלים, ומבעד לחלון ראה רק צלבים וסהרונים.

סיעת מפ"ם נמנעה. חד"ש ומוחמד וותד (מפ"ם) הצביעו נגד.

להחמיר עם בעלים מכים

חה"כ אמירה סרטני (מפ"ם) הניחה אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית הבאה להחמיר בבעלים המכים את נשותיהם.

החוק הנוכחי קובע עונש מאסר של שנתיים לתוקף הזולת. אמירה סרטני מציעה להכפיל את העונש ולהשליש את עונשם של המכים באורח חוזר.

● יחולו שינויים בדרכי תעמולת הבחירות לכנסת באמצעי התקשורת — כך סיכמה הוועדה הקואליציונית לבחינת שינוי שיטת הבחירות וחוקי הבחירות, שבראשה עומד שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקובי.

אסיפה כללית
של
"עתודות"
תערך מחר, יום ד' 6.8.86 בשעה 13.00
באולם בית הקבה"א.

צעד ראשון קדימה!
מפעל ראשון כבר צומח.*
הצטרף גם אתה ל"תנופה לצמיחה" תרום שלושה ימי עבודה
לחידוש הצמיחה ומניעת האבטלה.
★ מפעל אלקטו גליל בקרית־שמונה, הכפיל את מספר עובדיו בסיוע כספי "תנופה לצמיחה"
וזו רק ההתחלה.
תנופה לצמיחה
כולנו יחד - יד ביד

"היום" „ליל הגשרים", אחרי 40 שנה

פלמ"ח עם תעודת־בגרות

מאת ורד לוי

בלילה שבין ה־16 וה־17 ביוני 1946, הוא „ליל הגשרים" הנודע, זכה הפלמ"ח לתעודת הבגרות הרשמית שלו. ליל־הגשרים נתפס, במבט לאחור, כהוכחה החותכת הראשונה לכך שהפלמ"ח היה תוצר מגובש ומוצלח של הציונות הצבאית המעשית.

יותר מ־500 אנשי ההגנה והפלמ"ח היו שותפים להכנות המוקדמות ולביצוע המשימה. שעת האפס נקבעה ל־23.00 בדיוק. לקראת שעה זו נכנס „מבצע מרכולת" (הצופן הסודי של ליל הגשרים) להילוך גבוה, שהגיע לשיאו כאשר 11 מגשרי ארץ־ישראל פוצצו בו־זמנית, ופיצוצים יצר ניתוק מוחלט ומיידי של הארץ מכל השכנות הסובבות אותה.

המטרה ואופן הפעלת המשימה הוגדרו כך בפקודת המבצע; (מתוך הספר „ליל הגשרים" של אריאל אופק, שהשתתף בעצמו במבצע):

„...המטרה — לנתק את הארץ מן הארצות השכנות שאיתן היא קשורה ביבשה על־ידי ניתוק קווי התחבורה היבשתיים. השיטה — ניתוק קווי התחבורה. יבוצע על־ידי פיצוץ גשרים, גשרי כבישים וגשרי מסילות ברזל..."

„... הפיצוצים צריכים להיות מופעלים בתאריך ובשעת אפס אחידה. שעליהם תימסר הודעה מראש. הפיצוצים צריכים להוציא את הגשרים מכלל שימוש וכן לשוות להם צורה של חורבן גמור בעיני כל מסתכל."

המבצע הוכתר בהצלחה. להוציא תקלה אחת, שגרמה אמנם למותם של 14 לוחמים, שהשתתפו בפיצוץ גשר בסמוך לאכזיב עבר הכל כמו שעון שווייצרי.

ההנהגה הבריטית, חלק גדול מהיישוב היהודי עצמו וכן רבים בעולם כולו, הוכו בתדהמה. ההיקף האופראטיבי של המבצע, הדייקנות הצבאית, המקצועיות, ההיעלמות המוחלטת לאחר מעשה והתוצאות הברורות, היוו לרבים עדות חותכת שאיננה ניתנת להפרכה, על העוצמה הצבאית האמיתית הטמונה בפלמ"ח ובהגנה, מה שהוליד מאוחר יותר התייחסות אל הפלמ"ח כאל „צבא בדרך של מדינה בדרך", על כל הנשמע מכך.

● נועדה להרשים

המטרה המבצעית המוגדרת של מבצע „מרכולת" הושגה, אפשר לומר, כמעט כגלולאה. על המטרה האמיתית, זו שאינה כתובה בפקודות, על השינויים במאזני הכוחות ועל השלכותיהן הפוליטיות־צבאיות של ליל הגשרים, שוחחתי עם מאירק'ה פעיל. פעיל, היום היסטוריון צבאי, אז קצין בדרגת מ"מ וסגן מפקד הפעולה לפיצוץ גשר בנות־יעקב.

שאלה: מה בעצם ביקשה ההנהגה הציונית להוכיח באמצעות „ליל הגשרים"?

פעיל: המטרה האמיתית, מתחת לפני השטח, היתה פעולת הרשמה. להפגין בפני הבריטים את יכולת הפעולה ואת רמת הפוטנציאל הצבאי של הפלמ"ח וההגנה. כמו להגיד: הנה, תראו מה אנחנו מסוגלים לעשות. מבחינת המטרה הזו, לא רק שהמבצע השיג את התוצאות המקוות, אלא הרבה מעבר לכך. הבריטים העריכו את ליל־הגשרים כמבצע הצבאי הגדול ביותר של תקופת המאבק, מה שהכי הדאיג אותם היתה העובדה, שהמימסד הציוני נתן את ההוראה לצעד הזה. בכך היה עבורם אימות לכל חששותיהם לגבי הכוח והעוצמה הפוטנציאליים של ההגנה והפלמ"ח. היו להם הערכות משלהם על העוצמה, אבל אין ספק שזה היה זעזוע רציני ביותר.

● מסר ברור

האם היתה השפעה מיידית ישירה לליל הגשרים על המדיניות הבריטית?

כן. אפשר בהחלט להגיד שהיתה תגובה מיידית וישירה. ב־29 ביוני, שנים־עשר יום לאחר ליל הגשרים, התרחשה „השבת השחורה". היום יודעים בביטחון שזו היתה תגובה בריטית ישירה. בשבת השחורה התכוונו הבריטים להשיג שני דברים: ראשית, לעצור את ראשי ההנהגה הפוליטית. שנית — לחסל את הפלמ"ח. כלומר — לעצור כמה שיותר אנשי פלמ"ח ובעיקר מפקדים. בבוקר השבת, ההיא הקיפו כוחות בריטיים, שכללו כמעט את כל אנשיהם, בבת אחת, 27 קיבוצים ומושבים. השליטו עוצר בכל הערים הגדולות וביצעו מעצרים של כ־3000 איש.

בין העצורים היו מנהיגים חשובים ומשמעותיים מהסוכנות ומהפלמ"ח כמו שרת, גרינבוים, בן־אהרון, דוד רמז, הרב מימון, דב יוסף ואחרים. ב־27 הקיבוצים נערכו חיפושים שיטתיים אחר אנשי פלמ"ח, מה שלא כל כך עלה בידיהם של הבריטים משום שעל־פי הוראה מוקדמת הושמדו כל התעודות המזהות וקשה היה לאתר מי שייך למה והיכן. בדיעבד התברר, שמתוך 3000 עצורים רק כ־200 היו חברי פלמ"ח...

מה חוללה השבת השחורה בקרב היישוב וההנהגה הציונית?

ראשית, על הפלמ"ח זה לא השפיע כמאום. גם לא פגע בכוחות. גם המטכ"ל של ההגנה והמפקדה הארצית שלה לא ניזוקו. ההשפעה העיקרית היתה באמת על ההנהגה הפוליטית שלנו, ובמישור הזה יש לשבת השחורה משמעות היסטורית רצינית ביותר בשינויי תפיסות. כל אלה שממילא לא ששו לפעילות צבאית בסגנון ליל הגשרים ונטו ליתר מתינות, קיבלו הוכחה ניצחת לאמיתות דרכם ולצדקת טיעוניהם. הם זכו לעוצמה פוליטית מיידית ולתמיכה בקריאה למיתון המאבק הצבאי. הייתי אומר שהתפרקות תנועת המרי העברי היא בהחלט תוצר לוואי של השבת השחורה. היתה הורדת טורים מיידית ושיתוק המאבק המזוין בטווח הרחוק יותר.

האם ההתפתחות הזו היתה שלילית לגבי היישוב, לדעתך?

היו בה שתי נקודות חיוביות, שאין להפחית בערכן: אחת, דווקא המיתון הצבאי יצר את הגשר לדיאלוג עם האמריקנים. טרומן השתכנע שאנו מסוגלים גם לפשרות ולא הולכים רק על מיליטאנטיות קיצונית. והשנייה — היה חשש מוצדק, לדעתי, של המנהיגים, שהליכה ראש בראש עם הבריטים בנוסח „ליל גשרים — שבת שחורה", תביא לדלדול כוחות ולשחיקה. שיהיו לרעתנו ביום שבו יעזבו הבריטים ותתרחש הפלישה הערבית הצפויה.

● מה פתאום אנטבה?

מה היתה התחושה בתוך היישוב למחרת ליל הגשרים? היית משווה אותה לתחושה בבוקר שלמחרת מבצע אנטבה, למשל?

מה פתאום אנטבה. אנטבה זה „פינאטס" לעומת מה שהיה ליל־הגשרים, לפי תפיסת האנשים אז. אין כל מקום להשוואה. אם להשוות, וזאת בהסתייגות גדולה מאוד (ולא נכונה היסטורית...) אבל אם יש בכלל משהו שדומה באימפקט שלו לליל־הגשרים, הרי זו מלחמת ששת־הימים. תחושת הגאווה והטפיחה על האגו הלאומי בשני המקרים דומה.

איך השפיעו ליל־הגשרים והשבת השחורה על היישוב הערבי?

צריך להבין, שבתקופה הנדונה לא רואים בכלל בערבים אויבים. המאבק הוא כמוגדר נגד הבריטים ולא נגד ערבים. אמנם, בתת־מודע של כל אחד ישבה הידיעה, שיום יבוא והם יהיו אויבינו האמיתיים. כל פלמ"חניק צפה בלי קושי את הפלישה הערבית וידע שהאיום האמיתי לתנועה הציונית טמון בתנועה הערבית ולא בבריטים. אבל נכון לאז, הם לא היו על מפת השיקולים. כך שאיני יכול לומר שום דבר קונקרטי לגבי איך השפיעו עליהם המאורעות.

הוכחה לתפיסה הזו אפשר למצוא בכל המיסמכים. פקודות המבצע וההגדרות האופראטיביות — הערבים אינם מוזכרים, ולו במלה. אפשר להניח שמה שקלטו הבריטים ומה שקלט העולם כולו לגבי הפוטנציאל של ההגנה והפלמ"ח, קלטו גם הערבים. אבל אין כל הוכחה היסטורית לכך. הדבר הכללי המסכם שאני יכול לומר על ליל־הגשרים הוא, שבלילה ההוא הפך הפלמ"ח להיות מה שמדברים עליו.

הפלמ"חניקים שפוצצו את גשר בנות־יעקב ב„ליל הגשרים" – שבים אל הגשר. מימין לשמאל: טיבי בראון, רפי פרומר, יצחק כהן, ד"ר מאיר פעיל, עודד מסר, יוסף לוי, שייקה ברות, יוסף צדוק ומוטקה יעקובוביץ'. (צילום: ליאון מינסטר)

כך נהרגו חברי

„אני משוכנע שכולם, כל ה־13 שנהרגו בפעולת הפיצוץ של גשרי איזיב (היום, אכזיב), נהרגו במקום" — אומר בפסקנות שאול אפק (אז סינצ'צק), שהשתתף בפעולה בליל ה־17 ביוני 1946. ההרוג הי־14, יחיעם וייץ ז"ל, נהרג לפני ההתפוצצות מכדור של אחד משומרי הגשר על מסילת הרכבת.

שאול אפק, אז חבלן בגדוד הראשון של הפלמ"ח, הגיע מספר ימים לפני הפעולה לקיבוץ מצובה. בו התרכזה המחלקה שיועדה לפעולה. מפקדה היה נחמיה שיין ז"ל, אחד מהרוגי הפיצוץ. הוא עצמו היה בין מכיני חומר הנפץ וחלוקתו לתרמילים.

„היו 14 תרמילים" הוא מספר. „בכל תרמיל 25 ק"ג". לדבריו, יומיים לפני הפעולה, כלומר ב־15 ביוני, מסר להם מפקדם נחמיה שיין פרטים על הפעולה. היו שני גשרים שהיה עליהם לפוצץ: גשר מסילת הרכבת (ודרכה ניתן היה לנסוע מחיפה לביירות וגם עד לאיסטנבול), והגשר על הכביש הראשי, כביש חיפה־ביירות. באותו אזור היו מחנות צבא בריטיים, תחנות משטרה וכפרים ערביים, גם בית־קפה היה בקירבת גשר הרכבת. הגשרים היו מאובטחים בידי שומרים.

הכוחות התחלקו לפי משימותיהם: כוח קטן יועד לחסימה בצפון, מעבר לגשר על הכביש; וכוח אחר יועד ל„הורדת" שומרי הגשרים. כמו כן, סומנו שתי חוליות של חבלנים: אחת לפיצוץ גשר הרכבת, שקיבלה 4 תרמילים של חומרי נפץ וקבוצת החבלנים לגשר הכביש, שנשאה 8 תרמילים.

עמיחי קליבנר ז"ל, שנהרג בפעולה, היה מפקד החבלנים של הכביש ונשא עמו את הפצצים, המנגנונים וה„מאיצים".

הכוח, שמנה 36 איש, יצא ממצובה בשעה 9 בערב. מספר שאול אפק: „הגענו לאזור מוקדם מכפי שחשבו המפקדים ונחמיה שיין עצר את הכוח. כאשר היינו באותו מקום עברו לידינו שלושה ערבים, שהובילו שני חמורים." שאול מספר כי שמע ויכוח בין נחמיה שיין, שהיה המפקד, לבין יחיעם וייץ, שהשתתף בפעולה כמשקיף מטעם מטה ההגנה. נחמיה חשב לעצור את הערבים, לכפות אותם ולסתום להם את הפה. יחיעם הציע כי הוא ייצא לקראת הערבים ויקלל אותם באנגלית. (מכיוון שהיה לבוש חאקי, סבר כי הערבים יחשבו שהוא חייל בריטי). אמר ועשה. יחיעם קילל, והערבים ברחו כל עוד רוחם בם.

„כשעה 11 לערך זז הכוח לעבר הגשרים. לפתע נפתחה עליו אש מכיוון עמדת השמירה שליד פסי הרכבת. יחיעם נפגע מייד" שאול מספר, כי הוא ביקש למסור את אהבתו לחברתו רנה (סמטנובה), ואמר לנחמיה להמשיך בפעולה.

נחמיה פקד על הכוחות לצאת למשימותיהם, אך האש ריתקה אותם. שאול עצמו הסתתר תחת גשר הרכבת ולאחר מספר רגעים רץ לעבר משימתו — גשר הרכבת. כאשר הגיע לקרבת הגשר, שמע התפוצצות אדירה, והודף למרחק של כ־20 מטרים. כאשר קם והחל להתארגן, הגיעו אליו עוד שני חבלנים, לא יותר. „עמיחי קליבנר שהיה אמור לפקד על פיצוץ גשר הכביש, לא בא. גם האחרים לא הגיעו. הם נהרגו בהתפוצצות. „כמות חומר הנפץ היתה אדירה, ולא רק במושגים של אז" מסביר שאול. „לעבר הגשרים 500 קילו חומר נפץ, שמתם להערכתי התפוצצו כ־350 ק"ג. כך נהרגו חברי".

„היו גם סיפורים על לוחמי פלמ"ח שנראו בבית סוהר בביירות ואף בדמשק. כל זה אינו נכון", אומר שאול. „הם נהרגו בהתפוצצות הגדולה. יהי זכרם ברוך".

ח. מרגלית

„ניסיון קודם בפיצוצים"

עודד מסר, מפקד פלוגה ט' בפלמ"ח: ליל הגשרים הדגים לבריטים מהם כוחה, עוצמתה ותיחכומה של ההגנה

מאת חיים מרגלית

לפני 40 שנה, אור ל־17 ביוני 1946, פשטו יחידות הפלמ"ח על עשרה גשרים שחיברו את ארץ־ישראל עם הארצות השכנות, הרסו אותם או פגעו בהם. אותם גשרים היו: גשר בנות־יעקב, גשר הירמוך, גשר שייח חוסיין, גשר דאמיה, גשר אלנבי, שני גשרים על נחל עזה בדרום ושני גשרונים באזור מטולה בצפון. לפעולה זאת התלוו פעולות הסחה והטעיה כלפי ריכוזים של צבא ומשטרה בריטיים. כאשר ניסו לפוצץ את הגשר על מסילת הרכבת של אכזיב (א־זיב מערבית) בגליל המערבי, התפתחו חילופי אש עם שומרי הגשר. כתוצאה מירי נפגע מטען חבלה, התפוצץ וקטל 13 לוחמים. באותו מקום ובאותו זמן, טרם הפגיעה במטען, נהרג אחד הלוחמים.

עודד מסר, אז מפקד פלוגה ט' בפלמ"ח ומפקד פעולת הפיצוץ של גשר בנות־יעקב על הירדן, מוכיח, כי כאשר קמה ההגנה בתחילת שנות ה־20 היא יועדה לשמירה על הרכוש והנפש. במשך הזמן, בעת מאורעות 1936־1939, החלה לרחוף להתיישבות כחלק מתורת הציונות, מגדרות הישובים. בעת מלחמת העולם השנייה נאלצה לחראות לבריטים את כוחה לשפת חולשתם. „את ההגנה", הוא מרגיש, „הבריטים לא היו יכולים לחסל. ליל פיצוץ הגשרים הראה לבריטים מהי ההגנה, מה כוחה ועוצמתה ומה רמת הביצוע והתיחכום של פעולותיה.

עודד מסר חוזר ל„ליל הגשרים" ומספר כי נשלח על־ידי קיבוצו, אז קיבוץ בית־אורן, והתגייס לפלמ"ח בראשיתו, ב־1942. הוא שלח על־ידי קיבוצו קיבוצים ומושבים אחרים באותה תקופה היתה לו מיכסה של מגויסים לצבא הבריטי ומיכסת מגויסים לפלמ"ח.

מסר החל את דרכו הצבאית במחנה הפלמ"ח בשער העמקים. לימים, הוא נזכר, היה קצין המבצעים של חטיבה 8, חטיבת השריון הראשונה של צה"ל במלחמת השחרור, שמפקדה היה יצחק שדה. לאחר מכן היה סגן מפקד ירושלים, מייד אחרי המלחמה, מפקד הנגב ומח"ט „גבעתי".

מאוחר יותר נשלח לבית הספר הגבוה למלחמה בצרפת, בעת „הרומן" הגדול עם צרפת, בשנות ה־50. אחר כך, בזמן מלחמת קדש, כיהן כראש מחלקה במטכ"ל ואחר כך כסגנו של אלוף פיקוד צפון ועוזר ראש אג"ם במטכ"ל, עד שיגאל אלון קרא לו, בשנות ה־60 להיות מנכ"ל משרד העבודה.

דרך צבאית ארוכה זו, שכאמור החלה ב־1942, נמשכה כמעט 20 שנה. אך הוא שב בשמחה לימים ההם של הפלמ"ח ואומר בגאווה: „היה לי נסיון קודם בפיצוצים". במסר השתתף בפיצוץ הרכבות ב־1 בנובמבר 1945 — הפעולה המלחמתית הראשונה של ההגנה — ובפברואר 1946, נטל חלק בפיצוץ משטרת שפרעם. אז הרעידו אותם פיצוצים את כל הארץ. עודד מספר כי כמפקד פלוגה ט' בגדוד השלישי של הפלמ"ח השתתף בתיכנון כ־12 פעולות אחרות.

„מ"פ כמו מפקד אוגדה"

מ"פ אז ובמיוחד מ"פ בפלמ"ח אינו כמו מ"פ היום. קולונל דוד מרכוס ז"ל, היהוא אצלנו בכינויו המחתרתי „מיקי סטון", שבא לארץ בראשית 1948 כדי לשמש יועץ לראשי ההגנה והפלמ"ח, אמר אז כי מ"פ בפלמ"ח נוהג כמפקד גדוד בצבא ארה"ב. מפקד מחלקה מרגיש כמפקד חטיבה: מ"פ הוא כמו מפקד אוגדה, ועל מפקדי הגדודים הוא אינו יכול להתבטא...

על מ"פ עודד מסר הוטל לפוצץ את גשר בנות־יעקב על הירדן ועוד שני „גשרונים" ממזרח וממערב למטולה. הפלוגה התרכזה באיילת־השחר כשבוע לפני הפעולה. „לא ידענו איזו פעולה תתבצע", הוא אומר.

הוטל עליהם ללמוד את השטח ולזכור כי באותו אזור של הגליל המזרחי מרוכזים כוחות בריטיים רבים. לדברי אל"מ (מיל.) מאיר פעיל, היו במקום חטיבה בריטית וכוחות משטרה, ובקרבת מקום חנו צבאות „הלגיון הערבי" (הצבא הירדני דאז... עליו פיקד קולונל בריטי ידוע מאוד, „גלאב פשה"). הצבא הבריטי חנה באזור מטולה. בראש־פינה היה מחנה גדול מאוד ובניין משטרה רציני, וכן היה בסיס צבאי על הר־כנען בצפת ואף בו בניין משטרה.

עודד מסר מעיר, כי העירנות של הצבא הבריטי היתה גבוהה. הוא פעל לאורך הגבול עם לבנון וסוריה והצליח אף ללכוד חוליה של הפלמ"ח שעסקה בהעברת עולים יהודים מלבנון וסוריה לארץ.

הכוונות הבריטיות יתר זה על זה. הבעיה שעמדה בפני עודד היתה ריתוק הצבא והמשטרה למחנותיהם על־ידי יצירת רעש סביבתי. בליל הפיצוץ, ב־17 ביוני, הוא שלח כוח שהתמקם על הר כנען בין מחנה הצבא לבניין המשטרה. הכוח פתח באש מקלעים על המחנה ועל המשטרה. הבריטים חשבו כי יורים עליהם מבניין המשטרה ואילו בבניין המשטרה היו בטוחים כי יורים עליהם מכיוון המחנה הצבאי, כך נערכו חילופי אש רציניים, כאשר החיילים יורים על השוטרים, והשוטרים על החיילים. בכך הושגה מטרה אחת: ניתוק הכוחות הבריטיים מהתערבות בפעולה שנעשתה במקום אחר, על גשר בנות־יעקב.

גם על גשר בנות־יעקב היו שומרים. בצדו המזרחי אף היתה תחנת משטרה קטנה, שבה שהו חיילים של „הלגיון הערבי". גם אותם היה צריך לשתק, שכן תכנית הפעולה כללה השתלטות שקטה. הפלוגה ששהתה באיילת־השחר נשלחה לעבר הגשר למשך יומיים, כדי ללמוד את דרך התנהגותם של השומרים. התברר, כי בהתקרב אדם לגשר הוא קורא לעבר השומרים ואלה משיבים לו בקריאות מוסכמות. לוחמי הפלמ"ח למדו את הקריאות, וכך, בליל הפיצוץ קראו לעבר השומרים את קריאותיהם, ובדרך זו השתלטו במהירות על הגשר.

לאחר ההשתלטות על הגשר כפתו אנשי הפלמ"ח את השומרים וסתמו את פיותם בגרביים („גרביים של הפלמ"ח", אומר עודד בהנאה גלויה. לדבריו אף התלוננו השומרים הערביים על כי הגרביים היו מסריחות נורא...)

הפעולה בוצעה בדקדקנות, ואף שערה לא נפלה מראש הלוחמים. הבעיה שנותרה להם לאחר הפעולה היתה הטעיית הבריטים, לבל יקשרו את אלה שביצעו את הפעולה עם היישובים העבריים בסביבה. מסיבה זו הגיעו הלוחמים לאזור הפעולה על עגלות ותותמה לטוטים, שנסעו בשדות באותן דרכים שעברו מדי יום העגלות. את הנסיגה הם ביצעו תוך שיט בירדן צפונה, לעבר ביצות החולה שבהן הוכן מיסתור מיוחד.

עודד מוסיף כי כאשר הגיעה התגובה הבריטית לליל הגשרים, ב„שבת השחורה" (ב־29 ביוני), חזרו לוחמי הפלמ"ח בגליל המזרחי לאותו מיסתור בביצות החולה. ואמנם, איש מהם לא נתפס באותה שבת.

היום, ממרחק 40 שנה, נראית אותה פעולה בעיני עודד מסר כראשונה בין פעולות בעלות היקף רציני שביצעה ההגנה.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עריכה אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטל

הפצת עיתוני מזרח־ירושלים עוכבה ל„בדיקת דיווחים"

● הצנזורה עיכבה ההפצה כדי לבדוק כיצד דיווחו על פגישת פרס עם האישים מן השטחים ● פרס הגדיר „מיהו פלשתיני אותנטי" בהופעה בפני ועדת החוץ והבטחון

מאת פנחס ענברי ויצחק שור, כתבי „על המשמר"

הצנזורה עיכבה אתמול את הפצת עיתוני מזרח־ירושלים, כדי לבדוק כיצד דיווחו על פגישת פרס אתמול עם האישים מן השטחים, ואולם העיתונים הצניעו את הידיעה והפצת העיתונים הותרה.

שלשום, לאחר הפגישה, רבים מן המשתתפים ביקשו שלא לפרסם את שמותיהם, אבל אתמול הם יצאו בשמם בשבח הפגישה. כך למשל עשה ראש עיריית בית־ג'אללה פרח אל־אערג'.

גם ראש עיריית עזה המודח ראשד א־שווא הופיע אתמול בטלוויזיה הישראלית בערבית וחזר על העמדות שהשמיע בטלוויזיה הירדנית נגד אש"ף.

עורך העיתון „אל־פג'ר" הגיב על פגישת פרס עם האישים מן השטחים והגדירה „בזבוז זמן". לדעתו, על פרס לשבת עם ערפאת כדי למצוא פתרון לסיום הסכסוך. הוא דיבר בטלוויזיה הישראלית.

מיהו פלשתיני אותנטי

מיהו פלשתיני אותנטי? לשאלה זאת ניסה אתמול ראש הממשלה להשיב באוזני חברי ועדת החוץ והבטחון. „פלשתיני אותנטי הוא אדם שאיננו מצפים ממנו כי ייצג עמדות ציוניות, אלא שיהיה מוכן להתדיין איתנו ברצינות על עמדות פלשתיניות הנראות לו", השיב פרס.

את פגישתו שלשום עם 25 מנהיגים מן הגדה הגדיר פרס כעניינית וחיובית, והבטיח כי יהיה לה המשך. הוא אמר, כי הבהיר להם את הצורך להגיע למו"מ ישיר בין ישראל למדינות ערב, ללא תנאים מוקדמים.

פרס אמר בוועדה, כי הממשלה הביעה נכונות למנות בשטחים שלושה ראשי עירים ערבים. לדבריו, חל שינוי במדיניות ההתנחלות. הממשלה הסכימה לשחרור רוב הספרים מצנזורה והוקלו תנאי המעבר לירדן. כן ניתנו רשיונות להקמת תעשיות ובית־חולים, והמימשל הסכים למינוי קציני מטה ערביים במינהל האזרחי, להקמת בנק ערבי ולהתאגדות של תעשיינים וחקלאים.

עם חוסיין, אמר פרס לח"כים, לא הגיעה ישראל למו"מ. „אולם חוסיין פועל למען הוצאת אש"ף מירדן".

בדיון שנערך בוועדה בנושא זה אמר יוסי שריד (ר"צ), כי לא לאורך ימים אפשר לנהל מדיניות של לחץ. „מאז רבין חלה הרעה. פרס יוצק על הפלשתינים שמן זית, ואילו רבין מציע להם שמן קיק. מה פלא שהם מתגעגעים לימי הליכוד".

פנחס גולדשטיין (ליכוד) הביע תמיהה שאף ח"כ אינו מגן על רבין.

„אני משוכנע שהמאמץ המשותף יישא פרי, הממשלה נטלה על עצמה חלק נכבד מהמערכה לסייע למספנות ישראל. וכבר היום ניתן לראות שהפריון עלה ב־57 אחוז מאז שהמספנה נפתחה מחדש". כך אמר אתמול שר התחבורה, חיים קורפו, בטקס העברת מידלה גרעינים שבנתה המספנה לידי ממגורות דגן. המידלה, שמשקלו עולה על 200 טון, הוא הגדול מסוגו בעולם והושקעו בו למעלה מ־30 אלף שעות עבודה. בתצלום: חיים קורפו (מימין), משה ורטמן, מזכיר מועצת פועלי חיפה, ונציג ועד העובדים במספנות. (כתב: ירון זליג, צילום: קלאודיו נוטקיאביץ)

„אין בשלב זה אלטרנטיבה לרצועת הביטחון בלבנון"

אמר תא"ל דני רוטשילד — המפקד היוצא של יחידת הקישור ללבנון

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„אף אחד לא יכול להשלות עצמו שנעזוב במהרה את דרום־לבנון. אני לא רואה את עצמנו מתנתקים מהבעיות הלבנוניות כל־כך מהר. אין בשלב זה אלטרנטיבה אחרת לרצועת הבטחון". דברים אלה אמר אתמול תת־אלוף דני רוטשילד, המפקד היוצא של יחידת הקישור ללבנון (יק"ל).

תא"ל רוטשילד, שדיבר עם כתבים לענייני צבא, אמר כי כל עוד לא תיפתר בעיית הטרור מהצפון, המחריפה לפי שעה, אין לזנוח את התפיסה של אזור הבטחון, כפי שהגדירה אותה ממשלת ישראל לפני למעלה משנה.

הוא סיפר, כי רצועת הבטחון כיום היא האזור הבטוח ביותר בלבנון וכי מאות משפחות שיעיות מגיעות מדי חודש מהצפון ומבקשות להתיישב בכפרי רצועת הבטחון. כשל צפיפות שהולכת ונוצרת בחלק מהכפרים, יאלצו עכשיו לנקוט בסלקציה.

משלחת כלכלית ישראלית תצא לדרא"פ

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משלחת כלכלית ישראלית בראשותו של מנכ"ל משרד האוצר, עמנואל שרון, תצא בסוף השבוע לדרום־אפריקה לשיחות בנושאים כלכליים, על כך הודיע אתמול משרד האוצר.

המשלחת היתה אמורה לצאת כבר לפני כחודשיים, אך הדבר נדחה בזמנו מפאת המצב הפוליטי והטלת מצב החירום בדרום אפריקה.

משרד האוצר מצא לנכון להדגיש, שהשיחות בין ישראל לדרום־אפריקה מתנהלות זה 7 שנים אחת לשנה ושלפני שנה וחצי באה לישראל משלחת דרום־אפריקנית.

במהלך השיחות יידונו בין היתר בחידוש ההסכם להעברת כספי השקעות של יהודים אפריקניים לישראל, בחידוש קו האשראי של דרום־אפריקה למימון יבוא ישראלי של פחם, וכן בחידוש ההסכם למתן זכויות דייג לספינות ישראליות במימי דרום־אפריקה.

מחסור בבשר בצפון־לבנון בעקבות אסון הכור

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

האסון בכור האטומי בברית־המועצות השפיע גם על כלכלתה של דרום־לבנון.

לבנון רוכשת את כמויות הבשר שהיא צורכת מרומניה. מאז האסון מעוכבת אספקת הבשר ממדינה זו מחשש לשרות המרעה הרעילים. עקב כך, זה למעלה מחודש אין בשר בצפון לבנון.

עם זאת, בדרום־לבנון, במיוחד ברצועת הבטחון, אספקת הבשר היא סדירה. בחודש האחרון העלו סוחרי דרום־לבנון את המחירים של הבשר. מדי יום יוצאות את רצועת הבטחון משאיות עמוסות בבקר המשווק לאיזורי ביירות ועורי צפון־לבנון.

אנשים ואירועים

רופאי עיניים ישראלים יוצאים לבריה"מ

מאת דורית גפן, כתבת „על המשמר"

מומחים ישראלים ברפואת עיניים הוזמנו לביקור בן 14 יום בבריה"מ על־ידי תנועת הידידות בריה"מ־ישראל.

הרופאים הישראליים, שהוזמנו עם נשותיהם, יצאו ביום שישי הקרוב ויקיימו בבריה"מ סידרת מפגשים מקצועיים במרכזי רפואת עיניים נודעים שם. כמו כן יסיירו במוסקבה, לנינגרד, טביליסי וארמניה.

המשלחת: פרופ' מיכאל בלומנטל ופרופ' גדעון טרויסטר מבית־החולים שיבא, פרופ' יובל יסעור מ„סורוקה", פרופ' משה ליזר מ„איכילוב", ד"ר יצחק איסקוב מ„וולפסון" וד"ר דוד אוצ'ניק מקופת־חולים „מכבי".

אלפים הגיעו אתמול לפסטיבל ערד

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

אלפי חוגגים הגיעו אתמול לחגיגות פסטיבל ערד, המתקיימות בעיר זו השנה הרביעית. החוגגים הגיעו כשהם מצוידים בשקי־שינה, ונעו בין מוקדי המופעים השונים.

אתמול היו בעיר מופעים של להקות זמר מכל רחבי הארץ, ערבי שירי משוררים, הצגות לילדים, מופעי רחוב ופסטיבל זמר תחרותי.

הפסטיבל יינעל היום במופע של יהודית רביץ ושלמה גרוניך.

אגודת הציירים בחיפה תחרים המדרחוב

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

אגודת הציירים והפסלים בחיפה תחרים את המדרחוב היוצר שייפתח היום ברציף מרגולין בחיפה — במחאה על כך שעיריית חיפה לא נענתה לדרישת האגודה לתיקון נוהלים קבועים לעבודה משותפת.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול טען יו"ר סניף האגודה בחיפה, גרשון קניספל, כי בקיץ שעבר הודיעה האגודה לאגף התרבות של העירייה כי החל מהשנה מבקשת האגודה להודיע לה על קיום המדרחוב חודשים לפני פתיחתו. לטענתו של קניספל, התעלמה העירייה מבקשה זו ופנתה באופן ישיר לכל אמני חיפה והצפון לקחת חלק במדרחוב, צעד המהווה, לדבריו, עקיפה והתעלמות מהאגודה, שהיא האיגוד המקצועי של האמנים.

בתגובה מסר אתמול דובר עיריית חיפה, יוסי בר, כי לעירייה אין כל התנגדות שאיגוד הפסלים והציירים יזכה בפרסומת על גבה של העירייה. אם אכן מקדם הדבר את היצירה בחיפה.

„בית חם לחייל"

חייל מאומץ ומשפחתו המאמצת במסיבה בגן אורנים. (צילום: ראובן קסטרו)

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מאות משפחות המאמצות חיילים בודדים של צה"ל במסגרת הפרוייקט „בית חם לחייל" התכנסו אתמול למפגש הוקרה חגיגי בתל־אביב.

במפגש, שנערך ב„גן אורנים", נטלו חלק ראש הממשלה, שמעון פרס, שר העבודה והרווחה, משה קצב, ראש אכ"א האלוף מתן וילנאי וקצין חינוך ראשי, תת־אלוף נחמיה דגן, קצינים בכירים, המשפחות המאמצות והחיילים הבודדים.

ראש הממשלה שיבח את הפרוייקט ואמר למשפחות: „אין לכם מושג מה אתם עושים לחייל כשאתם מעניקים לו בית חם ומחזירים את מה שנגזל ממנו בילדותו". קצין חינוך ראשי הממונה על הפרוייקט אמר: „פעולתכם הינה בסיס לכל מה שאנו עושים בארץ הזאת".

לתנועה הקיבוצית יש חלק מכריע בפעולת אימוץ החיילים הבודדים. בין מאות המשפחות במפגש אתמול פגשתי גם את משפחת ברעם מקיבוץ החורש. בני הזוג יצחק ושולה וילדיהם קלטו לפני מספר חודשים בן מאומץ, סמל רוני יצחקי בן 20, המשרת בחטיבת גבעתי. רוני, שהוריו ירדו מישראל ללוס אנג'לס לפני שנים רבות, החליט לעלות לישראל ולהתגייס לצה"ל.

קרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבנין
אגודה שיתופית בע"מ
הודעה
על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל
ביום שני י"ג אב תשמ"ו 18.8.86 תתקיים באולם הישיבות של בנין הועד־הפועל ארלוזורוב 93 ת"א קומה 7 אסיפה כללית יוצאת מן הכלל.
על סדר היום:
1) אישור שינויים בתקנון האגודה בסעיפים (נושא סכסוכים (רשויות שיפוט) וסמכויות חסנופים.
2) שונות.
הישיבה תתחיל בשעה 09.00 ואם בשעה זו לא יהיה מנין חוקי של משתתפים, תתקיים הישיבה באותו מקום בשעה 11.00 ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
ההנהלה המרכזית

הנהלת "תנובה" במחוז חיפה
מודיעה
כי עקב האסון בקיבוץ חפציבה
חגיגות היובל במחלבת "תנובה" תל־יוסף
לא יתקיימו ביום רביעי 6 באוגוסט.
מועד החגיגות נקבע ליום שני 25 באוגוסט.
האירועים הקשורים בחגיגות היובל יתקיימו
בשעות שצויינו בהזמנה המקורית.

מלון היכל המלך דוד בנתניה
מבצע מיוחד
☆ חדרים עם שרותים צמודים
☆ טלוויזיה בכל חדר
☆ על חוף הים
מכבדים המחאות קניה של ארגוני הקניות
רח' דוד המלך 4, נתניה, ת.ד. 1060, טל. 053-42151/2
לקיבוצים וחברי קופ"ח פנסיון מלא
40 שקל + מע"מ

מוועדת תרבות לפעילות פוליטית

מאת זאב בליצר, וושינגטון

אמריקנים צעירים, ובמיוחד תלמידי קולג', החלו ממלאים בעשרות השנים האחרונות תפקידים חשובים יותר ונמרצים יותר בזירה הפוליטית בארה"ב. הדבר ניכר בעיקר באותם ימים סוערים של שנות השישים, בשנות מלחמת וייטנאם ובמערכות הבחירות לנשיאות של יוג'ין מקארתי ורוברט קנדי.

מאז ברור לכל, כי בכוחם של צעירים לחולל תהפוכות; להגדיל, למשל, את סיכויי הנצחון של פוליטיקאי זה או אחר על-ידי התדפקות על דלתות הבוחרים, ניסוח איגרות לבוחר, גיוס כספים. הפצת עלוני-תעמולה והבאת בוחרים אל הקלפיות.

יתר על כן, צעירים אלה עשויים להשפיע על אורח החשיבה הפוליטית של מבוגרים רבים, והוריהם בכללם.

צעירים אלה מתבגרים, כמובן, עם חלוף השנים, ופוליטיקאים רבים הבינו עד מהרה, כי ניתן לגייס את הטובים והמבריקים מביניהם, בתום לימודיהם, ולצרפם לאנשי צוותו של ציר קונגרס או סנאטור ככותבי נאומים, משיבי תשובות על פניות אזרחים ממחוז הבחירה של אותו פוליטיקאי, מנסחי הצעות חוק, פעילים במערכת בחירות, מגייסי כספים ומבצעי פעולות רבות ושונות, שהן חלק בלתי נפרד מעולמם של אנשי-פמליה.

תפקיד חשוב ממלאים צעירים אלה גם בתחום הסכסוך הישראלי-הערבי, עד כמה שהוא ניטש בזירה הפוליטית האמריקנית, ובמאבק על דעת הקהל בארה"ב בנושא זה. הקרב הזה ניטש בכל רחבי ארה"ב — בקריות הקולג'ים. סטודנטים פרו-ישראליים וסטודנטים פרו-ערביים מתגודדים ביניהם בזירה זו כמעט מדי יום, כשהם נעזרים בשיטות מתוחכמות ביותר.

„סבורני, כי בעשור האחרון חל תהליך של התגברות איטית אך מתמדת במעורבות הסטודנטים בנושאים פוליטיים ובמערכות בחירות" — אומר ג'ונתן קסלר, מנהל ההנהגה הפוליטית של „הוועד האמריקני-הישראלי לענייני ציבור" („אייפאק"), שהוא השדולה הפרו-ישראלית בוושינגטון. „הסטודנטים הפרו-ישראליים — ובמיוחד הסטודנטים היהודיים — הם ההולכים בראש המחנה. הסטודנטים היהודיים צעדו בראש בשלהי שנות השישים ובשנות השבעים המוקדמות. כיום נראה, כי שוב הם צועדים בראש."

עם זאת סבור קסלר, שהוא עצמו בן 29 בלבד, כי כיום המצב שונה במידה רבה. „נראה כי הסטודנטים היהודיים יותר מודעים כיום ליהדותם, בכל הנוגע במעורבותם הפוליטית הגוברת, משהיו מודעים לה בשנות השישים" — אומר קסלר בראיון עמי. „אין הם פועלים רק בקאמפוסים, אלא גם בקרב הקהילה."

קסלר, שביקר בשנים האחרונות בעשרות קולג'ים ואוניברסיטות, במסגרת פעילותו הפוליטית הפרו-ישראלית, הצליח להקים ברבים ממוסדות הלימוד האלה תאים של שדולתו. ועל כך יצא נגדו, בחימה שפוכה, ציר הקונגרס לשעבר מן המפלגה הרפובליקנית, פול פינדלי מאילינוי, בספרו „הם מעזים לפסוק שפתיים".

מעורבות בבחירות

פינדלי, חבר ועדת-החוץ של הקונגרס, שנחשב לפרו-ערבי בדעותיו, הובס (בקושי) ב־1982 על-ידי יריבו הדמוקרטי ריצ'ארד דרבין, ידידה של ישראל בגלוי. פינדלי ודרבין גם יחד אמרו, כי מעורבותם של עשרות סטודנטים פרו-ישראליים, ברגע האחרון ממש, מילאה תפקיד מכריע בהכרעת ההתמודדות לטובתו של דרבין.

הקאמפוסים בארה"ב עוברים תהליך של התבגרות ■ „אייפאק", השדולה הפרו-ישראלית בוושינגטון, מגייסת לעזרתה את הסטודנטים היהודים ■ עד היום רשמה כמה סיפורי הצלחה

„הם איישו טלפונים, הפיצו חומר תעמולה, עברו מדלת לדלת וממש דירבנו אנשים אל תחנות הקלפי", מספר קסלר. „הסטודנטים האלה מעריכים, כי בממוצע הצליח כל אחד מהם להעניק לדרבין כעשרה קולות, במרוצת שמונה או עשר השעות שפעלו שם. כידוע לך, דרבין גבר על פינדלי בהפרש של 1,413 קולות בלבד."

כעבור שנתיים, היו סטודנטים פרו-ישראליים מעורבים מאוד במאמץ להביס את הסנאטור הרפובליקני צ'ארלס פרסי מאילינוי. הוא עמד לפני קרב קשה עם ציר הקונגרס הדמוקרטי פול סיימון. „ב־1984 היו כ־400 סטודנטים ויותר, מעורבים במאמץ של סיימון להביס את פרסי", אומר קסלר.

„אייפאק" היה, לדעתי, גורם רב-חשיבות ביצירת מה שניתן בהחלט לכנות מהפיכה במידת מעורבותם של הסטודנטים הפרו-ישראליים בחיים הפוליטיים בקאמפוסים ובחברה בכללה," אומר קסלר.

הוא המשיך ואומר, כי בעשור האחרון עברו הסטודנטים הפרו-ישראליים, במידה רבה, מתחום יחסי הציבור — ארגון חגיגות לרגל יום העצמאות של ישראל ועריכת אירועי תרבות שונים הקשורים בישראל — לתחום „הפעילות הפוליטית הממשית", בתהליך זה הגיבו בתוקף רב על התעמולה הערבית, המצליחה לא אחת במאמציה לבודד את ישראל.

כנסי אסטרטגיה

לדעת קסלר, מגיע מספר הסטודנטים היהודיים הלומדים באוניברסיטות בארה"ב לכ־400 אלף בכל שנה נתונה, ובחמש השנים האחרונות הצליחה „אייפאק" להכשיר ולשתף כרבבה בסמינרים השונים שלה. כמה מאות באים מדי שנה לוושינגטון להשתתף ב„כנס המדיני" שהיא עורכת.

באחרונה ערכה „אייפאק" כנסי אסטרטגיה באוניברסיטת טקסאס באוסטין, באוניברסיטת קולומביה בניו-יורק, באוניברסיטת בראנדייס ליד בוסטון, באוניברסיטת סטנפורד בקליפורניה ובאוניברסיטת ייל בניו-הייוון, במדינת קונטיקאט.

בכנסים אלה לא דנו המשתתפים בבעיות, אלא בדרכים להגברת כישורי הפעולה — כריתת בריתות לצרכי-שעה, קשירת קשרים עם אמצעי התקשורת, יצירת מגעים עם מוסדות הסטודנטים, עבודה במערכות תחיקה ובמערכות בחירות — בכל חלקיה ורכיביה של המכונה הפוליטית. „בחמשת הכנסים הללו, תוך חודשיים בלבד, הצלחנו להכשיר כ־1,300 סטודנטים", אומר קסלר.

בקאמפוסים פועלים גם ארגונים יהודיים ארציים אחרים, כגון מוסדות הלל של בני ברית, הממלאים תפקידים חיוניים מאוד במתן סיוע דתי, חינוכי ותרבותי לסטודנטים יהודיים. בקנה-מידה קטן יותר פועל שם גם ארגון הנוער הציוני של יהודי ארה"ב. אך החוק האמריקני אוסר על הארגונים הללו, המשוחררים מתשלום מסים, להקדיש חלק גדול מדי מזמנם לטיפול בעניינים פוליטיים. „אייפאק", לעומת זאת, אינו ארגון משוחרר ממס, אלא שדולה פוליטית. „אנו עוסקים בדור הבא של פעילים פוליטיים יהודיים," אומר קסלר.

כך מסוגלת „אייפאק" להשלים את עבודתם של ארגוני הלל והנוער הציוני, ובדרך-כלל הם משתפים פעולה. אם כי חיכוך מפעם לפעם הוא בלתי-נמנע.

שיתוף פעולה עם „הלל"

נשיא „אייפאק", בוב אשר משיקאגו, מלמד סניגוריה על החלטת ארגונו לחרוג מתפקידיו השיגרתיים ולעסוק בארגון סטודנטים. הוא מכחיש את הטענה, כי „אייפאק" מסיג את גבולם של ארגונים יהודיים אחרים. „אנו פועלים בשיתוף פעולה הדוק עם הלל," מדגיש אשר.

רבי חיים סיידלר-פלר, מנהל הלל באוניברסיטה של קליפורניה בלוס-אנג'לס, מודה כי שני הארגונים פיתחו בשנים האחרונות „יחסי שיתוף פעולה מתואמים להפליא". עם זאת אמר, כי הלל פועל גם מכוח עצמו בנושאים פוליטיים ורואה בנושאים אלה חלק חיוני מתחום פעולתו.

לדברי סיידלר-פלר, יש הבדלי גישה מהותיים בין הלל ל„אייפאק" כלפי „האיום הנשקף מן התעמולה הערבית בקאמפוסים וכלפי דרכי התגובה הנאותות". הוא סבור, ש„אייפאק" נוטה להפריז בסכנת התעמולה הערבית, במיוחד כשהוא עוסק בגיוס ממון. כדוגמה לכך הוא מספר על מבצע שערך „אייפאק" לגייס כספים באמצעות הדואר. על מעטפות המכתבים ששלח צויר ערבי בכפייה ונכתב באותיות גדולות: „אש"ף לוטש עין אל ילדיך".

ארגוני הלל מאמינים, לדבריו, כי הצגה מעוותת ומופרזת של העובדות רק תפגע באמינותם, וכי יש להיאבק באיום הערבי באמצעות תוכנית חיובית של חינוך ציוני.

תשובות לצעירים

הדגש של „אייפאק" מושם על „פעולה פוליטית", בעוד שארגוני הלל רואים בחינוך הציוני את „מוקד הפעילות הישראלית", אומר סיידלר-פלר. „רק בדרך זו נוכל לוודא, שיצמח לנו דור של תומכי ישראל," הוא אומר.

„אייפאק" מעריך את הסכנה הערבית בצורה שונה. „כאשר מגיעים צעירינו לקאמפוסים, הם ניצבים בפעם הראשונה בחייהם מול נוכחות אש"פית מקצועית מאוד" — אומר אשר — „וכאשר אני אומר מקצועית, כוונתי היא, שנוכחות אש"ף שם נועדה להפצת עמדותיו של אש"ף. הסטודנטים היהודיים מגיעים ונוכחים לדעת, כי אין תשובות בפיהם. עבודתנו מיועדת, אפוא, בחלקה, לספק את התשובות לצעירים האלה."

חשוב לא פחות — אומר אשר — להעניק לסטודנטים היהודיים תחושה של השתתפות בתהליך הפוליטי למען קשרים הדוקים בין ארה"ב לישראל, ובסופו של דבר, הודות למרצם הרב ולמניעיהם, הולכים הצעירים הללו וקרבים אל הזירה עצמה, שבה מתרחשת הפעילות הפוליטית למעשה."

קסלר גאה מאוד בעובדה, כי מעורבות פוליטית למען ישראל נחשבת כיום בקרב הסטודנטים היהודיים כתעודת-כבוד. תכופות נעשית הפעילות הזאת לפופולארית מאוד בקאמפוסים, ועובדה זו מבשרת טובות לישראל ולקהילה היהודית בארה"ב, לקראת השנים הבאות.

תגובה

כל ממזר מלך

נפל קיצפה של שלי יחימוביץ' על כך שמנהיגים זרים באים לשדה-בוקר להניח זר על קברו של דוד בן-גוריון. מכיוון שלדבריה מדובר ב„מנהיג פוליטי של מפלגה אחת, שהיה שנוי במחלוקת גם בתוך מפלגתו שלו, ולא כחוזה המדינה או כגורו רעיוני נערץ על הכל".

שלי יחימוביץ' אינה חייבת להעריץ את בן-גוריון. אך נסיונה להפחית מדמותו ולפגוע באדם שהפך בעולם לסימלה של המדינה, מוכיח על בורות בתולדות המדינה ומאבקיה.

עומדת לשלי יחימוביץ' הפריבילגיה להיות נלעגת וגסה, שהרי בעיתונותינו, בהעדר קריטריונים לגיוס עיתונאים, כל ממזר הופך מלך בימים טרופים אלה. אך מה קרה לו ל„על המשמר". בטאון מפ"ם, שידע לכבד את בן-גוריון ולהעריך את פועלו על אף חילוקי הדעות ביניהם?

יריב בן-אליעזר.

בגנות הטיח

בישראל פועלות היום שתי אגודות העוסקות בדת ומדינה: „האגודה ההומניסטית החילונית בישראל" ו„האגודה הישראלית למען יהדות הומניסטית-חילונית" ■ השמות אמנם דומים, אך תפישות העולם, כנראה, שונות לחלוטין

מאת ד"ר א.אבישי

בישראל קיימות ופועלות כיום, שתי אגודות: האחת אגודתנו „האגודה ההומאניסטית החילונית בישראל" — ותיקה ופעילה זה שמונה שנים. ביטאונה הוא „ברירה הומאניסטית" בעברית ובאנגלית. והשנייה „האגודה הישראלית למען יהדות הומאניסטית-חילונית" להלן „היהדות החילונית". שהיא אגודה חדשה שנרשמה בעמותה במאי 1984 והוציאה גליון אחד של בטאון בשם „יהדות הומאניסטית חילונית" בקיץ 1985. למרות הדמיון בשמות (והזורע בילבול), לשתי האגודות תפיסות עולם שונות, היוצרות את המחלוקת ביניהן. מטרת מאמרי זה להאיר כמה מנקודות הוויכוח.

נפתח בסוגיית הפרדת הדת מהמדינה. המאבק נגד הכפייה הדתית ובעיית חוקה בישראל. היות שהן שאלות נפתח בוויכוח שבין שתי האגודות, הן המבחינות בינינו לכאורה. הייתכן חילוני והומאניסט שלא יסכים למטרות אלה? ובכן, שוניא בנדור ששמאמרו „אבירי ההומאניזם החילוני" פורסם ב„על המשמר" (15.7) אינו אומר אמת בטענתו, שאגודתו בעד הפרדה, נגד כפיה ובעד חוקה והוא מתעתע ומטעה את הציבור.

„היהדות החילונית" היא עמותה וכזאת נרשמה. לפי חוק העמותות והציגה תקנון הכולל את מטרות העמותה. בתקנונכם שאני מחזיק בידי, שוניא, אין זכר למאבק נגד הכפייה הדתית, לחוקה לישראל ולמען הפרדת הדת מהמדינה. להד"ם! מפתיע? עובדה: שתי שאלות לי לשוניא: האחת, מדוע אין מטרות אלו מופיעות בתקנונכם? והשנייה, מדוע אתה מנפנף בהן כאילו הן מטרותיכם, מטעה את הרבים ומסובכם בכחש?

להד עקר

אפרט כדי למנוע פתחון-פה, בין דפי ההסבר שלכם. „התורה שבעל-פה" שאינה מחייבת חוקית, לבין התקנון המחייב חוקית. יש פער גדול. בתורה שבעל-פה נאמרים דברים עמומים בנושאים הנ"ל, אך לא בתקנון. למשל מצוינו בהסברים: „הדרכים המעשיות ליישום עיקרון ההפרדה בין דת לבין מדינה וכן השאלה, באילו שטחים ובאיזה זמן יש להמחישו בתנאים הקיימים בישראל, נושאים אלה מצריכים מחשבה וליבון, והם יידונו במוסדות ובכנסים של האגודה" (דף 10).

הדרכים המעשיות, שוניא, הן חינוך, שיכנוע הציבור ומאבק לחקיקה בכנסת ולא דיון והתלבטות אינסופית ב„האם ואיך ואימתי" — בתוך אגודתכם פנימה. אתם, הרי, לדבריך, בעד הפרדה, ונגד כפייה, ובעד חוקה — מדוע תמנעו מן הציבור ומן המסתפחים אליכם פעולה כלפי חוץ ותכלאו את רצונם בעשייה, בדיון עקר מבפנים?

יתרה מזאת, אין זה מקרה שהפרדת הדת מהמדינה והמאבק נגד הכפייה הדתית והחוקה נעלמו מתקנונכם. נשיא הכבוד של אגודתכם, השופט בדימוס, חיים כהן, שהוא גם, ושוב לא במקרה, נשיא הכבוד של „האגודה לזכויות האזרח", הוא נגד הפרדת הדת מהמדינה. כך כתב חיים כהן בבטאונה „זכויות האזרח" 14-11 (חודש מארס 1986, עמ' 2): „אין זה לאגודה לנקוט עמדה ובוודאי לא עמדה חיובית להפרדת הדת מהמדינה". ובהמשך: „אי-הפרדת הדת מהמדינה אין פירושה אלא אך הכרה בדתות ובצרכים דתיים כעניינים הנכנסים גם בגדר ענייניה וחובותיה של המדינה".

אין לתאר, שוניא בנדור, שהשופט הנלהב והמנוסה מכהן כנשיא האגודה, אגודה המתנגדת לעקרונותיו או שאינו יודע מה הארגון שהוא נשיאו.

השופט כהן מכהן כנשיא כבוד של שתי אגודות. המנקזות לתוכן את רוב אנשי המצפון והליברלים החילוניים. בשתיהן יש כהן אינסטרומנטלי. כמובן לא לכוח, לנטרלן מלעסוק בענייני הפרדת הדת מהמדינה ולמניעתן מלעסוק במאבק ריאלי נגד הכפייה הדתית ובעד חוקה חילונית. הוא גם אותו בניתובן לאפיק. שאינו אופוזיציוני ובעיקר מחוייבות ארגונית למאבק לחילוניות המדינה. גם חברים מרכזיים באגודתכם כאדונים זאב כין ואורי ראם. מופיעים דרך קבע באסיפות-ידם הצבוריות בעמדה האומרת שהפרדת הדת מהמדינה אינה אפשרית ואף רצויה.

הפרדת הדת מהמדינה והחוקה הם סעיף ראשון במטרות שבתקנונה של אגודתנו: בעקרונותינו אנו אומרים: „דתות בארץ — יהדות, איסלאם, נצרות ואלתוותיר הדרוזה וכל אמונה אחרת, הינן עניינו של הפרט ושל העדה הדתית בלבד. בתנאי ישראל ההפרדה בין דת לבין מדינה משמעותה גם הפרדה בין הפוליטיקה האתנית של היהדות והמדינה" ולהלן פירוט:

● המסקת כפיית הדת על האזרחים על-ידי המדינה. ביטול חוקי המדינה הכופים את הרבנות ומוסדות דת אחרים על-האזרח הישראלי.

● מדינת, ישראל היא מדינה של כל אזרחיה, ולא תהייה בה העדפה ואפליה של שום קבוצה אתנית או דתית.

אנחנו מחנכים ומפיצים רעיון זה בכל חד-משמעית בכל כתובינו ואספותינו ב„צוותא", בקיבוצים, באוניברסיטאות ובכל מות אחרים. באחרונה הקימו חברינו ואחרים את העמותה לשירותים חילוניים להגנת המודעות לאפשרויות החלופיות הקיימות כיום לרבנות — לצורכי נישואים, גירושים וקבורה. העמותה גם פועלת להנהגת עזרה מעשית לרוצים בכך, ולמאבק למען חקיקת מעמד אישי אזרחי שאינו תלוי בדת.

ההבדל בין אגודתנו לבין אגודתך, שוניא, בנושא זה פשוט, אנחנו בעד באופן חד משמעי ואתם, למרות דבריך — לא חד וחלק!

אגודתנו אכן תומכת בסיסמה „ישראל חילונית ודמוקרטית" וזה לא הופך אותה לאש"פיסטית; כשם שהיותך, שוניא, ציוני וסוציאליסט לא הופך אותך, הרמאנוגיה והלוביה לנציונל-סוציאליסט, הרמאנוגיה איננה לכבוד הוויכוח.

(כתבה ראשונה במסדרה)

מטען חלול

מאת אלכס פישמן

כרטיס כניסה למועדון הכוכבים

ביוני 1987 עתיד שר הביטחון, כמקובל, להציג לאישור הממשלה את מועמדו לתפקיד ראש המטה הכללי. לרמטכ"ל הישראלי יש — בהתאם לחוק ובהתאם למסורת שהתפתחה — סמכויות ועוצמה מעל ומעבר לאלה של רבים מנבחרי הציבור בישראל. הגורל האישי והלאומי תלוי בנושא תפקיד זה יותר מאשר ברבים מחברי הקאבינט.

מי, אם כך, הם אותם קצינים הראויים להתמודד על כרטיס הכניסה למועדון האקסקלוסיבי של המועמדים לתפקיד הרמטכ"ל? קצינים הנושאים או שנשאו בעבר בתפקיד סגן הרמטכ"ל או ראש אג"מ. האם יש מכנה משותף לכל הקצינים המתמודדים או שהתמודדו בעבר על תפקיד הרמטכ"ל? האם התפתחה במדינת ישראל איזו שהיא מסורת המאפיינת את דמות המצביא הצבאי העליון, קרי: הרמטכ"ל?

מכיוון שהרמטכ"ל, האיש המנהיג את הצבא, חייב להיות נותן הדוגמה מן הבחינה המוסרית והמקצועית, בדקתי אספקט אחד בקאריירה של המועמדים לתפקיד הרמטכ"ל. ניסיתי לבדוק את התפקידים שמילאו המועמדים במערכות הצבאיות העיקריות של צה"ל. אירועים המעמידים את הקצין במבחן עליון, חושפים את יכולתו לא רק כלפי הצבא פנימה, אלא גם החוצה, כלפי הציבור. התפקיד במהלך המערכות הצבאיות הוא היוצר את הדימוי וההילה ובונה את שמו של הקצין, העתיד כבוא היום להנהיג את הצבא.

את הבדיקה התחלתי ב־1967, בתקופה שלאחר מלחמת ששת הימים. הרמטכ"ל הוא יצחק רבין והמועמד להחלפתו הוא האלוף חיים בר-לב. במועדון העילית של הכוכבים בצה"ל עדיין שולטים בתקופה זו — ולמעשה עד מלחמת יום-הכיפורים — קצינים שכושרם בפיקוד זוטר ובינוני במלחמת השחרור. אלה הם קצינים ששמם הולך לפניהם כבר בתקופת מלחמת השחרור בתחום יכולת הביצוע ואומץ הלב והילתם ממשיכה להלך בצה"ל שנים לאחר-מכן. חיים בר-לב — מג"ד בפלמ"ח, מח"ט בשריון במלחמת קדש, סגן הרמטכ"ל בששת הימים. שבתוקף תפקידו זה לא רק מופקד על ארגון הצבא לקראת המערכה, אלא כמה מן המהלכים הטקטיים (כמו ההחלטה על כיבוש ירושלים) במהלך המערכה כרוכים בשמו. התפקידים כשלא במערכות העיקריות היו תפקידי פיקוד בשדה. היכולת שהפגין לא היתה שנויה במחלוקת.

דוד אלעזר, שירש אותו, שירת בגדוד הפורצים של הפלמ"ח החל בתפקיד מ"מ בחזית ירושלים ועד לתפקיד מג"ד ברצועת עזה. הוא היה מפקד הגדוד הצעיר ביותר בצה"ל של אז. בקדש שירת כמפקד חטיבת ובמלחמת ששת-הימים — כאלוף פיקוד הצפון היה מפקד החזית הצפונית. חזית שהצליחה מעל ומעבר.

האיש שלא נבחר

ישראל טל, שהיה סגנו של דוד אלעזר כרמטכ"ל, אמנם במקורו אינו איש פלמ"ח אלא בוגר הצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה; אולם גם הוא משפיע במלחמת השחרור בתפקידי פיקוד ומוכיח כושר טכני יוצא דופן. במלחמת קדש הוא מפקד על חטיבת חי"ר ובמלחמת ששת-הימים מגיע לשיא מיצוי יכולתו. בתוספת הילה זוהרת מתוך הצבא ומחוצה לו, כמפקד אוגדת שריון בציר רפיח-תעלת סואץ. במלחמת יום-הכיפורים נשא ישראל טל בתפקיד סגן הרמטכ"ל ונבדק על-ידי ועדת אגרנט. לא הוצאו נגדו מסקנות אישיות. אך בתוך הצבא פנימה נותר טעם מר. לאחר מלחמת יום-כיפור, כאשר עדיין לא היה ברור אם יתחדשו הקרבות, התמנה האלוף טל לתקופה קצרה למפקד חזית הדרום. נוכח המשבר בתפקוד של הפיקוד המקומי. הערכות המצב וההחלטות של האלוף טל בתקופה זו היו שנויות במחלוקת בתוך הצבא והיו נתונות לביקורת חריפה.

ישראל טל לא נתמנה כרמטכ"ל. אחת הסיבות לכך היא ודאי אותו משקע של מלחמת יום-כיפור, למרות מסקנות ועדת אגרנט לגביו. סיבה אחרת היא החלטתו של הרמטכ"ל שירש את דוד אלעזר, להוציא מן הצבא את כל אותה גווארדיה ותיקה שמורשיה במלחמת השחרור ומחדל יום-כיפור דבק בשמה.

עם זאת, ישראל טל, ללא כל צל של ספק, עמד עדיין באותן הנורמות שהובילו את שני קודמיו לתפקיד הרמטכ"ל. כולם לוחמים במערכות העיקריות. פיקוד בשדה, בהצלחה. כולם מועמדים שאינם שנויים במחלוקת מבחינה מקצועית. אנשים שכל אחד מהם לא זו בלבד שהיה כוכב שבלט בשורת המפקדים של צה"ל, אלא כולם הטביעו חותם אישי ברור במהלך שירותם על התפתחות הצבא בתחום עיסוקם. במקרה שלפנינו — כל השלושה הטביעו את חותמם בצמיחת כוחות השריון. אין ספק שהיתה זו קבוצה של לוחמים ובונים.

השבר של מלחמת יו"כ

השבר הגדול בנורמה של אותם מועמדים למועדון האקסקלוסיבי של המתחרים על תפקיד הרמטכ"ל התרחש לאחר מלחמת יום-הכיפורים.

מי הם הקצינים הראויים להיות מועמדים לתפקיד הרמטכ"ל? האם יש מכנה משותף לכל אלה שהתמודדו או מתמודדים על התפקיד? האם התפתחה בישראל מסורת המאפיינת את דמות המצביא העליון?

יצחק חופי התמנה לתקופה קצרה כסגן הרמטכ"ל ב־1974. לאחר השבר של מלחמת יום-הכיפורים. לאחר תקופה קצרה, עקב ועדת אגרנט, הוא תפס את מקומו של דוד אלעזר כממלא מקום הרמטכ"ל. חופי התמודד מול מרדכי גור. ששהה בזמן המלחמה בתפקיד מחוץ למערכה, בארה"ב. כדי לא להחריף את המשבר הפרסונלי בצמרת הפיקוד הצבאי שלאחר מלחמת יום-כיפור, התגבשה בין השניים הסכמה שאם האחד ייבחר — השני יתמנה כסגנו. ההחלטה נפלה על מרדכי גור. חופי לא מילא את חלקו בהסכם.

כאן מתגלות שתי פרצות חשובות בנורמה שהתפתחה בצה"ל לגבי המועמד לתפקיד הרמטכ"ל. האחת — הקצין שנבחר לא שירת בתפקיד מפתח במערכה המרכזית עצמה. השנייה — הקצין שנבחר לא השתפשף קודם לכן בתפקיד סגן רמטכ"ל או ראש אג"מ. קודם למלחמת יום-כיפור שרשרת התפקידים שביצע הרמטכ"ל שנבחר במערכות הקודמות, אכן עומדת בקריטריונים של קודמיו. ללא ספק, מלחמת יום-כיפור שברה הרבה כלים בצה"ל. ולא רק מבחינת הדימוי הציבורי של העומדים בראשו. היא הביאה לצה"ל דור חדש של מפקדים. שצמחו תחת פיקודם של גיבורי מלחמת השחרור, אך לפריחה יכלו להגיע רק עם פרישתם של הוותיקים מן השירות. פריחה מבחינת הקידום האישי. אבל יותר מכך שותפות דומיננטית בתחום פיתוח תורות הלחימה והטבעת חותם על בניין הצבא.

אילו התמנה חופי כרמטכ"ל (ולא מוטה גור) גם כאן היתה נפרצת, כביכול, נורמה. זאת בשל היותו מפקד בחזית מרכזית במלחמה שנויה במחלוקת, שבה כשלה הצמרת הפיקודית.

בנקודה זו ראוי לציין, כי מינויו של רמטכ"ל מקרב שורת מועמדים לתפקיד זה, בנוי ממספר שיקולים. שיקולים פוליטיים, שיקולים שבנוחיות ואחרים.

עברו הצבאי של הקצין הוא רק נתון אחד, המובא בחשבון יחד עם שיקולים אחרים. תפקיד הרמטכ"ל בישראל הוא מורכב ומגוון הרבה יותר מאשר המצביאות הצבאית בשדה הקרב. בתקופה של בין מלחמות, התפקיד העליון של הרמטכ"ל הוא בניין הכוח. במלחמה מנצחים או לא מנצחים זמן רב לפני שנורית היריה הראשונה. מי שמיטיב לראות ולהבין את שדה הקרב העתידי ומכין את כוחותיו על-ידי בנייתם וציודם בהתאם לשדה-הקרב זה — הוא המנצח. בזמן מלחמה, לא בהכרח מתבטא תפקיד הרמטכ"ל בהנהגת אנשיו בעת הקרב. יכול להיות רמטכ"ל מעולה — ובצבאו יהיו מצביאים ומפקדי שדה טובים ממנו. יש לזכור, כי טעות בביצוע מהלך קרבי זה או אחר אינה פטאלית. אם המכשיר שהכין הרמטכ"ל למלחמה בנוי כהלכה. אם המכשיר פגום, כל טעות קטנה תהיה פטאלית. אולם מתוקף הגדרתו של הרמטכ"ל במדינת-ישראל הוא המצביא העליון, וככזה הוא מהווה מודל לקציני השדה. קצין שלא הוכיח עצמו בשדה-הקרב או לא נטל חלק במלחמות, ספק אם יוכל להיות דמות סמכותית לאנשים העוסקים במלאכה.

האם היה החי"ר מוכן?

מוטה גור מינה לראש אג"מ ב־1974 את האלוף הרצל שפיר, מי שהיה במלחמת השחרור לוחם פלמ"ח ושירת במערכות העיקריות בתפקידי מטה. בקדש היה קצין אג"מ באוגדה, סגן מפקד אוגדה וראש מטה באוגדת טל במלחמת ששת-הימים וראש אכ"א במלחמת יום-כיפור. מבחינת התפקידים שביצע במערכות העיקריות, לא נכלל שפיר בקבוצה הקודמת שהזכרנו. אם כי חשוב לציין כי לא היתה זו הסיבה המיידית לכך שלא מונה לרמטכ"ל על-ידי עזר וייצמן.

ב־1976 התמנה אלוף יקותיאל אדם ז"ל כראש אג"מ. עברו הצבאי במערכות העיקריות, על-פי הנורמה שהזכרנו, עשה אותו למועמד טבעי לרמטכ"לות מול רפאל איתן. האלוף אדם במידה רבה היה עדיין דומה בתחום זה לשלושת הסגנים הראשונים בטבלה. במלחמת השחרור קצין סיור בגבעתי. בקדש — מפקד כוח סיור שהגיע לראשונה למנזר סנטה-קתרינה ובמלחמת ששת-הימים מפקד יחידת חי"ר בקרב שהכל משתבחים בו, באום-כתף. במלחמת יום-כיפור הוא מוזעק להחליף את ראש מטה פיקוד צפון ומבצע את מלאכתו בצורה הטובה ביותר. אלמלא הנסיבות, צריך היה האלוף אדם, על-פי הנורמה, להיות מועמד וראוי לתפקיד הרמטכ"ל.

ב־1977 מתמנה לתקופה קצרה במיוחד כסגן הרמטכ"ל רפאל איתן, כדי למנותו אחר-כך לתפקיד הרמטכ"ל. מבחינת הדימוי הציבורי ומבחינת הנורמות הוא נחשב לקצין ללא רבב. ללוחם מספר אחד בצה"ל. הצלחתו כמצביא בשדה הקרב בלטה עוד יותר על רקע הכשלים הפיקודיים במלחמת יום-כיפור. על רקע השבר הגדול ברמת-הגולן — היה זה מפקד האוגדה רפאל איתן שביקש במכשיר הקשר כבלים כדי „לגרור" אוגדה שכנה למערכה. שיחה זו בקשר היא למעשה תמצית ייחודו של לוחם ללא רבב זה.

וזהי בעצם הסיבה העיקרית לבחירתו של רפאל איתן כרמטכ"ל על-ידי עזר וייצמן, שרצה להעמיד בראש הצבא קצין שיצר סטנדארטים גבוהים ביותר לפיקוד בשדה. כאן גם היה המשגה של עזר, שהסתמך על נתון זה בלבד לבחירת הרמטכ"ל. מה שבחרתי כאן כמאפיין בודד לצורך בחינת הנורמות, כמאפיין בורר, ורק כאחד הקריטריונים לבחירת רמטכ"ל — הפך אצל עזר וייצמן לעיקר. בתחום היכולת לבניין הכוח, שהוא מרכיב דומיננטי בעבודתו של הרמטכ"ל בתקופות שלום, ניתן היה לבחון את רפאל איתן כקצין צנחנים וחי"ר ראשי, האמון על פיתוח זרוע חי"ר.

אפשר לשאול, למשל: האם היה החי"ר מוכן כראוי למלחמת יום-הכיפורים? תחום אחר שאמור היה להדליק אצל וייצמן נורה אדומה היה בעת שירותו של רפאל איתן כאלוף פיקוד הצפון, ולאו דווקא בשטח של הפעילות המקצועית הטהורה, אך גם בתחום זה. ייתכן שתקופה ארוכה יותר של רפאל איתן בתפקיד סגן הרמטכ"ל ובעבודת מטה כראש אג"מ היתה משנה את החלטתו של שר הביטחון.

המומלצים נפסלו

את רפאל איתן יורש האלוף משה לוי, המתמודד מול שני כוכבים אחרים בצה"ל, האלוף בן-גל והאלוף דן שומרון. שניהם תואמים את הנורמה. על סיכוייו של אביגדור בן-גל העיב חלקו כמפקד כוח על-עוצבתי בגזרה המזרחית במלחמת לבנון. האלוף דן שומרון נפסל. באותה עת, מסיבות אחרות. כראייה לאחור נראה ששני מועמדים אלו די ניטרלו זה את זה. כשם שמינויו של מוטה גור היה חריג לאחר השבר של מלחמת יום-כיפור, כך גם הזנקתו של משה לוי כמועמד ודאי ויחיד באה לאחר מלחמת לבנון. אגב, דן שומרון, למרות היותו מפקד כוח על עוצבתי, לא נטל חלק פעיל במלחמת לבנון. משה לוי — במלחמת קדש קצין מבצעים בחטיבת הצנחנים. בששת הימים מפקד בית-ספר לצניחה, ביום-כיפור ראש מטה בחזית שלא לחמה כפיקוד המרכז. במלחמת לבנון — סגן הרמטכ"ל. יצויין כי תפקוד הפיקוד ברמה הזו במלחמת לבנון לא נבדק. כך שלאחר השבר של מלחמת לבנון נבחר רמטכ"ל שהיה שייך לשבר. שלא כמו סגן רמטכ"ל אחר, שהיה שייך לשבר של מלחמת יום-כיפור ולא נבחר לרמטכ"ל — ישראל טל.

בכישוריו של הרמטכ"ל, מרכיב בניין הכוח והיכולת לגבש עבודת מטה הם דומיננטיים. בתחום זה משה לוי. לאורך הקאריירה הצבאית שלו, הוכיח את עצמו. אולם מן ההיבט שאנו מבקשים להציג, מן הזווית הצרה של איזה שהוא חוט מקשר בין המועמדים לתפקיד הרמטכ"ל. אין הוא תואם את המאפיין.

משה לוי מינה לסגנו את מפקד חיל-האוויר לשעבר, דוד עברי. זהו חריג. כשם שעזר וייצמן, קצין האג"ם של יצחק רבין, כרמטכ"ל הוא חריג.

דגשים אחרים?

עתה אנו עומדים מול שורת מועמדים פוטנציאלים המתמודדים על תפקיד הרמטכ"ל: האלוף דן שומרון, האלוף אורי אור, והאלוף אמיר דרורי. את האלוף אהוד ברק לא כללתי ברשימה זו לא משום שאינו מועמד פוטנציאלי — בין אם ישמש בעתיד כסגן הרמטכ"ל או יונצח ישירות לתפקיד הרמטכ"ל כרפאל איתן — אלא משום שאנו עוסקים במועמדים המתמודדים היום ועכשיו. דן שומרון — בקדש לוחם בצנחנים, בששת הימים — מפקד פלוגת תותחים ללא רתע בצנחנים באוגדת טל, מגיע ראשון לצפון תעלת סואץ. במלחמת יום-כיפור מפקד חטיבת שריון סדירה בפיקוד הדרום. כמו המקבילים לו בתפקיד באותה תקופה, נבדק תפקודו ב־8 באוקטובר 1973 ולא נמצא בו פגם. במלחמת לבנון מפקד כוח על עוצבתי שלא נלחם. גולת הכותרת שלו מבחינה ציבורית היא דווקא בתקופה שבין המלחמות — אנטבה. דן שומרון הוא כבר מתמודד ותיק והיה מועמדו של שר הביטחון אריק שרון. על-פי הנורמה שהיתה מקובלת על הראשונים, הוא עונה על הקריטריונים לתפקיד סגן הרמטכ"ל, למעט העובדה שבמערכה עיקרית, מלחמת לבנון, לא פיקד על כוחות בשדה.

האלוף אמיר דרורי — בששת הימים סגן מג"ד בגולני; קרבות תל-עוזיאת ברמת-הגולן. ביום-כיפור מפקד חטיבת גולני. מופקד על תכנון וביצוע כיבוש החרמון, פעולה שנבדקה על-ידי המטכ"ל ונמצאו בה ליקויים חמורים, בעיקר בתחום התכנון.

במלחמת לבנון אמיר דרורי הוא אלוף הפיקוד, מפקד חזית במלחמה, דרג שלא נבדק עד עצם היום הזה על-ידי המטכ"ל. אי-לכך נותר סימן שאלה לגבי תפקודו כמפקד חזית. שלא מימשה את מטרותיה הצבאיות. כן נבדק תפקודו של הכוח העל-עוצבתי בגזרה המזרחית וכמי שהיה ממונה גם על גזרה זו, כשלון הכוח הזה נופל גם על כתפיו. בהסתמך על הנורמות שהתפתחו עד היום, ספק אם האלוף אמיר דרורי מועמד לתפקיד הרמטכ"ל, כל עוד לא ייבדק הדרג בו תיפקד במלחמת לבנון. לכך אפשר להוסיף אירועים דרמטיים כמו אסון צור א' ואסון צור ב', שהתרחשו בתקופת היותו אלוף הפיקוד; יצויין כי אלוף הפיקוד נבדק בוועדת החקירה שעסקה אך ורק באירועי סאברה ושאתילה, וממנה יצא זכאי.

האלוף אורי אור — בששת הימים מפקד חטיבת סיור בשריון, בכיבוש צומת רפיח; ביום כיפור מפקד חטיבת שריון בקרבות רמת הגולן. במלחמת לבנון אלוף פיקוד מרכז, תפקידו בשדה הקרב אינו שנוי במחלוקת.

כיום, לאחר השבר בלבנון — האם יבקש צה"ל לשוב אל הנורמות שהציב לעצמו בעבר, לגבי אלה שהחזיקו בכיסם את הכרטיס למועדון המועמדים לתפקיד הרמטכ"ל? או אולי אנו עדים לתהליך של שינוי, עם דגשים אחרים. אולי נכונים יותר ואולי לא, בבחירת המועמדים הפוטנציאליים לכס הרמטכ"לות.

סגן/אג"מ	מלחמת השחרור	מבצע קדש	ששת הימים	יום הכיפורים	מלחמת לבנון
1967 חיים בר-לב	פלמ"ח: מג"ד 8, קמב"ץ חטי' הנגב, מג"ד 9	מח"ט 27 — שריון	סגן הרמטכ"ל	—	—
1969 דוד אלעזר	פלמ"ח, גדוד „הפורצים", מ"פ, מג"ד	מח"ט רגלים בחטיבת עוז	אלוף פיקוד הצפון	רמטכ"ל	—
1970 ישראל טל	מ"מ — בגבעתי, קמב"ץ פיקוד צפון, קצין קשר למטכ"ל בחט' 8	מח"ט חי"ר — 10	מפקד אוגדת שריון	סגן רמטכ"ל	—
1974 הרצל שפיר	פלמ"ח — לוחם מפקד פלוגה	קצין אג"מ באוגדת חיים לסקוב	סגן מפקד אוגדה ורמ"ט באוגדת טל	ראש אכ"א	—
1974 יצחק חופי (ממלא מקום הרמטכ"ל)	פלמ"ח, מ"פ בגדוד הראשון	סמח"ט צנחנים	רמ"ח מבצעים באג"מ	אלוף פיקוד צפון	—
1976 יקותיאל אדם	קצין סיור בגבעתי	מפקד כוח סיור	מפקד חטיבת חי"ר [illegible]	רמ"ט פיקוד צפון	—
1977 רפאל איתן	לוחם פלמ"ח	מג"ד צנחנים	מח"ט צנחנים	מפקד אוגדה	רמטכ"ל
1983 משה לוי	—	קמב"ץ חטיבת צנחנים	מפקד בי"ס לצניחה	רמ"ט פיקוד מרכז	סגן רמטכ"ל
1983 דן שומרון	—	לוחם בצנחנים	מ"פ [illegible] בצנחנים	מח"ט שריון	מפקד כוח על-עוצבתי
אמיר דרורי	—	—	סמג"ד גולני	מח"ט גולני	אלוף פיקוד צפון
אורי אור	—	—	מ"פ סיור בשריון	מח"ט שריון	אלוף פיקוד מרכז

● תקופה קצרה כסגן הרמטכ"ל או ראש אג"מ. * כשלון צבאי שנבדק בוועדת חקירה. ** כשלון צבאי שלא נבדק בוועדת חקירה נשאר במחלוקת.

רשות הקורא

גירוש שחור

הרשו-נא לי לפנות באמצעותכם אל ראש הממשלה, בתקווה שאזרחים נוספים, שאיכפת להם, יצטרפו לקולי.

אדוני ראש הממשלה.

אני מבקשת בכל לשון של בקשה, שתעשה למניעת גירושם של בני העדה המכונה „הכושים העבריים" ממדינת ישראל.

אנשים רבים, כמוני, הקריבו את אושרם האישי ואת הצלחתם המקצועית, כדי לבנות בארץ חברה צודקת ורגישה לסבלות אדם באשר הוא אדם. אך בשנים האחרונות, בשם הדת היהודית וביטחון המדינה, כביכול, נפגעים כאן אנשים, ואחרים, במקום לעזור, מפתחים נוקשות וחוסר רגישות כלפי סבלות הזולת. כי זאת, לדעתם, הדרך היחידה לחיות כאן. האם לארץ כזאת ולחברה כזאת התפללנו?

אדוני ראש הממשלה. אנא מצא דרך לעזור לאנשים, שכל חטאם הוא שאינם בדיוק כמונו. אך הם חיפשו אצלנו אהבה והבנה, וקיוו שיוכלו להיות חלק מעמנו. אותו עם שבשל היותו „לא בדיוק כמו..." הושפל, נרדף והושמד.

המונח „גירוש" כולל מוות נפשי. איבוד צלם אדם. ומזכיר לנו את הימים השחורים ביותר בתולדות עמנו. אדוני ראש הממשלה — אנא עזור לאנשים אלה ובכך נעזור לעצמנו.

מרים נבו, ת"א

ביטוי מעליב

מארק גפן במדורו „מכתבים לידיד" (על המשמר 28.7) כורך התנגדות לרעיונותיו של ח"כ שיטרית, בדבר הדרך להביא לשינוי שיטת הבחירות, עם זלזול בכבודו של ח"כ שיטרית. אותו הוא מכנה „נפוליונצ'יק מיבנה".

זכותו של מארק גפן לתקוף את השיטה שמציע ח"כ שיטרית ולבקר את הדרך בה הוא מחפש מנהיגות. אך זהו עוול לפרש את דבריו של ח"כ שיטרית ולהסיק מכך מסקנות.

ח"כ שיטרית קורא ל„מרי אזרחי דמוקרטי" ומסביר שהכוונה לעצומה של חצי מיליון בעלי זכות בחירה, שתפנה למפלגות הגדולות לשנות את שיטת הבחירות, ולא — יימנעו בעלי זכות הבחירה החתומים על העצומה מלהצביע. אם לא תהיה השפעה לעצומה, מציע ח"כ שיטרית לפעול בדרך יותר אקטיבית. מארק גפן מפרש זאת באומרו „לא קשה לנחש כי במקרה כזה מקריאתו למרי אזרחי דמוקרטי תימחק המלה „דמוקרטי", ומכאן מסקנה ברורה אליבא דגפן: „כאן עובר שיטרית את הגבול ומן הדין שהיועץ המשפטי לממשלה יבין את המשמעות החוקית של קריאה למרי אזרחי."

ובכן, יבדוק היועץ המשפטי את מה שלא קשה למארק גפן לנחש. דרך יותר אקטיבית יכולה להיות עצומה של מיליון חתימות והפגנה של חצי מיליון בעלי זכות בחירה בכיכר מלכי ישראל, ולאו דווקא פירוש או ניחוש סוטה כפי שמתאר מארק גפן.

אשר לקריאה „אכן נולד מנהיג חדש": ח"כ שיטרית אינו מנהיג חדש. פעילותו כראש המועצה המקומית יבנה לקידום החינוך, השיכון והתעשייה. והבאתה של יבנה לדרגת עיר, הם מופת ציבורי. פעילותו בכנסת, נועם הליכותיו הם מופת פרלמנטרי ודמוקרטי ואני יכול להשוותו לח"כ ויקטור שם טוב, שאף הוא מופת פרלמנטרי ודמוקרטי והלוואי וירבו כמותם בישראל.

הביטוי נפוליונצ'יק נראה לי מעליב ולא הוגן.

חיים גינזבורג, גונן

מאת יצחק שור

גנים פרטיים – שוק פרוץ

המפגש הראשון בין הילדים הרכים והוריהם לבין הגננת הראשונה הוא לא תמיד מפגש מלבב. הורים רבים התלוננו באוזני על גננות המשאירות את הפעוטות במשך שעות ארוכות עם מכנסיים מלאים. יש גננות ועוזרות המעשנות בנוכחות הילדים ומרעילות את האוויר, ויש גננות אשר מתחילות לעבוד מאוחר, או גומרות מוקדם מן המקובל, משום שהן אמהות לילדים קטנים.

הסטטיסטיקה הרשמית מספרת על שיעור למידה של 64 אחוז בקרב בני גיל שנתיים, 90 אחוז בגילאי שלוש ו־98 אחוז בגילאי 4.

מה טיבו של המפגש הראשון בין הילד והגננת בישראל? משיבה לי המפקחת על הגנים הממלכתיים בירושלים, שושנה שיטאי: „הכלל הוא, שישנו יחס הפוך בין הגיל לבין הכלגאן. ככל שהגיל נמוך יותר, הכלגאן גדול יותר. המחוקק לא כלל את גילאי 3־0 בתחום הפיקוח הממלכתי. אבל גם בגילאי 4־3 לא הכל מתנהל לפי כללי הפדגוגיה".

מוסיפה המפקחת על הגנים הפרטיים בירושלים, נצחיה בן־מאיר: „כל אשה יכולה לפתוח גן פרטי, אף כי מצויות גננות שאין להן אפילו השכלה פדגוגית מוערית. כשאני מוצאת גנים עם תנאי תברואה לקויים ומחסור בצעצועים ובספרים, אני כותבת דו"ח ומזהירה שהגן ייסגר אם לא יתוקנו הליקויים תוך שלושה חודשים. מנהל המחוז חותם על הדו"ח ומעביר אותו לטיפולו של מנהל המחלקה לארגון מוסדות חינוך, עקיבא סלע".

אומר עקיבא סלע: „מגיעות אלי תלונות על הפקעת מחירים בגנים או על תנאים לקויים. כאשר עובדי המשרד בודקים את העניין, מתברר להם שלגן אין רשיון. חוק הפיקוח על בתי הספר משנת 1969 חל גם על גנים כמובן לא לפני גיל שלוש, וכתנאי שבגן מצויים לפחות 11 ילדים מגיל זה. אם בגן יש רק עשרה ילדים בגיל שלוש, משרד החינוך אינו יכול לפקח עליו, כיוון שהמוסד איננו נקרא 'גן' לפי הגדרת המחוקק. כל גננת או בעלת עסק השוכרת גננת זקוקה לאישורים מארבעה גורמים: משרד החינוך, המוסד לבטיחות ולגיהות, משרד הבריאות והרשות המקומית. אם המסגרת מוגדרת כמעון היא נתונה לפיקוח משרד העבודה. גם כאשר אני מוציא צו סגירה חתום בידי ממלא מקום המנכ"ל לא סוגרים את הגן. כדי לממש את הצו אני צריך לתבוע לדין את הגננת ולהגיע לכך שבית המשפט יורה למשטרה לסגור את הגן.

בת־ים: אלופת צווי הסגירה

לקראת שנת הלימודים תשמ"ז הוציא משרד החינוך והתרבות שמונה צווי סגירה של גני ילדים פרטיים לגילאי 4־3. מהם חמישה בבת־ים, אחד בראשון־לציון, אחד בחולון ואחד ברמלה.

דובר המשרד, ישראל כהן, מייעץ להורים להקפיד, בעת רישום ילדיהם, שגן הילדים יהיה מצויד ברשיון ונתון לפיקוח המשרד. הרשיון אמור להיות תלוי במקום בולט בגן. ההורים נתבקשו לא לרשום את ילדיהם לגנים שנגדם הוצא צו סגירה. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל האחראי לחוק הפיקוח בלשכות המחוזיות של המשרד או במחלקה לארגון מוסדות חינוך במשרד הראשי.

נוסף לצווי הסגירה ערך משרד החינוך כמה משפטים נגד גננות שעברו על „חוק הפיקוח על בתי־הספר" (וכולל גנים). את התביעות הגיש סגן היועץ המשפטי של משרד החינוך, עו"ד אפרים יפהר, בשל הפקעת מחירים או קבלת מספר גדול מן המותר של ילדים. השופטים גזרו על הגננות תשלום קנסות, עד 500 שקלים, החזרת הכספים המופקעים להורים והתחייבות שלא לעבור עבירות דומות.

מה שמעניין ברשימת הגננות שמסר לנו הדובר הוא ריכוז צווי הסגירה בבת־ים. האם הגננות הפרטיות בעיר זאת הן פחות שומרות חוק מחברותיהן בערים אחרות, או שמא המפקחות על הגנים בערים אחרות מחשילות במילוי תפקידן — לשמור על החוק ועל איכות החינוך בגיל הרך?

„מי שמבקש לסגור גנים שאינם עונים על דרישות החוק הן דווקא המפקחות על הגנים, ולא ההורים. כאשר משרד החינוך מאיים בסגירת גן לא־תקין, באים ההורים בטענות: מה אתה עושה? אין לנו סידור לילדים. בשנה האחרונה הוציא משרד החינוך בכל המדינה כ־20־30 צווי סגירה, שעה שמצויים כ־2000־1500, גנים פרטיים לגילאי 4־3".

מה צריכים לעשות הורים שאינם מרוצים מן הגן? הם צריכים להתלונן בלשכה המחוזית של משרד החינוך. עקיבא סלע מבקש מן ההורים לעזור למשרד החינוך לשמור על החוק ולהגיש תלונות על הפקעת מחירים, היעדר רשיון לגן, תנאי תברואה לקויים, בטיחות גרועה, והיעדר משחקים וצעצועים. הרשיון צריך להיות תלוי על קיר הגן במקום בולט. הוא קובע גם את רמת השירות של הגן. ברמה הראשונה מתוך תשע רשאית הגננת לגבות 97 שקלים חדשים לחודש. ברמה הנמוכה היא רשאית לגבות 71. אבל, מוסיף עקיבא סלע, לחוק הפיקוח אין שיניים. כאשר גננת מרגישה שמשרד החינוך עלה על עקבותיה היא מפחיתה את מספר הילדים בגילאי שלוש־עשרה, ואז המוסד שלה אינו נחשב ל„גן". משרד החינוך אינו יכול אפילו לאיים...

נצחיה בן־מאיר מוסיפה: „הורים חוששים להתלונן, שמא הגננת תבקש מהם לא לשלוח את ילדם ואז האם לא תוכל לצאת לעבודה. אבל יש הורים אשר מתלוננים בכתב, ומבקשים שלא אמסור את שמם. אני מודיעה לגננת שהורים התלוננו, וזה בהחלט משפיע".

שושנה שיטאי: „גיל 3־0 מופקר לחלוטין. לרוב ההורים לא איכפת מה קורה. העיקר שיהיה להם שקט. לגננות שהן עובדות מדינה, בגני 3־0 או לגננות בגן עירוני יש פיקוח והדרכה. יש להן מסגרת שבתוכה הן יכולות להשתלם ולשפר את עבודתן המקצועית".

הממונה על הגנים במחלקת החינוך של ירושלים, שלמה שפיצר, מאמץ את זכרונו: הוא איננו מכיר אפילו גן פרטי אחד שנסגר בעיר. בגילאי שלוש רצים ההורים לגני קדם־חובה עירוניים. למאה ילדים בגילאי 4־3, במיוחד בשכונות החדשות, לא נמצא סידור. משרד החינוך מכיר בגנים בני 35 ילדים. לצורך סיבסוד, אבל לא תמיד הילדים נולדים בכל שכונה בכפולות של 35. מטעם זה מסבסדת העירייה גננת אחת מכל עשר בגילאי קדם־חובה. מצב דומה קיים בתל־אביב.

גם חינוך צריך שיווק נכון

למעלה מחצי מיליון ילדים ובני נוער יהודיים בגולה לומדים ב־3500 בתי־ספר ובהם 35,000 משרות הוראה. תקציבו של מפעל החינוך היהודי בגולה עולה למיליארד דולר לשנה. פרטים אלה מסר מזכ"ל ההסתדרות הציונית העולמית, חיים זוהר, בכנס מחנכים יהודיים מן התפוצות, שנערך לאחרונה בירושלים.

התקציב המושקע במפעל חשוב זה זהה לסכום שמשקיעה ממשלת ישראל בחינוך. ואף־על־פי־כן נשבה בכנס המחנכים היהודיים רוח של ביקורת עצמית בריאה. פרופ' שלמה פוקס מבית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית הביע אמונתו, כי תנאי להצלחת החינוך היהודי הוא פתיחות לשינויים. תנאי נוסף הוא גילוי „סוד ההצלחה" לבתי־הספר והמורים הטובים. אם יתגלה סוד זה, ניתן יהיה לנסות ליצור תנאים דומים בבתי־ספר פחות מוצלחים.

המשתתפים בכנס טענו, כי חסר כוח־אדם בכיר, שיתמודד עם הקשיים והבעיות האמיתיות. פרופ' פוקס הוסיף, כי באוני־ברסיטאות שונות בגולה מצויים כיום אלף פרופסורים יהודיים העוסקים במישרין בתחומי היהדות (תנ"ך, מחשבת היהדות ולשון עברית), אך אין ביניהם אפילו עשרים, אשר מתמסרים למחקר החינוך היהודי בגולה, להכנת תוכניות לימודים ולהכשרת כוח־אדם.

טשטוש נמוך

צוות בחסות „הוועדה לחינוך יהודי של הסוכנות היהודית" מגבש עתה תמונת מצב ומתכנן מחקרים וסקרים בכ־20 קהילות יהודיות. השאלות שייבדקו הן: כמה כסף מוציאה הקהילה לחינוך? מהם הכשרתו ומעמדו של הסגל הבכיר (מנהל מחלקה, מתכנן תוכניות לימודים, מפקח ומנהלת) מהי דעת מנהיגי הקהילה על המצב הנוכחי?

הצוות הבודק את הכשרת הצוות הבכיר מציין, כי מאגר כוח האדם המצוי איננו נאות ואינו מספיק, משכורתו נמוכה ואין לו סולם קידום. מחוץ לתחומי החינוך היהודי קורצות הזדמנויות, ואילו בחינוך היהודי בגולה אין מכירים בצרכים ואין מקצים די משאבים מקומיים.

צוות אחר, בראשות החוקרת אנט הוכשטיין, בחן את תוכניות החינוך הניתנות בישראל לתלמידים ולמבוגרים מן הגולה. מתברר, שמאות אלפי יהודים מן הגולה מוכנים לבוא לישראל לא רק לביקור חטוף, אלא גם לביקורים בינוניים וארוכים. כך, למשל, יש כיום 400 תוכניות שונות לסיורים רגילים, לסיורי לימודים, ללימודים באוניברסיטאות בישראל, בישיבות ובסמינרים מקצועיים, וכן יש תוכניות לעבודה ולהתנדבות ותוכניות לתלמידי תיכון. התוכניות מותאמות לקבוצות, שכן מאות אלפי יהודים מצפון אמריקה מעוניינים לבוא במסגרת משפחתית או עם מספר יחידים קטן. השאלה היא כיצד „לשווק" את התוכניות ולהגיע לקהל היעד בארצות הברית, במקרים רבים המסגרות הישראליות הקולטות יוצאי צפון־אמריקה נתונות בתת־תפוסה.

החוויה הישראלית

ועוד בעיה של כוח־אדם. רוב הישראלים המעניקים ליהודים האמריקניים את החוויה הישראלית הם צעירים אחרי שירות צבאי או סטודנטים. לרבים מהם אין כל הכשרה מוקדמת. אחרים אינם קשובים לצרכים המיוחדים של קבוצותיהם. לקיבוצים נמצאת קליטת הקבוצות — לתקופות קצרות — ביהודים. באוניברסיטאות חשים הסטודנטים היהודיים מבודדים מעמיתיהם הישראליים.

סוגיה אחרת, שהעסיקה את הכנס היא כיצד לקיים את הוראת הלשון העברית בגולה. איש אינו מטיל ספק בכך, שהעברית היא השפה הלאומית היהודית, שיש בכוחה לשמש מכנה משותף ליהודי הגולה וישראל, והיא תנאי מוקדם והכרחי לקיומה של תרבות יהודית בגולה.

פרופ' רפי ניר מירושלים, ופרופ' דב ספולסקי מבר־אילן למדו את נושא הוראת העברית בגולה והגיעו למסקנה המקורית שאין תרופות פלא. בכל בית־ספר וקהילה יש לבחון את המוטיבציות של התלמידים ואת הנסיבות הבלתי־פורמאליות והפורמליות ללימוד העברית, כמו נוכחותם של בני שיחה דוברי עברית, תוכניות הלימודים, המורים ואיכות ההוראה. שני המלומדים טוענים, כי לשם שליטה בשפה דרושות 4500 שעות לימוד, ניתן להגיע לשליטה כזאת אם מלמדים בבית־הספר את כל המקצועות במשך שמונה שנים בעברית.

לא לסמוך על ישראל

צוות המומחים כבר החל להדריך בבתי־ספר בצפון־אמריקה. מאוחר יותר יתפשט הנושא באמריקה הלטינית ובאירופה. כדי להצליח יידרשו כלים עיוניים להערכה עצמית והקמת מאגר מידע ממוחשב על מצב הוראת העברית בתפוצות, שיכלול פרטים על ספרים, תוכניות וחומרים לימודיים. כן תידרש קביעת יעדים ברורים, במתחים מעשיים.

ראש עליית הנוער, אורי גורדון, יעץ למחנכים היהודיים בגולה לא לסמוך יותר מדי על ישראל. החינוך בישראל נתון במשבר וסובל מחירבלות כנה תארם שלו. ואין בכוחנו לספק מחנכים טובים לגולה. הקהילות צריכות לבנות בעצמן את סולם העדיפויות שלהן; במקום להעמיד בראש את איסוף הכספים, עליהן להעמיד בראש את החינוך ולשפר את מעמד המורה וההוראה.

אורי גורדון קרא למנהיגי הקהילות להקים בישראל מדרשה לחינוך, שבה יוכשרו אלפי צעירים יהודיים בתחומי הלשון העברית, הציונות והיהדות, ויכירו את נופיה האישיים והאנושיים של ישראל.

עלייה ביצוא — במפעלי התעשייה של הקבה"א

בחצי השנה הראשונה של 1986 הגיע היצוא של מפעלי התעשייה בקיבוץ הארצי ליותר מ־60 מיליון דולר. זאת עלייה בשיעור של יותר מ־25 אחוז לעומת המחצית הראשונה של 1986. אז היה היצוא יותר מ־48 מיליון דולר, ונרשמה עלייה של כ־3 אחוז לעומת החצי השני של 1985, שבה היה היצוא כ־58 מיליון דולר — הנתונים נמסרו לקראת כנס פעילי התעשייה של הקיבוץ הארצי המתקיים היום בתל־אביב.

גם היצוא של מפעלי איגוד התעשייה הקיבוצית, עלה בחצי השנה הראשונה של 1986 לעומת התקופה המקבילה אשתקד. היצוא של מפעלי הקיבוץ הארצי באיגוד עלה כיותר מ־2 אחוזים בחצי השנה הראשונה של 1985 הם תפסו 36 אחוז, ב־1986 כ־39 אחוז, מהיצוא באיגוד.

בחלוקה הענפית מתברר, כי בתקופה הנדונה היתה עלייה ביצוא של 17 מפעלי מתכת. יצואם הסתכם ב־7.6 מיליון דולר, לעומת 6.1 מיליון, כלומר עלייה בשיעור של יותר מ־23 אחוז וירידה לעומת החצי השני של 1985, שבה היה היצוא של מפעלי המתכת 9.7 מיליון דולר.

היצוא של 27 מפעלי הפלסטיקה בקבה"א הסתכם בחצי השנה הראשונה של 1986 בכ־21 מיליון דולר לעומת יותר מ־15 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד, ועלייה של כ־3 אחוזים בחצי השני של 1985 אז היה היצוא 20.3 מיליון דולר.

17 מיליון דולר במזון

ב־8 מפעלי החשמל והאלקטרוניקה הסתכם היצוא בתקופה הנדונה ביותר מ־[illegible] מיליון דולר לעומת 2.4 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד.

ב־3 מפעלי עץ ורהיטים התקרב היצוא ל־1 מיליון דולר לעומת יותר מ־800 אלף דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

ב־3 מפעלי טקסטיל הגיע היצוא ל־1.1 מיליון דולר לעומת 961 אלף דולר, כלומר עלייה של כ־11 אחוז. בחצי השני של 1985 היה 1.3 מיליון דולר.

היצוא של 6 מפעלי המזון עמד על כ־17.1 מיליון דולר לעומת 16.6 בתקופה המקבילה ב־1985, ועלייה גדולה לעומת החצי השני של 1985 אז היה היצוא 14 מיליון דולר. מן מפעלים לתכשיטים היתה עלייה ניכרת ביצוא בשיעור של 71.7 אחוז.

בשני מפעלי האופטיקה יצוא של 500 אלף דולר לעומת 400 אלף דולר באותה תקופה אשתקד, אך נמוך ב־8.5 אחוז במחצית השנייה בה היה יצוא של יותר מ־600 אלף דולר.

ב־7 מפעלי רפואה וכימיקלים יצוא של כ־3 מיליון דולר לעומת 1.7 מיליון באותה תקופה אשתקד.

חיים מרגלית

כמיליארד דולר — נזקי הבצורת בדרום ארה"ב

ניוקנן, ג'ורג'יה. — גל החום הכבד, שפקד הקיץ את דרום־מזרח ארה"ב, שהשמיד יבולים וגרם למותם של 40 בני־אדם לפחות, עלול להחיש את התמוטטותם של אלפי משקים חקלאיים משפחתיים באיזור, במרוצת השנתיים הבאות — אומרים מומחים ואנשי־רשות אמריקניים מן המיגזר החקלאי.

תחזית עגומה זו, המבשרת העמקה במשבר החקלאי, עומדת בעינה למרות התחייבותו של הנשיא רייגן להחיש סיוע־חירום פדראלי לחקלאים בדרום־מזרח המדינה, שנפגעו קשה בבצורת ההרסנית הממושכת שפקדה את מחוזותיהם.

רוב המומחים תמימי־דעים, כי הלוואות וסיוע פדראלי אחר עשויים להקל את מצוקתם הכספית של החקלאים בכמה איזורים, אך לא די בהם כדי למנוע חורבן כלכלי של חקלאים במצוקה, שמספרם הולך וגדל.

„תקופת יובש זו היתה בבחינת הקש האחרון לגבי חקלאים רבים, שכבר איבדו לפני־כן חלק נכבד מגאוותם ומקור פרנסתם," אמר אד בראון, כלכלן משירות הסיוע לחקלאי של אוניברסיטת ג'ורג'יה.

היתה זו הבצורת החמורה ביותר שפקדה את דרום־מזרח המדינה למן תקופת השלטון הקולוניאלי. הנזק שנגרם ליבולים, למשקי העופות ולמשקי החלב נאמד ביותר ממיליארד דולר.

רוב קורבנותיו של גל החום הלוהט הקיץ היו חקלאים עניים או קשישים.

שואה מוחלטת

מהלומה קשה במיוחד ניתתה על מחוז קווטה, במדינת ג'ורג'יה. כמעט כל האיזורים בדרום־מזרח ארה"ב נחרכו בגל החום ויבשו בבצורת בשבעת החודשים האחרונים.

רון מוריס, הממונה על מחוז זה מטעם שירות הסיוע לחקלאי של אוניברסיטת ג'ורג'יה, אומר, כי היובש השמיד השנה 75 אחוז מיבולי התירס ופולי־הסויה של המחוז. „אצלנו כאן אין זו רק בצורת, זו שואה מוחלטת," אמר מוריס.

פט אוט, חקלאי דור שלישי, נואש. נפשו נקעה ממראות ההרס — משדות התירס הנובלים ומשדות המרעה הצרובים, המשתרעים על שטחים נרחבים עד כדי כך שהוא יושב כיום ספון בביתו ושוב אין הוא יוצא אל השדות.

„זה כמו טיול על פני הירח, המחשבה על הכסף הרב של חקלאי באיזור, שירד לטימיון, גורמת לי מפח נפש," אומר אוט. שכנו, דיין טרמל, מתבונן בחרדה על 200 ראשי הבקר לבשר. מלאי החציר שלו כיוונו ושדות המרעה שלו נהפכו לכרי אבק ועתה הוא ניצב לפני הברירה — להחזיק את בני הבקר הצנומים אל בית־המטבחיים ולקבל תמורתם תשלום זעום, או להניח להם למות ברעב.

„אני מניח שיהיה עלי לחסל את הבקר בהפסד. עוד גל חום כזה — ואני גמור!" אומר טרמל.

„הם יפלו ראשונים"

מצוקתם של החקלאים במחוז קווטה אופיינית לסבלותיהם של החקלאים מדרום מזרח המדינה. נוכח המשבר החקלאי הכבד ביותר שפקד את האיזור למן השפל הגדול של שנות ה־30. הצרה האחרונה הנוחתת על החקלאים בעוד הם נאנקים תחת נטל החובות הכבד. הוצאות ייצור מאמירות ושפל לתוצרת החקלאית. אפילו יסופק סיוע איזורים בשמי־יזוף ואפילו יוגש סיוע פדראלי נדיב, יהיו סיכויי ההתאוששות של רבים מהם קלושים למדי.

המומחים תמימי־דעים: 15 עד 20 אחוז מחקלאי ג'ורג'יה, אלאבאמה וקארולינה יפשטו רגל עד אמצע 1988.

פגיעים מכולם במשבר הנוכחי הם בעלי המשקים המשפחתיים הקטנים והבינוניים, שמחיית רבים מהם תלויה אך ורק ביבולי התירס, פולי־הסויה והכותנה, שנפגעו קשה ביובש הגדול. „הם יפלו ראשונים", אומר אדוארד וולף, חוקר בכיר במכון „וורלדוואץ'" בוושינגטון.

נפגעו קשה גם בעלי משקי החלב, שרבים מהם החלו מחישים את עדריהם אל בית־המטבחיים למראה מלאי החציר המתכלה. אלפי טונות חציר מועברים כתרומה מחקלאי ארה"ב במסגרת מבצע־חירום פדראלי, אך אנשי משרד החקלאות של מדינת ג'ורג'יה אומרים, כי כמות זו היא רק חלק זעיר מן הכמות שדרושה כדי להציל את הבקר.

מושלי ג'ורג'יה, אלאבאמה, ווירג'יניה והקארולינות קראו לנשיא רייגן להכריז על מדינותיהם כעל „איזורי אסון" ולהגדיל בהתאם את הסיוע הפדראלי.

למרות המצוקה הנוראית של החקלאים בדרום־מזרח ארה"ב, אומרים מומחים, כי אובדן היבולים ותוצרת החלב לא ישפיעו במידה ניכרת על מחירי התוצרת החקלאית בארה"ב. המדינות שנפגעו מייצרות רק חלק זעיר יחסית מן התפוקה החקלאית הארצית ויבולי שיא שהושגו באיזורים אחרים קיזזו את האובדן בקנה־מידה ארצי.

מק סטבאלניק

נגד הזרם

השקל נפרד מצילו של הדולר

דוברים רבים של סקטורים כלכליים מבוססים במשק הסגינו אי־הבנה טוטאלית בעניין הצמדת השקל לסל במקום לדולר.

למשל, טוען יעקב אבן־עזרא, שהוא יו"ר מכון היצוא: „אם הדולר ייחלש — ייפגעו 60 אחוז מהיצוא הישראלי המופנה לשוק הדולרי, בעוד שליצוא לאירופה יוטב במידה קטנה."

זוהי הסתכלות חד־צדדית. האמת היא שלא יחול כל שינוי לגבי 100 האחוז של היצוא הישראלי. במקרה של היחלשות נוספת של הדולר ייפגע פחות היצוא לאזור הדולרי, לעומת מצב אחר, שבו כל חולשתו של הדולר ביחס לשקל היתה באה לידי ביטוי. אמנם היצוא לאירופה לא יזכה במלוא הפיחות של הדולר, אך גם הדולר לא יסבול במלוא הייסוף של השקל. סך הכל השינויים מתקזזים ומתאזנים.

אי־וודאות בקרב היצואנים

הצמדת השקל לסל המטבעות ללא נקיטת צעדים משלימים של הצמדת תמורות היצוא גם לעלויות המקומיות של היצואנים, מגבירה את אי הוודאות בקרב היצואנים, ומערערת את היציבות — כך אומר יו"ר מכון היצוא, יעקב אבן־עזרא.

להערכתו, להצמדת השקל לסל המטבעות ולניוד המטבע עקב כך, אין ולא כלום עם עידוד היצוא. מנקודת הראות של היצואנים, חזר המצב שבו שאלת שער הדולר הופכת להיות ספקולטיבית. אם הדולר ייחלש — ייפגעו 60 אחוז מהיצוא הישראלי המופנה לשוק הדולרי, בעוד שהיצוא לאירופה יוטב במידה קטנה מבעבר. אם הדולר יתחזק, ישתפר במידת מה מצב היצואנים לשוק הדולרי אך ייפגע היצוא לאירופה במידה קטנה מבעבר.

(שע"ה)

מה שמפריע להסתכלות של אבן־עזרא ואחרים זו העובדה, שהם סבורים כי ניתן להמשיך בפיחות הקל לעומת המטבעות האירופיים, יחד עם הדולר, ללא גבול וללא כל קשר לתנאים של המשק הישראלי, ואת אך ורק כתוצאה עיוורת של השינויים בשוק המטבעות הבינלאומי.

אין כל החלטה שהמטבע הישראלי יישאר יציב אם העלויות המקומיות — קרי, האינפלציה המקומית של עלויות השכר — יעלו מהר יותר מאשר בארצות אחרות בעולם. כלומר, אם יווצרו פערים יהיה צורך להחליט על ביצוע פיחות ביחס לסל, כמו שבעבר הוחלט על ביצוע פיחות ביחס לדולר. אולם אין שום סיבה להמשיך בביצוע פיחותים אוטומטיים כלפי אירופה אך ורק בגלל שהדולר נחלש.

הדובר הנכבד מתעלם גם ממחירי היבוא. תשומות היבוא מאירופה התייקרו בהתאם לפיחות, ותשומות היבוא מארה"ב לא הוזלו בארץ בהתאם לירידת שער הדולר. לו ההתייקרויות ביבוא היו ממותנות (מאירופה) או אף מוזלות (מארה"ב) — שיעורי האינפלציה המקומיים היו קטנים יותר והרווח של היצואן היה אולי אף עולה.

על שגיאה דומה ניתן להצביע גם אצל דני גילרמן, הקובל על העיתוי האומלל של הצעד הנוכחי. גם הוא שוכח כי לא רק מחירי היצוא מושפעים מהשער, אלא גם מחירי היבוא. בהתאם להתייקרויות היבוא מתייקרות גם התשומות המקומיות וגם השכר. ייתכן שלולא האינפלציה המיובאת באמצעות הפיחות, ההתייקרות המקומית מתחילת השנה היתה פחות מ־11 אחוזים עד סוף יולי, ואזי היה נחסך גם תשלום תוספת יוקר. כלומר, בסך הכל, בשורה האחרונה הייצור כולל היצוא, יכול היה להיות זול יותר.

אי אפשר לבדוק רק את מצב היצוא ללא עלות היבוא, המהווה לפחות מחצית עלות מוצרי היצוא. לכן על כל פירמה מודרנית לעשות את תחשיביה, את הרכב הסל שלה ביבוא מארצות הדולר, ומארצות אירופה, את הרכב היצוא שלה, ואת סטייתה מהסל הממוצע, וכן להכניס לתחשיב גם את עלויות מרכיב היבוא לשוק המקומי. התחשיב קשה כי היצרן רוכש לעתים מוצרי יבוא באמצעות יבואן בשוק המקומי במחיר שקלי ולכן אין הוא מייחס את ההתייקרויות לשינוי שער המטבע.

פיחות מתמיד, בלתי מבוקר, ובלתי כלכלי, לא היה בו משום פתרון במשך 7 שנים שבהן בוצע, ב־30 אלף אחוז, ואינו פתרון לבעיות הכלכליות של העתיד. היצרנים, היצואנים והיבואנים יצטרכו בעתיד לעבוד עם הראש. לבדוק אפשרויות יבוא מארה"ב במקום אירופה או להיפך, להסיט יצוא מאזור אחד לשני ולאזן את היצוא בין אזור אחד לשני.

באותם המקרים שבהם היצואן הבודד ייצא בהתאם לשיעורים בסל, שום תמיכה במטבע לא תפגע בו, כי מה שיפסיד בצד אחד ירוויח בצד השני.

קשה לדעת כיום באיזו נקודה יתייצב הדולר בנפילתו החלולה. ייתכן כי הוא יעלה בעתיד הקרוב ל־2.40 מרק, בדיוק כפי שייתכן שירד ל־1.80 מרק, או פחות מזה. היצואנים יצטרכו להכין כלים של פורוורד ושל ביטוח שער בהתאם להשפעת השינויים על הפירמה הבודדת. דבר זה יצריך מחשבה והערכות.

יש לקחת בחשבון גם את חובות המדינה ואת חובות הסקטור הפרטי לחו"ל שרובם חובות דולריים. השיטה החדשה תמתן את עליית גידול החוב במקרה של התחזקות הדולר ותוריד את סכום החוב בשקלים אם הדולר ייחלש. ללא ספק יש בכך יתרון.

גילרמן: עיתוי גרוע

„עיתוי ופסיכולוגיה הם חלק בלתי נפרד מהצלחת כל תכנית כלכלית, העיתוי של הצעד הנוכחי הוא אומלל משום שהוא מסכן את היציבות שהיא אולי ההישג החשוב ביותר של התכנית הכלכלית, והשפעתו הפסיכולוגית עלולה להחזיר את אווירת אי הוודאות וחוסר האמון ששררו ערב תחלת התכנית הכלכלית". זאת אמר דני גילרמן, נשיא איגוד לשכות המסחר, בתגובה לצעד החדש שהופעל ע"י בנק ישראל.

(שע"ה)

בסופו של דבר, ניתוק השקל מהדולר יקבע את המטבע הישראלי כמטבע. עד כה הוא היה רק צל מקומי של הדולר. ההתנהגות העצמית של השקל צריכה לאלץ את כולם לחשוב בשקלים ולעסוק בשקלים. הוצאת קטע בודד בלבד מההקשר, כגון שינוי התמיכה ביצוא מבלי להתחשב בשינוי עלויות היבוא, אינה תורמת לעיצוב המחשבה הכלכלית, אף אם היא עשויה להשיג כותרת בעיתונות ליום אחד.

צבי טימור

טור החדשות

„אפיקים"

הדולר עשוי לרדת ב־5% נוספים — עד סוף 86

שערו של הדולר בשווקי העולם עשוי לרדת בלפחות 4%־5% עד סוף שנת 86. מבין המטבעות המרכיבים את „סל המטבעות". קשה במיוחד מעמדה של הלירה שטרלינג העשויה אף היא לרדת ב־3%־4% יחסית לדולר.

הסיבה העיקרית להמשך הירידה הצפויה בשער הדולר היא שהבנק המרכזי האמריקני מנסה בדרכים מוניטריות (כגון הורדת הריבית והורדת שער המטבע בשווקי העולם) לעודד את הפעילות הכלכלית היצרנית בארה"ב ולהביא להקטנה משמעותית של הגרעון במאזן המסחרי.

חולשתה של הלירה שטרלינג נובעת מירידה במחירי הנפט שהיא מייצאת ומירידה בכושר התחרות של היצוא הבריטי עקב עלויות שכר גבוהות במיוחד.

להערכתו של מנכ"ל אפיקים יעקב וינשטיין תסתיים ירידת הדולר באותה נקודה בה ינסו מנהיגי חמש המדינות המתועשות במערב, להסכים על תחום מסוים שבו ינועו שערי המטבע תוך כדי התערבותם של הבנקים המרכזיים. בכל מקרה, לא צפויה עליה מחודשת ומשמעותית של הדולר לעומת יתר המטבעות בחודשים הקרובים.

(שע"ח)

היהלומנים ינסו לייצא בהתאם לסל

בורסת היהלומים עומדת להגדיל את ייצוא היהלומים לארצות המזרח הרחוק ואירופה. במסגרת זו ייעשו פעולות של יחסי ציבור וקידום מכירות במטרה להגדיל את השיווק שם.

החלטה זו נפלה על רקע העובדה כי יותר ממחצית ייצוא היהלומים של ישראל מופנה כיום לשוק האמריקני. שוק זה רכש במחצית הראשונה של השנה יהלומים מלוטשים בהיקף של כ־477 מיליון דולר, מתוך ייצוא כללי של 815 מיליון דולר. הונג קונג רכשה במחצית הראשונה של השנה יהלומים בהיקף של כ־122 מיליון דולר ויפן רכשה יהלומים בכ־103 מיליון דולר. מכאן שמרבית ייצוא היהלומים מתרכז למעשה ב־3 מדינות בלבד — וזו הסיבה להחלטה לנסות למצוא שווקים חדשים.

מרבית מדינות אירופה רוכשות יהלומים מישראל. מ־5 מיליון דולר בהולנד, ועד 96 מיליון דולר בבלגיה.

איגוד המוסכים יערוך מבצע לבדיקת צי הרכב

איגוד המוסכים עומד להכריז על מבצע בדיקה כללית של צי הרכב במדינה על ידי כל המוסכים המורשים. כל הבדיקות יבוצעו במחיר סימלי או חינם כשירות לבעלי הרכב.

המבצע ייערך באופן מודולרי וכל מוסך יבדוק את הרכב בתחום טיפולו המקצועי. המוסכים למכונאות רכב יבדקו את המנוע, הממסרה (גיר) וכל המערכת המיכנית. המוסכים לחשמלאות רכב יבדקו את כל מערכת האורות, המצבר, ההצתה ומערכת החיווט החשמלי ברכב. המוסכים לפחחות רכב יבדקו את המרכב ואת מצב השלדה ומצב החלודה בחלקי הפח השונים של הרכב. המוסכים למצננים יבדקו את מערכת הקרור של הרכב הרדיאטור, הצנרת, נזילות וכו'.

תובעים העלאת מחירים

בעלי המוסכים תובעים לאשר להם העלאת מחירים. לדבריהם נשחקו תעריפי המוסכים ביותר מ־40 אחוזים מאז הפעלת התוכנית הכלכלית בחודש יולי 1985.

לדבריהם הם עובדים היום בתנאי הפסד ואם לא יאושרו להם תעריפי עבודה חדשים הם ישביתו את הענף כולו. במקביל, הם תובעים לקבוע סל תעריפים ועלויות חדש על־ידי גורם מקצועי.

ח"כ לין לשר הפנים:

לאשר הקמת תחנות דלק לצידי כבישים מהירים

ח"כ אוריאל לין, תובע משר הפנים, הרב יצחק פרץ, לאשר הקמת תחנות דלק לצידי הכבישים המהירים. לדבריו, על פי הקריטריונים הקיימים אין אפשרות כזו כיום ולכן יש לשנותם.

במכתבו לשר פרץ אומר לין: „ישראל, ללא ספק, שייכת לעידן החברה המוטורית כמו ארצות מערב אירופה. שירותי תחנות הדלק הינם חשובים ואמורים לענות על צרכים חיוניים של הנהגים בדרך. על פי המלצות הוועדה והתפיסה המקובלת היום, אין לאשר תחנת דלק בצידו של כביש מהיר. כתוצאה מכך, אין מאשרים זה שנים רבות תחנות דלק חדשות בצידי הכבישים המהירים. לדוגמא: הנוסע מת"א לירושלים צריך למלא את המיכל באחת מתחנות הדלק בת"א, או בתחנת הדלק בשדה התעופה בן־גוריון. בכל מקרה, נאלץ לבצע סטיה ממסלול נסיעתו, וזוהי הכבדה מיותרת על התעבורה בשעות העומס.

לין מציע שתוקם ועדה מקצועית לבחינת הצעתו.

חובת ההפקדה הומרה בשורת מוצרים במיסי קניה

חובת ההפקדה צומצמה על שורה של מוצרים במשק ולעומתם חודשה ההפקדה על קבוצת מוצרים אחרת.

שוקולד וממתקים, משקאות קלים ובירה, שמפו לשיער, משחות גילוח, תמרוקים, אריזים, כלי בית מחרסינה, שטיחים, מכשירי מיזוג אוויר לתעשייה ולרכב, מקפיאים, מדיחי כלים, מאווררים, תנורי בישול, סירות מנוע.

בין המוצרים שחובת הפקדה לגביהם בוטלה כליל: חלקים וחלפים למצננים, שואבי אבק ביתיים מעל 20 ק"ג, מתקני מים עם [illegible]

הועלה בשבח: מלבושי סרוות, טלק [illegible]. לגבי קבוצה נוספת של מוצרים לא חודשה חובת ההפקדה, אך תחת זאת הומרה ההפקדה, בהעלאה של שיעור מס קניה. המדובר ברשימת המוצרים הבאים: וויסקי, נעליים, רדיו, רדיו לרכב, וידיאו, מכונות כביסה, מקררים מעל 16 קוב, מדיחי כלים ביתיים, מכשירים משולבים, רהיטים מסויימים.

גלגלי הבורסה

מהפך במניות ההסדר — עודף ביקוש

אתמול חל מהפך במסחר במניות ההסדר, שזכו לעודף ביקוש גדול של 9.2 מיליון ש"ח, אחרי עודף ההיצע הגדול שממנו סבלו שלשום. לעומתן הגברו הירידות במניות החופשיות. אולם ערך השוק שלהן לא ירד אלא עלה ב־0.01%. ערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.67%. מן המניות החופשיות סבלו ביותר המניות של חיפושי נפט וחברות להשקעה, שירדו ב־2% וב־1.25% בהתאמה.

בשוק איגרות החוב היה עודף היצע של 4 מיליוני ש"ח. מזה 2 מיליוני ש"ח בצמודות לדולר. הנפקת הצמודים של בנק ישראל זכתה בהתעניינות־יתר.

הציבור השקיע אתמול 8 מיליוני ש"ח בקרנות הנאמנות, מזה 3 מיליוני ש"ח בנאמנות במניות ו־5 מיליוני ש"ח ב„סולידיות".

סל המטבעות החדש עלה ב־0.36% ל־1.4977 ש"ח. שער הדולר היציג עלה ב־0.55% [illegible] ב־0.37% — ל־1.4978 ש"ח. מר"ג עלה ב־0.68% ל־0.7194 ש"ח, ליש"ט ירדה ב־0.64% ל־2.2130 ש"ח, פר"צ עלה ב־0.68% ל־0.2213, ין יפאני (100) עלה ב־0.60% ל־0.9748 ש"ח. הדולר לנוסעים לחו"ל עלה ל־1.7767 ש"ח. הדולר השחור נע במגמת ירידה בין 1.55 ל־1.56 ש"ח.

ייקור סל המטבעות נחשב כפיחות השקל. שער הדולר עלה בישראל, בעוד שביפאן ובגרמניה המערבית ירד ערכו לנקודת שפל חדשה.

בנק ישראל הציע אתמול לציבור סדרה חדשה של אג"ח צמודות למדד ל־6 שנים בערך נקוב של 30 מיליון ש"ח. לה נתקבלו הזמנות בסכום כולל של 69.3 מיליון ש"ח והיא נמכרה במחיר של 88.5% מערכה הנקוב. המזמינים במחיר קנייה זה קיבלו 45.2% מהזמנותיהם.

בשוק המניות ירדו אתמול 128 שערים, לעומת 123 שעלו ו־23 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 28 ב־5% ויותר ו־16 עלו ב־5% ויותר. לא היו „מוכרים בלבד", בעוד של„בלים" נרשם „שער קונים בלבד".

המחזור בשוק המניות הגיע אתמול ל־10.5 מיליון ש"ח, מזה 3.5 מיליון ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים ע"ש, שהמחזור בה בלבד הגיע ל־1.1 מיליון ש"ח ויותר.

במניות ההסדר שררה אתמול מגמת עליית שערים, בניגוד גמור למגמה שהיתה שלשום. עלו ב־%: פועלים ש' — 0.4: כללי — 2.7: כל"ל — 0.4: אי די בי רג' — 2.4: דיסקונט ב' — 0.9: דיסקונט א' — 0.6. לעומתן ירדו ב־%: מזרחי מ' — 0.9: פועלים מב' — 5.1: מימון סחר 5 — 1.0.

תשואותיהן השנתיות נעו: הפועלים ש' — 15.67%, הפועלים מ' — 15.74%, כל"ל — 15.48%, דיסקונט א' — 15.47%, המזרחי ש' — 15.63%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים (ב־%): הספנות — 0.1: 5.1 — הספנות 0.5 — 7.0: הבינלאומי — 1.6: פ' ב' — 0.5. אך הספנות אופ' עלתה ב־1.3%.

במניות החופשיות בלטו העליות ב־%: רסקו מ"ר — 17.9, ב־10% עלה: ציון 1, סקאנגריה. לעומתן בלטו הירידות ב־%: אורן 5, כרנוכיץ 1 ו־5, התכוף 1, טרומאסבסט 5 ואחרי שטרומאסבסט 1 עלתה ב־48.0%. ירדן.

בשוק איגרות החוב שררו ירידות שערים עד 2% הן בצמודות למדד והן בצמודות לדולר. המחזור בשוק אג"ח הסתכם ב־7.1 מיליון ש"ח. מזה כ־1.5 מיליון ש"ח בסוג „שגיא" בלבד.

במלוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 18.50% ל־19.48%, תוך מחזור גדול יחסית של כ־13.7 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

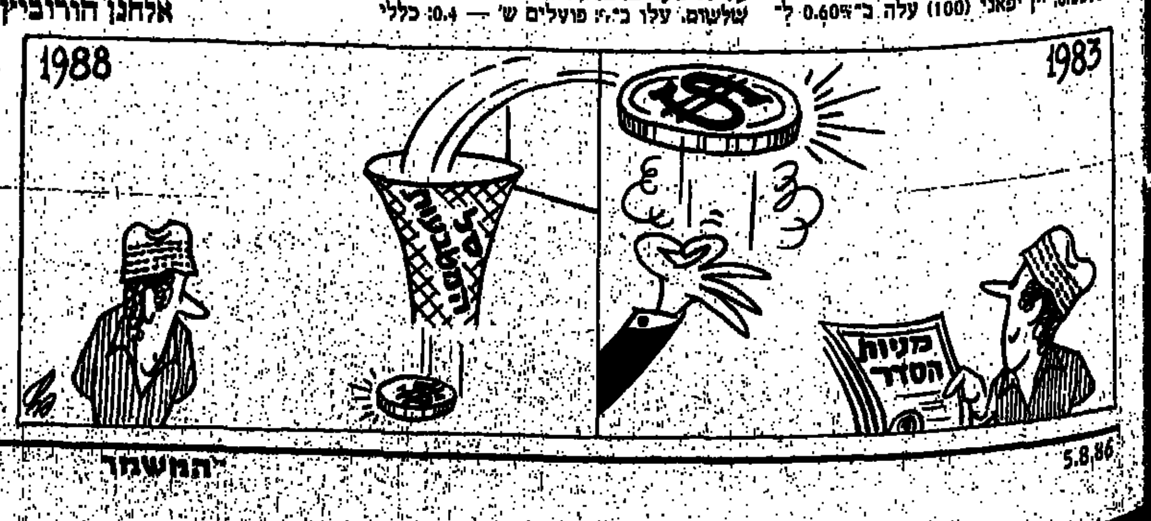

בעריכת צביה בן־שלום

דוגמניות רוצות איגוד

קבוצה של דוגמניות ודוגמנים התארגנה, לפני כשלושה חודשים והקימה עמותה שמטרתה לתמוך ולסייע לחברים בה בכל תחומי עבודתם־פעילותם, כולל הגנה על שכרם ועל תנאי עבודתם. מאחורי הזוהר והכותרות השמנות השייכות ל"עולם" מסואר זה מונח למעשה ולהלכה מקצוע פרוץ ודי מזוהם. קבוצה חדשה זאת, בראשה עומד הדוגמן ירון פינק, מבקשת לצמצם ככל שניתן את הפגיעה בהם ובמקצוע.

בעבר כבר היו מספר נסיונות לארגן את הדוגמניות ואת הדוגמנים לקבוצה "שתמסד את התנאים ואת הקריטריונים לקבלה למקצוע וגם תגיד "לא" אחד גדול לאלה העושים הרבה כסף על חשבונם. הדבר איננו פשוט גם עתה. הקבוצה פועלת במתכונת של א.מ.י (ארגון אמני ישראל), אך היא חשופה ללחץ של מארגני התצוגות, לתחרות החריפה בין הדוגמניות והדוגמנים לבין עצמם ולחוסר ניסיון בהתארגנות מקצועית.

העמותה מבקשת, לדברי פינק, "לייצג את עצמנו, לקבוע סטנדרטים של מחירי מינימום, לקבוע תנאים בסיסיים ונורמות לעבודה וגם את התמורה בגין ביטולי מופעים, שעות נוספות, או זמן נסיעה... תקוותנו להפסיק את הפגיעה בנו וגם להעלות את הרמה ולהגביר את הכבוד למקצוע".

בתקנון של האגודה נקבע כי הדוגמניות והדוגמנים מתחייבים לשמור על אתיקה מקצועית ולפתח קשרים מכל סוג שהוא עם אירגונים, אגודות ומוסקות לאמנות ולתרבות. המאבק שהוביל להקמת העמותה הנוכחית, מתנהל כבר שנים הרבה בין הדוגמניות והדוגמנים לבין מארגני התצוגות. לאחרונה, לדברי פינק, המצב הלך והחריף. מארגני התצוגות זהו מקצוע חדש. אלה הם קבלני הופעות של יצרנים בינוניים וקטנים (הגדולים כמו גוטקס, אוברזון או גיבה מארגנים בעצמם את התצוגה). פינק מכנה אותם חלטוריסטים אשר השתלטו על מופעי אופנה ובכלל לאחרונה אופנה היא בידור לכל דבר. הסטנדרטים של המקצוע הלכו וירדו והגיעו לשפל.

אמנם לחלק גדול מהדוגמניות והדוגמנים אין צורך לערוך מגבית, אך המסלול שלהם אל חשבון הבנק רצוף השפלות. פגיעה במקצוע וכמובן חוסר בטחון לעתיד. האגודה שמה לה למטרה להבטיח קרן פנסיה לאלה הפורשים כי דוגמנות היא מיקצוע שוחק ואכזר ולא אחת הדוגמנית גומרת את הקריירה כאשר הקמטים הראשונים מתחילים לבצבץ בזווית הפה...

האופנה, כאמור, הפכה לבידור. הדוגמניות והדוגמנים נאלצים להשתתף במופעים אלה כדי לשמור על השם וכן לצורכי פרנסה. האגודה אמנם לא תוכל למנוע זרם זה של צורת בידור, אך לפחות היא מנסה לשנות משהו. כדי להעניק הרגשה טובה יותר לדוגמניות, לבנד וגם לקהל — דברי פינק.

אנשי העמותה, שהצליחה בניגוד לקודמותיה להגיע קצת יותר רחוק, לא מתרגשים מהאיומים של מארגני תצוגות "להביא בנות מהים" או למצוא "משהו טוב לא פחות" בחוץ לארץ. פינק מבקש להגיע אל אנשי ציבור ואל חברי כנסת שיעזרו להם להכניס קצת סדר במקצוע הפרוץ. הם גם מבקשים ליצור קשרים עם קבוצות דומות בשטחי הבידור והאמנות, קבוצות עצמאיות. על הפרק אירגון מופעי אופנה עצמאיים. אחד כבר התקיים והוא הצליח מעל המשוער. כבר נמשך המשא ומתן עם מארגני התצוגות כדי להגיע להסכם שכר, הדומה במשהו להסכם ענפי. הם מבקשים גם לשים קץ לתופעה המבישה של בתי ספר לדוגמניות, הפולטים מאסות של שוחרות מסלול המוכנות לעבוד בכל מחיר, ופוגעות במקצוע — לדברי פינק.

הדרך אל העצמאות הרבה יותר מסובכת מאשר אל מסלול האופנה.

אבשלום קווה

אירגון תצוגות זה מקצוע

קבלת שבת ב"מטבח". כל יום ששי בחמש וחצי, זמן טוב לחטוף איזה סלט, אבטיח ואייס־קפה, אבל יש גם אוכל־אוכל לרעבים. מימין לשמאל: נטע רימון, סנדר שטיין, חיים כץ (בעלי המסעדה), ביניהם שלווה בן־גל (מארגנת התצוגה), תמי בן־עמי וקארן דונסקי. הקולקציה של "רובליין".

זה שתצוגות אופנה הפכו לבידור אינה חדשה, במשך שנים התבססו כל הגאלות של צדקה על תצוגות אופנה, רצוי עיליות, רצוי מבויימות, רצוי של מעצב בעל שם... אבל עכשיו זהו בידור היורד אל העם, לא ממש פשוטי העם, אלא כל האנשים היפים, האוהבים לבלות בבתי־קפה ומסעדות טובות, או באיזה לובי של מלון חמישה כוכבים...

בתי־מלון, מסכנים, חייבים לדאוג לשלום־בית עם הרבנות. עורכים את התצוגות בימי חול, אבל מסעדות, פאבים ובתי־קפה הבינו שאין מכרה זהב טוב ועמוק מיום ששי אחר הצהריים, מי שלא הולך לים ומי שלא נסע לכנרת או לחו"ל ומי שלא הולך לבית־הכנסת ישמח לשבת על כוס אייס־קפה עם קצפת באולם ממוזג או במרפסת עם בריזה ולהתענג על דוגמניות (אם הוא גבר) או על האופנה (אם היא אישה). וכך — הופכת האופנה לעונג שבת.

ב"מטבח" קוראים לזה במפורש "קבלת שבת". "המטבח" זאת מסעדה, סטייל דברים טובים, כל מיני תפיחות, סלטים, נקניקים מובחרים וגם אוכל־אוכל לרעבים. ממוקמת טוב בבניין קולנוע "צפון" התל־אביבי. בששי אחר הצהרים מלאן הניה מסביב ושקט עולמי. ומרת בשם קארן מנעימה את הזמן בשירי ישראל היפה והישנה, שולחנות עץ סטייל כפרי ובחמש וחצי יוצאות דוגמניות מאיזה סתור, מסתובבות בין שולחנות, יוצאות לוורנדה, תמי בן־עמי בכובע קש ענקי, קארין דונסקי בתרבוש (אולי להפך). אנבל סמיר שמלה מאוד אלגנטית, אולי מישהי שכחנו (סליחה). מציגות כל שבוע דגמים של פירמה אחת, משהו־משהו. הן לא באיגוד. את התצוגה מארגנת שלווה בן־גל.

כמה מלים על מה זה להיות מארגנת תצוגות אופנה. שלווה בן־גל אומרת שזה להיות אמרגן וחבר ואיש יחסי ציבור והכל ביחד. כן, בהחלט יש לה מה לומר על ההתארגנות המקצועית של הדוגמניות והדוגמנים, אבל לא לציטוט, כי כולם חברים שלה. והיא מקווה שילכו בראש אחד נגד מארגנים שמנצלים אותם.

שלווה מארגנת אירועים ותצוגות. תצוגה זו תצוגה, אירוע זה משהו מסובך, ערבוב של ראיונות ובידור, שירה בציבור ומה לא. את ההרצאה לענין וגם תצוגה, אי־אפשר בלי. בקיבוצים, למשל, יש לה תוכנית אירוע ליום החברה וליום החבר ולסתם יום של חול. כולל ראיונות בנושא טיפוח ואופנה ובריאות ותזונה נכונה ואיך להיות אלגנטית במינימום הוצאות. באירוע כזה משלבת שלווה מרצה לטיפוח חן ומעצב שיער וסקסולוג — אם רוצים ובכלל, היא אומרת, "כל הקשר לאדם לחן וליופי". נקודה.

בקומקום "עורכים הדוגמניות והדוגמנים התומכים בארגון תצוגה ללא עזרת אמרגן. כל החברים באים להזדהות. דן כנר מנחה. מוצגים של יצרנים רבים. האם הקהל מרגיש בהבדל?

לקיבוצים היא יוצאת עם "האירועים" אחרי אוקטובר, כי עכשיו עונה של בתי־קפה. בחוגים היא מארגנת תצוגות לבתי־ספר (זה מקור הכנסה לבית הספר, לוקחים דמי כניסה ואוספים כסף בשביל שיפוץ חדר הטבע או מקרן חדש). בתי־מלון ומוסדות המעוניינים לציפר את החברות שלהם, ברוך כלל היא מגישה קולקציה של יצרן אחד, המתאים לציבור שלו ונושא האירוע. אבל לפעמים היא מערבבת... הכל לפי הדרישה ולפי הצורך. צריך די הרבה ניסיון ועוד יותר חושי, כדי להצליח. אירגון תצוגות זה פשוט מקצוע...

צב"ש

4500 בני נוער במפעלי הקיץ של הגדנ"ע

כ־4500 נערים ונערות בגילאי 14־17 מבלים השנה חלק מחופשת הקיץ בדרך בלתי שגרתית.

אלפי הנערים והנערות נוטלים חלק במפעלים רבים של הגדנ"ע, הנערכים בבסיסי הגדנ"ע השונים מצלמון בצפון הארץ ועד באר־אורה בערבה.

מפקד פיקוד הגדנ"ע, אל"מ אורי מנוס, מסר כי "פיקוד הגדנ"ע תיכנן השנה כתריסר קורסים שונים הנמשכים פרקי זמן בין שבוע ועד שלושה שבועות".

בין הקורסים הבולטים השנה: קורס לילדי ישראלים השוהים בארה"ב ובקנדה, שהגיעו ארצה במסגרת מבצע "חץ וקשת", קורסים לנוער מחו"ל השוהה בארץ, השתלמויות לפעילי המשמר האזרחי, קורסים בקליעה, ניווט והכנה לגיוס בצה"ל, וכן קורסים מיוחדים למזרחנים.

פעילות הגדנ"ע הקיץ תגיע לשיאה, באירוע הסיום של מפעלי הקיץ, בו המשתתפים של קורסי הגדנ"ע מכל הבסיסים בארץ ייאספו בתחילת אוגוסט ליד הכותל בירושלים למיסדר סיום.

אגודת המעשנים קוראת לך

אם אתה מעשן, למרות כל האיסורים ושיטות המות, אם אינך מוכן להיכנע ללחץ של הסביבה, אם נשבר לך להרגיש אשם לתחלואות העולם אתה מוזמן להצטרף לאגודת המעשנים. במערכת התקבלה גלויה, הקוראת לכל המעשנים קשי העורף להצטרף, כי "איזה רעל מסוכן העישון? הרי אפשר לחיות אתו בבריאות טובה ובתפקוד נהדר עד גיל קשיש כמונו (כאן ציור של חבורת קשישים עליזים, מעשנים ונהנים מהחיים). אנו בעד ביטול חוקי העישון והחזרת הסטטוס קוו, נגד הכפיה של שונאי המעשנים". סוף ציטוט. רגע, עוד משפט: העישון לא מזיק ולא מפריע לזולת כמו שמציגים אותו. — זה באותיות קטנות... הרוצה להצטרף יכתוב לת.ד. 31219 תל־אביב, 61000 באמצעות סניף הדואר אלנבי. תראו, שלא יהיו אי הבנות, אני לא בעד עישון וגם איני מעשנת (כרגע), אבל זאת מדינה דמוקרטית וגם למעשנים יש בה זכות קיום. מי שמתנגד שיכתוב ישירות אליהם ולא למערכת, תודה.

חתימה של מנחם וחתימה של דיאגו

הערב, אם ירצה השם, ייערך בגן אורנים התל־אביבי נשף לכבוד עלייתה של בית"ר תל־אביב לליגה הלאומית בכדורגל. אל תשאלו איזו שמחה תהיה שם! איזו כבודה! בנשף — כך כתוב לי בהזמנה (שתדעו שהוזמנתי!) ישתתפו ראש הממשלה מר שמעון פרס (שישא ברכה), שרים וחברים ממפלגת הליכוד (שגם הם יברכו), ראשי מרכז בית"ר (יברכו) הפועל ומכבי ונכבדים רבים נוספים. לשחקני הקבוצה שהעפילו לליגה לאומית יוענקו גביעים והכל יתכבדו בארוחת ערב חגיגית, כמיטב המסורת של גן אורנים.

רגע, יש גם תוכנית אמנותית: מוטי גלעדי וירדנה ארזי וחיים משה וצביקה פיק — לא ינאמו אבל ישירו ויבדרו. גדול. לאו אבל זה לא הכל: יש עוד!

בנשף משולבת מכירה פומבית שהכנסותיה קודש לפתיחת ביה"ס לכדורגל מטעם בית"ר ת"א. רק עלו (סליחה, חזרו) ללאומית וכבר יש להם מה ללמד. במכירה פומבית יימכרו המון דברים חשובים. למשל "כדורגל של הגביע העולמי במקסיקו בחתימות ידו של ראש הממשלה לשעבר מר מנחם בגין אשר הסכים לתת חסותו לערב זה". סוף ציטוט. רגע. תשלמו צלמים: מר בגין לא יגיע. הוא הוזמן אבל שלח מכתב ברכה שבו איחל לבית"ר תל־אביב הצלחה וציין כי הוא עדיין אוהד מספר אחד של הקבוצה. בית"ר ירושלים יודעים את זה? אשר לכדור בחתימה — לא כל־כך ברור לי מה הקשר בין הגביע העולמי והחתימה של מר בגין. אולי הביאו כדור ממקסיקו (מי שיחק בו? אולי הרוסים? אולי הגרמנים?) ומר בגין חתם עליו. זה הכי הגיוני. נכון לא סביר שמר בגין נסע למקסיקו וחתם שם. כמו, למשל, דיאגו מראדונה... כן. גם הוא בין החותמים! באותה מכירה פומבית - מבשרת ההזמנה – יוצגו למכירה "כדורים בחתימות ידו של שחקן מספר אחד בתבל דיאגו מראדונה וחפצי ערך נוספים". תהיה גם הגרלה ופרסים וכל זה...

נכון שלא תכעסו עלי אם אוותר על האירוע?

(צב"ש)

חדר ילדים בשלבים

אחרי שראינו בתערוכות הרהיטים, בשנים האחרונות את הנהירה של יצרני הרהיטים לעבר חדרי הילדים, חשבנו, שהגענו לרוויה בנושא. אבל אנשי "רים" הפתיעוני. לא מכבר רכשו מכונה מיוחדת, המייצרת דפנות מעוגלות, שהם תנאי לייצור רהיטי ילדים נטולי זוויות חדות, ויצאו, ממש בימים אלה, לשוק עם חדר ילדים בשם "קומבי" שניתן לרכוש אותו בשלבים. הוא מצוי בשלושה דגמים שכולם סיבית: ציפוי סינתטי דמוי עץ אלון; ציפוי מתוספת בגוון אפור וציפוי בגוון לבן עם פרופילים צבעוניים לפי בחירה. הרהיטים מתוכננים בשיטת המראה הפתוח המשאיר מרחב בחדר לשם משחק, וכולם צמודים לקירות. בגדר מציאה היא מיטת נוער שמחירה 99 שקל (לרגל מבצע). מערכת לחדר ילדים הכוללת מיטה, ארון, שולחן וספריה יעלו 940 שקל. רכישת יותר מפריט אחד מקנה הנחה שגובהה תלוי במספר הפריטים הנרכשים, החל משניים. מועד האספקה לפחות חדשיים.

התצוגה הראשונה של חדרי קומבי היא בחנות המחודשת של "רים" בבנין המשביר ... ישראל בירושלים. זוהי החנות הראשונה שעברה "טיפול קוסמטי" במטרה לשוות לה מראה דומה לחנויות "רג'יש" (רשת שאף היא בבעלות "רים"). המראה החדש חילק את שטח החנות לפי חדרי דירה. קומה אחת מכילה רק מטבחים (בהם גם מטבח "מוביליה"). שטח אחר מוקדש לחדרי מגורים המעוצבים מזה בווילון שקוף ועדין. פינת הישיבה באחת עם שטיחים מקיר לקיר ועליהם שטיחים עבודת יד וכן קושטו באביזרים. שטח מיוחד הוקדש לחדרי שינה ומזרני סלי וכן ארונות קיר, על במות הוצבו רהיטים נודדים, כגון כורסאות טלוויזיה או רהיטי גן ומרפסת.

מרים גורן

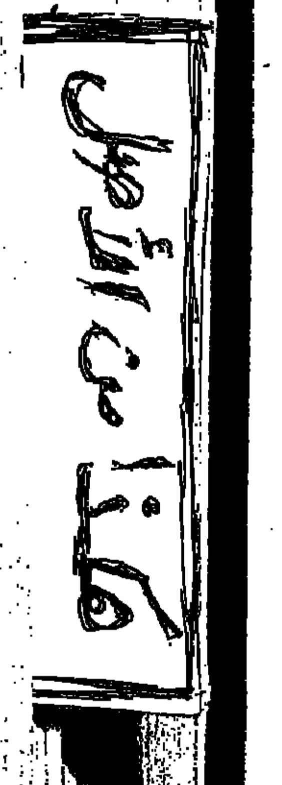

מפוף ומשם

בעריכת עלינא תורי

מה חדש?

משהו קומפקטי מסי.בי.אס.

מאת עופר ניר

נראה שכבר אי־אפשר לראות את מכשירי הקומפקט — המקולים המוסיעלים באמצעות לייזר ומנגנים מה שנקרא בראשי־תיבות "סי.די." — ואת תקליטי הקומפקט בבחינת מוצר מיותרות, שרק עשירים מופלגים יכולים ליהנות ממנו. כמויות הסי.די. המגיעות ארצה גדלות. עד עתה, היתה היבואנית העיקרית חברת "פונוקול". כעת, נכנסה לתמונה, במרץ רב, גם חברת "סי.בי.אס".

החברה יבאה בחודשים האחרונים כ־5000 יחידות (סי.די. כמובן) מאירופה, מוסיקה קלאסית, ג'אז ופופ. מוסיקה קלאסית, נכון להיום, ממשיכה לשלוט בשוק הסי.די. בין המוסיקאים שתקליטיהם הגיעו ארצה במשלוחים האחרונים: גלן גולד, מאריי פרחיה, לאונרד ברנשטיין, פלסידו דומינגו, אייזק שטרן ותקליט מיוחד, לרגל יום־הולדתו ה־160 ועוד.

בתחום הג'אז והפופ מציינים בסי.בי.אס. תקליטי־קומפקט של ברברה סטרייסנד, מיק ג'אגר, מיילס דייויס, סיימון וגרפונקל, חוליו איגלזיאס וברוס ספרינגסטין. תשומת לב מיוחדת מקדישים לאוסף בשם "ביוגרפיה" של בוב דילן, הכולל 53 שירים, שמתוכם 21 שירים שלא ראו־אור קודם־לכן.

ומן הסי.די. אל התקליטים הרגילים, השחורים, בגודל סטנדרטי (12 אינץ') בניגוד לסי.די. הקטנים יותר, אך מכילים זמן־נגינה רב יותר (עד שעה) שיצאו לאחרונה בארץ.

ב"חברה הכללית למוסיקה" השלימו את ה"ב קטלוג" של להקת "יו. 2". עם הוצאת תקליטה הראשון, "בוי". באותה חברה יצא תקליטה השלישי והאחרון, לעת עתה, של מדונה. הוא נקרא "עצב אמיתי" וכלולים בו שני להיטיה "אבא אל תטיף" ו"לחיות ולספר".

בחברת "הליקון" התעוררות־מה לאחר שבועות אחדים, שקטים מדי. פסקול הסרט "יפה בוורוד", עם שירים של להקת "אקו והבנימן", "הסמית'ס", סוזן וגה, "ניו אורדר" ועוד. תקליט חדש באותה חברה גם לג'ו ג'קסון. זהו תקליטון־חצי פירושו שני תקליטים בעטיפה אחת, שאחד מהם מכיל רק צד אחד מוקלט. גימיק מעניין. מילות השירים מודפסות במספר שפות, כולל סינית... אחרונה־חביבה בחלקו, היא ג'ואן ארמטריידינג, שתשוב להופעות בעוד חדשים אחדים. תקליטה נקרא "זריזות ידיים".

בחברת "סי.בי.אס" תקליט חדש לג'ו קוקר, תחת השם "קוקר"; תקליט ראשון בהדפסה מקומית לריוצ'י סקאמוטו, מוסיקאי ושחקן קולנוע ("חג־מולד שמח מיסטר לורנס") מיפן, מנהיג "תזמורת הקסם הצהוב" לשעבר. "אנציקלופדיה מאוירת למוסיקה", זה שם התקליט.

עוד בסי.בי.אס. אוסף להיטים בביצוע זמרים שחורים, "שחור וחם". בין המבצעים דיאנה רוס ("תגובת שרשרת"), בילי אושן ("כשהעניינים נהיים קשוחים") וגם הקומיקאי אדי מרפי בלהיט "כל הלילה, חגיגה"; הצמד הבריטי "תחרה שחורה" בלהיט־פופ לבני 30 פלוס בתקליטם "בואו רקדו"; זמר הרוק־הכבד, הפופולרי בעולם, אוזי אוסבורן, מביא את "החטא הנורא מכל", ולהקת הנשים מקליפורניה, "בנגלס". בתקליטה השני, ראשון בארץ, "אור אחר", כולל הלהיט שכתב עבורן פרינס — "יום שני מרכא". זה מה שיצא.

סוף־סוף תקליט טוב ל־QUEEN

רוג'ר טיילור ובריאן מיי, בלונדית מזדמנת, פרדי מרקיורי וג'והן דיקון

ב־12 השנים האחרונות היתה "קווין" אחת הלהקות המצליחות ביותר, שמכרה אלבומים ותקליטונים בכמות שהגיעה ל־100 מיליון. אנשי יחסי הציבור שלהם מתפארים בכך שההכנסה השנתית של כל אחד מחברי הלהקה עומדת על למעלה ממיליון פאונד אנגליים. אין פלא אפוא שהלהקה ממשיכה להתקיים. בגילם, טוענים חברי הלהקה, מה הם כבר יכולים לעשות? להתפרק ולהקים להקות חדשות?

נכון שחברי הלהקה לא בדיוק מאושרים מהדמות התקשורתית המפותחת מדי של הסולן שלהם — פרדי מרקיורי — שהוא מושא ההערצה ללגיונות של הומואים משופמים וקצרי שיער. ונכון גם ש"קווין" מורכבת מארבעה מוסיקאים מוכשרים שלכל אחד מהם סגנון כתיבה והלחנה משלו. אבל, בסך הכל, הם די נהנים להיות חברים במפלצת רוק כל־כך רווחית, והם מצאו נוסחה חדשה לפעילות משותפת באלבום החדש שיצא החודש בארץ — A KIND OF MAGIC. כל אחד מהנגנים משתתף בצורה שווה בתקליט. גם בכתיבת השירים, והתוצאה — האלבום הטוב והמגוון ביותר שהוציאה הלהקה בעשור שעבר מאז "חדשות לעולם".

התקליט מכיל עיבודים לקלידים וסינטיסייזרים, בכמויות, בניגוד לתקליטים של "קווין" בשנות ה־70, שהתנזרו ממוסיקה אלקטרונית.

ג'ון דיקון, הבסיסט המצטנע, כתב, לבד ויחד עם מרקיורי חלק גדול משירי התקליט.

השיר הבולט ביותר, והלהיט הראשון, שנושא את שם התקליט, נכתב על־ידי המתופף, רוג'ר טיילור. לשיר המצוין הזה (איזה תיפוף!) תרמה ג'ואן ארמטריידינג כמה משפטים. השירים של הגיטריסט בריאן מיי מצוינים, ומרקיורי שר טוב יותר מאשר אי־פעם באלבומים של קווין.

האלבום החדש של המלכה חוזר מצד אחד לימים בהם עשו "רוק כבד" (אף־פעם לא כבד מדי), ומצד שני הוא דומה לנסיונות שערכו חברי הלהקה באלבומי הסולו שלהם. הפקה טובה, עטיפה משגעת. ובכלל, אלבום חביב של להקה נתכבדת.

עמית רוט

מלחמה בהרואין, פוסט־מורטום

מאת עופר ניר

גארי הולטון נפטר לפני עשרה חודשים. מנת־יתר של הרואין הרגה אותו. בארץ הוא היה אלמוני כמעט לחלוטין, למעט מספר אנגלופילים מושבעים ומטורפים לרוק־כבד. הולטון היה אחד משחקני הסדרה הקומית "אאוף וידרזן פט", שזכתה להצלחה רבה בבריטניה. עוד קודם לכן התפרסם כחבר להקת רוק משנות ה־70, "נערי מתכת כבדה". היא היתה, למעשה, האמא של המושג "הווי מטל" המאפיין כיום רוק־כבד.

הולטון והלהקה לא הפכו לכוכבים כמו "בלק סאבאת" או "לד זפלין", לדוגמא. אבל איש לא הטיל ספק בכשרונו. בשנים האחרונות התרכז במשחק, והצלחה לא קטנה, במסגרת הסדרה שעסקה בקבוצת בנאים מצפון־אנגליה והרפתקאותיהם באתרי הבנייה באי הבריטי ומחוצה לו. אגב, שחקן אחר באותה סדרה, ג'ימי נייל, הוציא גם הוא תקליטונים אחדים, בהצלחה נאה, בבריטניה. הולטון המשיך לשיר, וגם, כנראה, לצרוך סמים קלים וקשים יותר. גופתו נמצאה בבית ידידים בלונדון, מכוסה סימני דקירות, שהעידו על שימוש כבד בסמים.

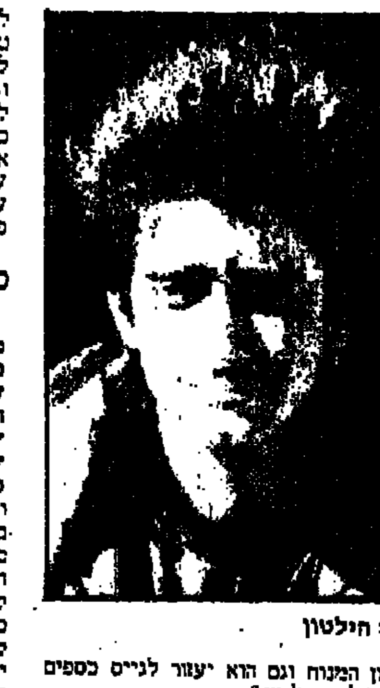

גארי הולטון

לפני שבועות אחדים יצא באנגליה תקליטון חדש של גארי הולטון, שהוקלט סמוך למותו, "אנשים מאוהבים". הוא יצא לאור לפי בקשה מפורשת של אמו, שהעבירה את כל הרווחים ממכירותיו לקרן הצדקה העוזרת בגמילת מכורים לסמים קשים. את הקרן הקים פיט טאונסנד, מנהיג להקת "המי" לשעבר, ובעצמו נרקומן־לשעבר שהצליח לצאת מזה. בעוד זמן קצר צפוי גם אלבום של הולטון המנוח וגם הוא יעזור לגייס כספים נוספים ל"דאבל או".

פארודיה על העולם

זוכרים את סרטון הווידיאו של הלהיט "אנו העולם", עם כל הסופרסטארים באולפן. הבעה רצינית על הפרצוף, ניגשים אחד אחד למיקרופון ותורמים שורה? להקת ה"ראמונס" החליטה לעשות פארודיה על הסרטון ההוא. הווידיאו לתקליטון האחרון שלה, "מישהו להאמין בו", מציג הופעות־אורח של חברים טובים כמו צמד "ספאריקס", להקת "בי. 52", להקת הרוק־הכבד־הפארודי "ספינאל טאפ" וגם כמה חבר'ה "צנראים דומים להפליא למשתתפי "אנו העולם" — אבל הם לא. כמובן — כמו ליונל ריצ'י ומייקל ג'קסון. אורח נוסף היה אל ינקוביץ' המוזר, שכבר עשה פארודיה אכזרית ומצחיקה עד דמעות על "הסתלק" של ג'קסון. בקרוב, נקווה, ב"עד פופ". למה לא?

ספוטניק משוויץ

תקליט הבכורה של להקת "זיג זג ספוטניק" יצא באנגליה ממש באותו שבוע בו כינס מנהיג הלהקה, טוני ג'יימס, מסיבת עיתונאים כדי להסביר מדוע בוטל סיבוב ההופעות של "ספוטניק". הסבר רחוק למדי. שעיקרו: הלהקה חשה שהנה ההופעות שלה הולכות להיות "סתם" קונצרט־רוק רגיל כמו שאר הלהקות, ולזה לא יכלו להסכים ולכן ביטלו. תרצו, תאכלו. העיקר, ההופעה בלונדון, באלברט־הול, לא בוטלה ותתקיים כמתוכנן. "ספוטניק" מתכננת עוד כמה הופעות "סודיות". כיצד יגיע המידע למעריצים, בהנחה שעוד נותרו לה כאלה? כאשר יבואו הילדים להחזיר את הכרטיסים להופעות המקוריות ולקבל את כספם בחזרה, יקחו את הכתובת שלהם והם יהיו הראשונים. לבד מעיתונות הפופ כמובן, שיקבלו הודעה על הזמן והמקום. נוסף לכך, יזכו גם לפיצוי על עוגמת־הנפש באמצעות "חולצה טי" של הלהקה ומתנות נוספות.

אגב, התקליט של הלהקה, הנקרא בתרגום חופשי מאוד "להשוויץ עם זה", זכה לביקורות לא רעות בכלל. "כדורים פאר־אבסלוט, תקליט מהנה ביותר, אוצר של הנאה". אלה כמה מן הביטויים המאופקים לגביו.

מופע

מעבר ל"דרום־אפריקה"

פול קלינגמן "מעבר לגבולות"

פול קלינגמן הוא זמר ומלחין לבן ומצליח מדרום־אפריקה, שהפיק עד כה ארבעה תקליטים. חלק משיריו והופעותיו נתקלו בהתנגדות של שלטונות האפארטהייד. פול קלינגמן יופיע היום בשעה 21.00 במרתף העליון בבית לסין — הופעה יחידה בישראל — ב"מעבר לגבולות".

המוסיקה של קלינגמן היא פולק־רוק מודרני, שבו משולבים כלים ומיקצבים אפריקניים (בעיקר תופים וכלי הקשה). חלק מהשירים שלו נשמעים כמו שילוב בין בוב דילן, מוסיקה אירית, פיטר גבריאל ומייק אולדפילד. אף כי, בכל מקרה, הוא נשמע יותר אותנטי מהאמנים הנ"ל. והמוסיקה שלו, שהיא לפעמים מונוטונית, מפתיעה מאוד לטובה.

קלינגמן עומד לחזור בקרוב ללונדון ולהפיק את אלבומו החמישי. לפני כן, נראה לי, כדאי לבוא ולראות אותו בהופעתו היום.

ע.ר.

ביקורת

"סיאם" מאוכזבת

בכל פעם שלהקת "סיאם" מגיעה ארצה, מחלקים לה מספר עיתונאים מפרגנים שלא מגיעים לה. זו להקה, שזהותה, פעם תגלית ברוק הישראלי, והיא מנסה כעת להיות כזאת גם ברוק האנגלי (ואם תמשיך במה שהיא עושה כיום — לעולם לא תהפוך לתגלית). "סיאם" הגיעה לישראל לסידרת הופעות, בעיקר בתל־אביב, שם היה לה מספר רב של מעריצים.

אני כועס. כועס על כך, שעיתונאי־הרוק, המשועממים מכך שכלום לא קורה בארץ, קופצים על "סיאם" כמוצאי שלל רב. ראיונות מופתי אנו ניתנים מכל הצדדים. הלהקה סדרה מנסה להראות לנו, הקהל, ה"בור", כמה היא "אין" וכמה היא "עובדת" קשה (על מיז) בלונדון, ואילו העיתונאים, מצדם, מנסים לראות שהנה מצאו להקה ש"עשתה זאת". עוד להקה ישראלית טהורה. אך בהופעות של הלהקה, השקר מתגלה.

"סיאם" הגיעה ארצה, שלוש הופעות בתל־אביב ואחת בחיפה, הופעות שאמורות להיות מנוצצות, ובהן קהל שמזיע, מריע, מעריץ, אך המצב שונה. בהופעה שבה נכחתי בשבוע שעבר היו קומץ מעריצים, חלקם באו לפי הזמנת הלהקה וחלקם שילמו עבור כרטיס. ובכל ששילמו — התמורה לא היתה מלאה (בעצם לא היתה תמורה כלל לדעתי), על הבמה עמדו חברי הלהקה, שאינם משלימים עם העובדה שהם רק בקולנוע דן ולא ב"האמרסמית'" או ב"מארקי" בלונדון, מילות קישור בעברית, מתובלת באנגלית, ושירים שנעו בין עצבנות לשיעמום טוטאלי. "רולטה רוסית", אחד השירים החדשים, מעניין והוא אגרסיבי מדי, שירים אחרים, כמו "סיאם" ו־"CHANGING", זכו לעיבוד מחודש, גרוע מהקודם. הדימויים הדומיננטיים, הדר גולדמן וג'ף שפירה, מנסים בכל כוחם להלהיב את המעטים שהעזו לבוא על־ידי קפיצות, שלא תמיד מצליחות, מחיאות כף או שיחות עם הקהל באנגלית. כל זה לא עוזר. הריחוק בין הקהל ללהקה נשמר.

דבר אחד יש לציין לזכותם. הקצב (שהונהג על־ידי גיל עצמון) — תופים ויפה אור — באס) היה מקפיץ, אבל לא קצב ולא סאונד טוב יכסו על שירה לא טובה, נגינת גיטרה גרועה, והעיקר, שירים שאינם מדברים אל הקהל, אלא אולי אל הלהקה עצמה.

אפי שפריר

תקליט

בריאן פרי — "רוקסי מיוזיק" — "STREET LIFE"

שלושת האוספים נאספו על־ידי חברות התקליטים של האמנים הנ"ל, וקשה למצוא סיבה אחת להוצאתם מלבד הרצון לעשות כסף מחומר ששוכב בקטלוגים הישנים.

האוסף של בריאן פרי טוב כמו כל אוסף שיוצא מתקליטים של "רוקסי מיוזיק" ובריאן פרי.

רוב השירים הוצאו מהקלטות הרשמיות של להקת "רוקסי־מיוזיק", שבריאן פרי היה הסולן־קלידן וכותב השירים הראשי שלה, עד לפני שנה כשנפרדו דרכיהם. שאר השירים הם בעיקר ביצועים חדשים של פרי לשירים של בוב דילן, "הפלטרס" ועוד, שהופיעו בתקליטי הסולו שלו עוד בזמן הלהקה. וכן כמה שירים שכתב לתקליטי הסולו שלו. כמעט כל השירים טובים עד מעולים אבל אין שום קו ברור בבחירת השירים, הם ממקורות ברונולוגיה, והאוסף הכולל אינו מייצג היטב את ההומור האלגנטי או את הלהקה המצוינת — סתם אגרטורים לבריאן פרי, שיכניס עוד כמה גרושים לחשבון.

ע.ר.

ווילי נלסון ואורחים — "HALF NELSON" 10 דואטים

אוסף הדואטים של ווילי נלסון הוא יותר קוריוז מאשר תקליט. ניל יאנג, הנק גרוין, ורי צ'ארלס מוצאים כאן את מקומם לצד חוליו איגלסיאס, קרלוס סנטנה וליאון ראסל. החוט המקשר הוא ווילי נלסון — מי שטען פעם לתואר זמר הקאונטרי הלאומי של ארה"ב והולך ונעשה תאב לכסף, ככל שהוא מתקדם בעשור השישי של חייו. חלק מהדואטים מקסימים, ואחרים — פשוט בלבול מוח. לצרף את הדואטים יחד זה עוד רעיון שיווק טוב.

"בוני M" — "32 SUPER HITS"

מומלץ להתרחק מאוספים מורכבים מאוד סיבות. כל הסיבות נמצאות באוסף של "בוני M", להקה מאוד פופולרית בשנות ה־70 המאוחרות, שפרצה בצמרת מצעדי אסיה ואירופה בשרשרת להיטי דיסקו רצופה.

באוסף הזה רצו את השירים היותר טובים של בוני־אם, שהיתה בסך הכל להקה קולית נתמרה. אף שיר בצד הראשון לא מגיע לסיום, אלא גולש לשיר הבא במין "מיקס־דיסקו" גרוע, שנעשה על גבי תיפוף חדש שמבוצע במכונת תופים. אם השירים מצליחים להישמע סימפטיים אפילו אחרי הטיפול הזה, אז "בוני־אם" אינה להקה כל כך גרועה כמו שחשבתי פעם.

"דדי קול", "סאני", "מה בייקר", "רספוטין", "בלפסט", "חייב ללכת הביתה" וכוכבים יחד עם אלה הם ועוד שמונה שירים בצד אחד. בצד השני ביצועים חדשים יותר, אבל תרגש על הבמות, אף תקליט אחד לא נותן לך כל כך הרבה שירים לחור אחד ושני צדדים.

ע.ר.

חדשות

שיפור במצב האבטלה באיזור הגליל המערבי

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

בתקופה האחרונה חל שיפור במצב התעסוקה בגליל המערבי — מסרו גורמים בשירות התעסוקה באיזור.

לדברי אותם גורמים, ירדה האבטלה בכ־4 אחוזים ביישובים בגליל המערבי בשבועות האחרונים. הדבר נובע, בין היתר, מהתאוששות שחלה בבנייה, הן ציבורית והן הפרטית — דבר אשר גרם לקליטתם מחדש של עשרות פועלי בניין.

מדובר בעיקר בפועלים ערבים מכפרים בגליל, אשר נפלטו בעבר ועתה חלקם שבו לעבוד כפועלי בניין. כן נפתחו מקורות תעסוקה חדשים — בעיקר מפעלים קטנים ביישובים אשר קלטו במקצת חלק מן המובטלים.

יש לציין, שגם בעכו, שהייתה אחת ממוקדי האבטלה הגדולים, חלה התאוששות מסוימת אשר נובעת ממצב עונתי, כאשר בגלל עבודות הקטיף והרחבת העבודה במפעלים האזורים, התאפשרה קליטתם של חלק מן המובטלים. עם זאת, בכרמיאל לא חל שום שיפור משמעותי ועדיין היא נחשבת למוקד של אבטלה באיזור הגליל המערבי.

הסתדרות השומר הצעיר

ההנהגה הראשית

הסעות לסמינר צופי מחזור ראשון ביום ד' 6/8 — כתה ט'

אוטובוס 1
06:00 ירוחם ע"י המתנ"ס
06:30 דימונה ב"אגד"
07:45 ק. גת בהיכל עשור

אוטובוס 2
06:00 יבנה ע"י נעמת
06:30 חולון בקן

אוטובוס 3
06:00 רחובות בקן, השומרים 3
06:30 ראשל"צ בקן

אוטובוס 4
שקמה — 06:00 יד־מרדכי
06:15 זיקים וכרמיה
07:00 אשדוד בסופר ברובע ד'
08:00 יקום בקבוץ

- הי"ג החדשים צריכים להגיע עד היום — יום ג' 5/8 שעה 14:45 לק. שמונה. בשעה 15:00 יש אוטובוס לעמיר ומשם יהיה איסוף לסמינר.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה ברח' בן יהודה מס' 228 גוש 6960 חלקה 81.

תיק בנין 228—0025

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עירית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה **מרחב הרצליה**

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על־ידי קמפיסקי, עטרות 10 רמת־גן בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה רח' ז'בוטינסקי גוש 6541 חלקה 25 ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור בו מבוקשת ההקלה האמורה דהיינו: בקשה להקלה 6% באחוזי בניה דהיינו 56% במקום 50% המותרים.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית ברח' סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות, שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי עומר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר הופקד שינוי תכנית הנקראת "שינוי מס' 5 לתכנית מיתאר 100/02/14", ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: קביעת הוראות לפי סעיף 63 לחוק לרבות הענינים דלהלן:
1. דרכי פיתוח כל עומר עד לאוכלוסיה מיועדת של כ־2200 משפחות.
2. קביעת שטחי קרקע הדרושים לישוב.
3. קביעת אזורי תכנון וקוים מנחים לפתוחם.
4. קביעת ייעודי הקרקע, הבטחת מכסות קרקע לצרכי ציבור ולצרכים אחרים וקביעת צפיפות הבינוי.
5. קביעת מרכז מיסחר ומרכזים אחרים.
6. התוויית רשת דרכים וקביעת תפקודם.
7. קביעת תנאים ומגבלות להקמת בניינים.
8. הבטחת תנאים נאותים מבחינת בריאות, תברואה, נטיעות ומניעת מטרדים.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: שטח התכנית 12.161 דונם במועצה מקומית עומר.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית האמורה.

שלום רניגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לחקרה נוספת ברח' אבן־גבירול מס' 71 גוש 6953, 6217, חלקה 73, 74, 69, 626, 630 639.

תיק בנין 071—406

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי עומר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר הופקד שינוי תכנית הנקראת "שינוי מס' 44 לתכנית מיתאר 102/03/14 — בנה ביתך", ביחד עם התשריט והמצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי תכנית מפורטת 40/102/03/14, הגדלת % בניה למבני עזר.
ואלה הם המגרשים הכלולים בתכנית: שטח התכנית 59.426 דונם גוש 38558 חלקה 13 (חלק) בנה ביתך ד'—עומר.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי תכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום רניגר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.05 שעת כושר - הפעלה גופנית לכל המשפחה. 09.15 פרפר נחמד - מי עושה מה 09.40 רוו קישוט איים לאגאטה־פרק 8 כמו בחלום של רוי. מצוי המלך פרנגרו בסכנה. טקטופין הרשע מתכנן להתקיפה. רוי מצליח להגיע לארמון ולהחזיר את המלך ואנשיו. הכל מתארגנים למלחמה. 10.05 מחפשי המטמון פרק 5 - שתי הרפתקאות יוצאות דופן הן מנת חלקה של החבורה ביום חורף סגרירי. הם נשארים לבד בבית ותופסים באותו הערב שני גברים. 10.30 הוריה (ע.ח.) 14.00 שעת כושר - הפעלה גופנית לכל המשפחה. 14.15 סרט קולנוע באורך מלא - (ראה הפניה) נסיכת הפוטבול 16.15 קרובים קרובים - נפש בריאה - תיקי מציעה ליורם וליאורה ללכת לטיפול אצל פסיכולוג. הפסיכולוג (טוביה צפיר) מכיר את מהות היחסים בין השניים מתענין במיוחד בילדותו של יורם וממליץ על היפנוזה. התוצאות מפתיעות. 17.00 ערב חדש - מנחה רפי רשף. 17.30 "אלוף בצלות ואלוף שום" - מחזור על פי ח"נ ביאליק הפרק השלישי והאחרון. 18.00 "באר" - דרמה הפרק השני: "בוכה, מצפה ומקווה" 18.30 קיצור החדשות (בערבית) 18.32 "טלרויה" - סדרת תעודה הפרק השנים־עשר - כיצד השפיעה הטלוויזיה באופן מהפכני על תהליך הבחירות בכל מקום שהוא בעולם. והאם נהפכה לזירה המרכזית בתהליך זה. 19.30 חדשות (בערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 "משפחה במבחן" - סדרה משעשעת הפרק העשירי: שורשים מהופכים בבית־פיס: לומיס שחור העור מחליט לפתע לחפש את שורשיו. אל הבית מגיעים מתופף וסטודנט אפריקנים המחרישים את אוזניו של פיט. שהחליט דווקא עכשיו לחלות. 20.30 "כולבוטק" - מגזין לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 "מאגנום" - סדרת סרטי מתח ופעולה שם הפרק: "נסה להיזכר" מאגנום מוצא ממכונית הפרארי הארומה שלו ומאושפז בבית־חולים במצב קשה. זוג הבא לבקרו מנסה להזכיר לו, כי הכביש סיגלה להם מידע חשוב על אודות היעלמותה של האחות הצעירה של האישה. מאגנום אינו זוכר דבר. 23.10 "גלריה" - תכנית העוסקת באמנויות בארץ ובעולם. בתכנית הפעם על נשים באמנות. דיון על התאגדויות של נשים בתחומי האמנות למיניהם, כמו מוסיקה, שירה ועוד. מנחה כרמית גיא 23.50 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 בוקר טוב ישופן: ואלסים 07.30 "שחרית מוסיקלית" ואינבנוסקי: שתי סונטות הנדל: מוסיקה לבלט מתוך "הרועה הנאמן" שוברט: מבוא ווריאציות לחליל ופסנתר גריג: "אנה מריה סטלה" באך: סונטה מס. 1 בסול מינור לכנור יחיד פרסל: רצ'יטטיב, אריה ופרק מקהלה מתוך "דידו ואנאס" מוצרט: קונצ'רטו מס. 10 במי־במול מג'ור לשני פסנתרים ותזמורת, ק. 365 ברהמס: סימפוניה מס. 4 במי מינור. 09.30 "קונצרט בוקר" היידן: סונטה בדו מג'ור לפסנתר גריג: סונטה מס. 1 בפה מג'ור לכינור ופסנתר. רומנסה נורבגית עתיקה וואריאציות. ליסט: קונצ'רטו מס. 1 במי־במול מג'ור לפסנתר ותזמורת בטהובן סימפוניה מס. 7 בלה מג'ור. 11.57 "מגישים שיר". 12.05 "מוסיקה קאמרית" — בורודין: רביעיה מס. 2 ברה מג'ור ראבל: רביעייה בפה מג'ור. 13.00 "קונצרט צהריים" — מוצרט: דיברטימנטו ברה מג'ור, ק. 334 ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית. סטרווינסקי: "פולצ'ינלה". 15.05 "ממרף התקליטייה". 16.00 "קונצרט מנחה" — רימסקי־קורסקוב "שחרזדה" ברליוז "רומאו ויוליה". 18.30 "אתנחתא" — בשידור חוזר (7.6.84) ויקטור דרביאנקו — פסנתר צ'ייקובסקי: עונות השנה מוסורגסקי: תמונות בתערוכה. 20.05 "ערב טוב" — מרטינו: פרומנדות לחליל, כנור ופסנתר ברליוז: שלשה קטעים תזמורתיים, מתוך "קללת פאוסט". 20.27 "מגישים שיר". 20.30 "פעם ועוד" — ג'ותן פרטו: C.S.V לתזמורת. 21.00 "ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986" — שידורים חיים מבית־הבית בכפר בלום — תכנית ברהמס: וריאציות על נושא של היידן לשני פסנתרים רביעייה מס. 1 בסול מינור לפסנתר וכלי־קשת. שלישייה לקרן, כנור ופסנתר במי־במול מג'ור. ואלסים על שירי אהבה, אופ. 52, לסופרנו, אלט, טנור, בס ושני פסנתרים.

רשת א'

07.30 "הד שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חוגה" — עם בני הנדל. 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגשר" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 "רדיו קלי" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 שירים עבריים. 11.30 "השכלה ודעת לכל" — "קהילות ישראל" — בהדרכת הד"ר יוסף טובי. "לוואה" 12.05 "מצליל" המורה בבקשתך" 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכנית לילדים "...ספר והחול" — פרק רביעי (ג) "התחבנים" פרק שביעי (ג) "מטלורי המשקל" — "אלה אחותי הגדולה ואני" 14.45 לילדים הגדולים "תחול כשף" — ולקנט כליבה. 15.25 "השכלה ודעת לכל" — "הי, בואו נדבר אנגלית" 15.30 "ספר חדש" — סקירה. 16.05 "מגשו תנכים" 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת" — "אתרים בירושלים" — סיור עם המשורר יצחק שלו — מדע מקסמים את 18.00 "מנחה ישראלי" 18.05 "מנחת ערב" 19.05 "שעון התלמוד" 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "שעינו ביחד וכל אחד לחוד" — עורך ומנחה זכי כץ.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "חתול בסנדלים" — תכנית לתלמידים בחופשה. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "כל שתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.00 "יש עניין" — עם גבי גזית. 15.05 "רגעי קסם". 15.51 לוח מודעות. 16.05 "תוצרת הארץ" — תכנית "בבקשתך" לשירים עבריים. 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על ספרים ואנשים" — מגזין הפיזיק והחברה. 18.05 "אצבע על הדופק" — שבועון בעניני בריאות ורפואה. 19.00 "היום הזה" "עולם חדש" — מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות "בבקשתך". 22.05 "עוד פעם אחת" — תכנית בשידור חוזר — "חמישים שנה למלחמת האזרחים בספרד". 23.05 "כפר ראשו" — חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: מרד יצירה והתגלות חזונו של טנטלוס, מרצה: פרופ' שלמה שוהם. 06.30 "פוקחים עין" — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקה 10" — עם מיכל ניב. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "פיצוץ" — מצעד הפזמונים היומי. 14.05 "רו רה יומי" — עם דובי לנץ ורני קרמל. 15.05 "פסק זמן". 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.55 כאופן מילולי — סיכתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם רון אילון ויעל רן. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.40 משירי הלהקות הצבאיות. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "מוסיקה נטו" — רוק ישראלי. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: מרד יצירה והתגלות (ש.ח.) 22.05 על הרכש ועל הכיפאק — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר. 23.55 "שיחת חצות" — עם עודד פלדמן — מנכ"ל תאטרון "הקאמרי". 00.05 ציפורי לילה — עם רודי בן זאב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 "בחורה לאוויר" — להיטים ותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראליים. 09.05 "בא לי" — להתמודד עם התקליטיה. 10.05 "אותי זה מצחיק" — מערכונים. 11.05 "יום יום יס" — עם אבי אתגר. 13.05 "פזמון חוזר" — שירים עבריים. 14.05 "כטן־גב" — עם שוש עטרי וטוני פיין. 16.05 "הצגה יומית" — עם יגאל רביד. 18.05 "מקום בצמרת" — מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 "אורח עתיק" — "שירים שלא נס ליחם". 23.05 "מני ג'אר" — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
9.30 .7.15 .4.30
אבנר: שובו של מקצוען 5. 7.30. 9.40
אורלי: רכבת אל החופש 5. 7.15. 9.30
בית לסין: לא מאוחר לאהוב 23.15
בן־יהודה: השגעון הגדול
גת: הצבע ארגמן 3. 6. 9
גורדון: בר 51 8. 10. 11.45
דקל: חכמים בלילה
דרייב אין:
נילס הולגרסן 08.00
קוברה 10.00
סקס 12.00
הוד: הקרב על הוועד 5. 7.30. 9.30
מוזיאון תל־אביב: "עזאה"
לימור חדש: מעריץ אלמוני 7.00. 9.30
פאר: רק בין חברים 4.30. 7.30. 9.30
סינמה 1: המשימה האחרונה 5. 7.30. 9.30
סינמה 2: אהבה מטורפת 5. 7.30. 9.30
פאריס: כוורת 12. 2. 4. 7.30. 9.30
הטנגו האחרון בפריז 23.30
רב־חן:
חן 1: ב"ס לשוטרים מתחילים 5.50. 7.50. 9.50
חן 2: שגעון של לילה 5.50. 7.45. 9.50
חן 3: ספורה של אננס 7.40. 9.50
חן 4: מרגלים כאלה 6. 7.55. 10
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 5. 7.50. 9.50
שחק: זכרונות מאפריקה 5.45. 9.15
תל־אביב: תקלה מופלאה
תכלת: אהבה על הוולגה 4.30. 7.30. 9.30
צוותא: ילדי המדרגות 8.00

רמת־גן
אואזיס: הצבע ארגמן 5. 7.30. 9.30
לילי: תקלה מופלאה 7.15. 9.30
ארמון: ב"ס לשוטרים מתקדמים 5. 7.15. 9.30
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 7.30. 9.10
גן 2: חופשה מטורפת באירופה
גן 3: הסיפור האמיתי 7.30. 9.50
גן 4: קרטה קיד II 7.20. 9.50
ספורה של אננס 7.20. 9.50

ירושלים
אדיסון: קוברה 4.30. 7.30. 9.30
אורנע: ב"ס לשוטרים מתקדמים 4.30. 7.30. 9.30
בית אגרון:
לסי שובי הביתה 16.00
הרומן שלי עם אנני 17.45
רמבו 19.30
אפוקליפסה עכשיו 21.15
טיסה נעימה 24.00
בנייני האומה: נשיקה אשת העכביש 7.30. 9.30
בסירה: אלכם חולה אהבה 4.30. 7.30. 9.30
אורגיל: שובו של מקצוען 7.00. 9.30
מיטשה: בר 51 7.15. 9.15
סמדר: כבודו של פריצי 7.15. 9.15
הבירה: מסע עסקים של אבא 2.00. 9.30

חיפה
ארמון: תרגיל לשוטרים מתחילים
אורה: אלכם חולה אהבה 2.15. 4.30. 9.30
חן: קרטה קיד + כחום הנוף 4.30. 7.00. 9.00
עצמון: הקרב על הוועד 4.30. 7.00. 9.15
פאר: קרטה קיד 5. 7.00. 9.15
רון: אור המערבים: יחסים אסורים 4.30. 7.00. 9.15
יפה: השגעון הגדול 4.30. 7.00. 9.15
אמפי: קוברה 4. 7. 9.00
אורלי: פנראננו 4.30. 6.45. 9.00

נתניה
שרון: תקלה מופלאה 8. 10
סנטרל: הקרב על הוועד 8. 10

חולון
כבבי: השגעון הגדול 5. 7.30. 9.30
מגדל: ב"ס לשוטרים מתקדמים 7.15. 9.30
ארמון: קרטה קיד 5. 7.30. 9.30

בת־ים
עצמאות: השגעון הגדול 5. 7.15. 9.30

הרצליה
היכל: השגעון הגדול 5.00. 7.30. 9.30
מלון דניאל:
זכרונות מאפריקה 18.00. 21.30

באר־שבע
חן: השגעון הגדול 4.30. 7.30. 9.30

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ג', 5.8

תיאטרון הבימה
השקיעה: 20.30

התיאטרון הקאמרי
מיכאל קולהאס: 20.30
קידוש - בצוותא 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת

יום ג' 5.8 בשעה 16.30
המדרשה למחשבה סוציאליסטית
ד"ר מאיר פעיל: האם הגשמת הציונות מותנית בדרכה הסוציאליסטית
ב־20.30 קידוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון: המרכז — ככר ויצמן
ירושלים: קופ"ח — מרפאת רוממה, המ"ג 28
נתניה: פורת — פ"ת 76
פתח־תקוה: סופרפארם — שפירא 43
רמת־גן: המגן — ביאליק 30
תל־אביב: בריאות — המלך ג'ורג' 28; בני — דיזנגוף 174
חיפה: הדס — חורב 53
רחובות: קופ"ח כללית — בני משה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, א.א.ג. שערי צדק - כירורגיה, אורטופדיה, עיניים. ביקור חולים - פנימית, נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—24.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנביאים 26 קומה ג', טל' 523366 פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה לנפשות
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

מוקד מיטור־ים
מוקד עה"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; [illegible]

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעמוד לרשות מבוטחי קופ"ח בימים א'—ה' ב־20.00—08.00, בימי ו' מ־15.00—08.00. טלפונים: 03־483300, 03־433500.
"יד ביד" — ארגון הקשבה בטלפון לילד ולנוער - טל' לנוער במצוקה: ת"א — 226027 (24 שעות), חיפה — 04־229488 (11.00—20.00), נהריה — 04־920014 (11.00—20.00). קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל' 235782.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'—ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'—ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00. [illegible]
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.15.
10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: [illegible]
הרכבת תופעל בימי א' כשמע חוץ אחרי חג בלבד.

ספורט

ראש המשלחת הסובייטית באליפות אירופה באיטליה:

"אם היה תלוי בי היינו נוסעים מחר לישראל..."

"אם ביקור בישראל היה תלוי בי היינו נוסעים כבר מחר, אבל כידוע לך זו מדיניות כללית" - כך אמר ראש משלחת ברית־המועצות למשחקי אליפות אירופה לנערות בכדורסל, נינוס ויטאס, לישראלי אליהו עמיאל, ששימש באליפות זו, בפרוג'ה, איטליה, משקיף ראשי מטעם ההתאחדות הבין־לאומית (פיב"א).

ויטאס, שהציג את עצמו כנשיא התאחדות הספורט הליטאית, שמושבה בווילנה, גילה - כמו שאר אנשי המשלחת הסובייטית - ידידות רבה למשקיף הישראלי ולא פעם הביע רצונו לבקר בארץ.

עמיאל, שהירבה לשוחח עם הסובייטי, אם באנגלית, או באמצעות המתורגמנית שבאה מברה"מ, שאל את איש שיחו אם סבוניס יישאר בז'אלגיריס קובנה, או אולי יצליח מאמן צסק"א, אלכסנדר גומלסקי, ל"סחוב" אותו לצסק"א מוסקבה. תשובה של העסקן מווילנה: "אף אחד לא יסחוב אותו. יש להם מספיק שחקנים טובים"...

בשיחה הסתבר שסבוניס מקבל שכר חודשי של 300 רובל בעוד שאר מרוויח 400 רובל... כמובן, שיש גם פרמיות והטבות אחרות.

מדוע שלא יעבור לאן.בי.איי. שם מציעים לו מיליוני דולארים? - שאל הישראלי. התשובה: "גם אצלנו הוא חי לא רע"...

המאמן היוגוסלבי קיבל נזיפה

התקרית היחידה באליפות הנערות היתה כאשר מאמן נבחרת יוגוסלביה, מולאן ואסוייביץ', עשה במשחק בין יוגוסלביה ואיטליה תנועה מגונה לעבר הקהל ויו"ר ההתאחדות האיטלקית, אנריקו ויננצ'י, שעה שיוגוסלביה כבר הוליכה ב־15 נקודות הפרש. המאמן חולץ בסיום המשחק בקושי מהמגרש.

האיטלקים הגישו תלונה, ועדת המשמעת של האליפות, בראשותו של עמיאל, נזפה חמורות במאמן היוגוסלבי והחליטה לשגר את הדו"ח לפיב"א ולהתאחדות היוגוסלבית.

הנפגעת העיקרית מהתנהגות המאמן היוגוסלבי היתה נבחרת הנערות של יוגוסלביה. הקהל האיטלקי לא היה מוכן לסלוח ליוגוסלביות על העלבון של המאמן ש"עשה קרניים" לצופים. יו"ר ההתאחדות האיטלקית אמר בועדת המשמעת: "אילו עשה תנועה כזו בסיציליה היה מחוסל".

עמיאל נאלץ להחליף ברגע האחרון גם את השופט היוגוסלבי, שנקבע לנהל את המשחק על מקומות 3־4, בין איטליה ופולין, מחשש שהקהל יפגע בו.

"טקצ'נקו יוגוסלבית"

משחק־הגמר באליפות, שנערך בפרוג'ה, היווה שיחזור למשחק בין ברה"מ ויוגוסלביה ב... אליפות העולם בספרד.

ליוגוסלביה יש נערה המזכירה את הסובייטי... טקצ'נקו. היא בת 18 וחצי, גובהה יותר מ־2 מטר ומשקלה כ־110 ק"ג. היא עדיין אינה מלוטשת, אולם משבשת את כל הגנות היריב. בגמר, נגד ברית־המועצות, היטיבה לשחק ורק כאשר יצאה בחמש עבירות הצליחו הסובייטיות להשוות ל־63:63, ולנצח בהארכה — 70:71.

הדירוג הסופי של אליפות אירופה לנערות: 1. ברה"מ; 2. יוגוסלביה; 3. איטליה; 4. פולין; 5. רומניה; 6. צרפת; 7. הולנד; 8. מערב־גרמניה; 9. הונגריה; 10. שבדיה; 11. צ'כוסלובקיה; 12. ספרד.

מכבי תל־אביב גיבשה החלטה: אבי לא ישוחרר

● כדורגל

מכבי תל־אביב אינה מתכוונת כלל לשחרר את בלמה הבין־לאומי, אבי כהן, לקבוצה הסקוטית גלאזגו ריינג'רס — כך עולה משיחה ראשונה שקיים אתמול הכדורגלן עם יו"ר הקבוצה, גדעון בריקמן.

אבי כהן שהגיע לארץ ניצל את שעות הבוקר לבילוי עם משפחתו ואחר הצהרים נפגש עם גדעון בריקמן בתקווה לצאת מהפגישה עם הבטחה לשחרור אלא שבמהלך הפגישה הובהר לו שאין כל כוונה לשחררו ולכן לא הועלה על הפרק הנושא הכספי.

בריקמן ביקש להבהיר לאבי שלאחר שיחרורו של מוטי איוניר לקבוצה ההולנדית רוצה יהודה שחרור של שחקן מפתח נוסף, כמכה קשה למכבי תל־אביב. מדבריו ניתן היה להבין כאילו הקבוצה לא תוכל להתקיים ללא אבי כהן ולכן גובשה החלטה שלא לשחררו.

נבוך, נסער ונרגש יצא אבי מהפגישה אבל נמנע מלהצהיר הצהרות. הוא הסתפק בדברים: "לא הרמתי ידיים אני מקווה עוד לשכנע את ראשי הקבוצה שיתנו לי לצאת לריינג'רס".

בינתיים לא ברור אם מנהל גלאזגו ריינג'רס, גרהאם סונס, יגיע לארץ, לפי הפגישה אתמול אין טעם לבואו.

אבי ישקול היום את צעדיו הבאים, בהתייעצות עם ידידיו, ואז יחליט אם לחדש את אימוניו במכבי תל־אביב.

סופית: קליין היושב ראש

מאת ראובן חנניה

השופט הבינלאומי הוותיק אברהם קליין התמנה אתמול ליו"ר איגוד השופטים והוא יחליף את דני שפירא שכיהן בתפקיד זה 8 שנים.

ההתאחדות בחרה גם הנהלה חדשה לאיגוד השופטים המורכבת, מלבד היו"ר, גם מיצחק עורבי, נפתלי איתן, אהרן שושני, אברהם ראובני, שמואל עפרון, מרדכי בן חנן ופנחס מנדלר.

פרואני השוהה בעין השופט באימון של מכבי חיפה

מאת יוסף גלזר

בהעדרם של רוני רוזנטל (יצא שלשום לבריז' הבלגית) וזאהי ארמלי (נופש בחו"ל ועתידו לא ברור) החלה אתמול סגנית האלופה מכבי חיפה באימוניה הקדם עונתיים. לאחר אסיפת קבוצה יצאו הכדורגלנים לאימון ראשון על שפת ימה של חיפה.

הארגנטיני, דניאל בריאלובסקי, טרם התאמן בשורות החיפנים. כך שאת מירב תשומת הלב מיקד דרום אמריקני אחר, דייויד ברק בן 19 עולה חדש מפרו השוהה בקיבוץ עין־השופט. ברק, ששיחק בפרו בקבוצת "אוניברסיטריו" הובא לאימון על־ידי חבר קיבוץ עין השופט אמנון שמשי הידוע כאוהד מושבע של מכבי חיפה. היה מי שאמר על ברק "יש לו את הוירטואוזיות של דידו הבראזילאי ואת הגוף של רוני רוזנטל".

פנים חדשות וישנות באימון הבתולין היו יחזקאל שירי שחזר מתקופת השאלה במכבי שפרעם וירון פרסלני שחזר ממכבי פתח־תקוה וכבר שותף במשחקי האינטרטוטו. שירי ייבחן במשחקי גביע ליליאן לגבי מידת התאמתו לאייש את חולצת המגן השמאלי בארבעת מחזורי הפתיחה נוכח היעדר הבין־לאומי ציון מרילי בשל ריצוי עונש הרחקה בעוון הפרת תקנון שחקני ההסכם.

לראשונה התאמן עם הקבוצה הבוגרת גם מלך השערים של הליגה לנוער איתי מרדכי המהווה את תקוות החיפנים כממלא־מקום של רוזנטל. עתה מצפים במכבי חיפה לשובו ארצה, היום או מחר של זאהי ארמלי על מנת לחדש את המו"מ עמו, בתקווה ליישר את ההדורים ולהגיע עמו לסיכום כספי מהיר.

רוזנטל רישמית בבריז', איוניר עדיין לא

רוני רוזנטל
הכל כבר רישמי

מאת ראובן חנניה

שחקנה הבינלאומי של מכבי חיפה רוני רוזנטל שהצטרף לקבוצה הבלגית בריז' זכה אתמול לשחרור מההתאחדות לכדורגל ורישמית כבר יוכל להשתתף מעתה במשחקי קבוצתו החדשה.

היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, עורך דין צבי יפה, בודק עתה סעיף תקנון ההתאחדות לכדורגל כדי להכניס תקנה חדשה המאפשרת לשחקן ישראלי המשחק בחו"ל להצטרף למשחקי הנבחרת זמן ארוך יותר מאשר 48 שעות לפני המשחק בהתאם לתקנון ההתאחדות כרגע.

שחקן אחר, מוטי איוניר ממכבי תל־אביב, לא קיבל עדיין שחרור מההתאחדות בעקבות עיכוב במסמכיו שלא הגיעו עד עתה לישראל.

הרז של הנערים

מאת ראובן חנניה

אמנון רז מונה אתמול כמאמן נבחרת הנערים של ישראל עד גיל 16 המתכוננת למשחקי קדם גביע העולם בשנה הבאה.

כמנהל הועלה שמו של ישראל סטושינסקי אולם מועמדותו דורשת עדיין אישור.

המאמן רז יחל בעבודתו ב־1 בספטמבר.

אנטמן יעבור במזומן וישלם לחיפה בתשלומים

מאת יוסף גלזר

גיורא אנטמן, שוער הפועל חיפה, יוכל לעבור לקבוצת הפועל תל־אביב ולצאת עמה ביום שישי למחנה אימונים קדם עונתי ברומניה — כך עולה מפסיקתו של שופט בית־משפט השלום בחיפה סוהיל גירה שדן בעניינו במעמד נציגי שתי הקבוצות.

השופט קיבל את טענת הפועל חיפה כי על אנטמן לשלם 7500 ש"ח להפועל חיפה כהשתתפות בסכום שיחרורו אם כי איפשר לו לשלם את הסכום בעשרה תשלומים בני 750 ש"ח החל מן ה־1 באוקטובר.

יצוין, כי תביעתו של אנטמן בדבר שיחרורו מהפועל חיפה הוא בגין חובותיה הכספיים כלפיו — שרירה וקיימת וללא קשר לפסק דין זה ותידון במועד מאוחר יותר.

ליגה לקט־רגל

מאת ראובן חנניה

מאמן נבחרת הקט־רגל מנחם קרנטליק, מסר אתמול דו"ח להתאחדות לכדורגל על האירגון והרמה המקצועית של תחרות הקט־רגל שהתקיימה בשבוע שעבר בהשתתפות נבחרות המחוזות.

ההתאחדות פועלת עתה להפעיל ליגת קט־רגל סדירה החל מהעונה הקרובה.

נפתחה הליגה בפולין

משחקי הליגה בפולין נפתחו ביום ראשון. האלופה גורניק זאבז'ה גברה על רוך חוז'וב 1:3. וידז'ב לודז' וסטאל מיילץ' סיימו בתיקו 1:1 וכך גם פוגון שצ'צ'ין ושלונסק ורוצלאב.

● אלכס ברזלי ששיחק אשתקד בקבוצת "סטנר פרנסה" ומתנשא לגובה 2 מטרים התאמן אמש בקבוצת הפועל חולון והשאיר רושם טוב לאחר אימון הבכורה שלו בקבוצה.

שפע נשאר בארה"ב... לבקר את סבו

מאת יוסף גלזר

בקבוצת הכדורסל של הפועל חיפה הופתעו מכך ששני שחקני העוזר רולנד יופסון וקלפטריק ולם שהיו אמורים להגיע ארצה שלשום, דחו את בואם.

יופסון אמור להגיע היום וקלפטריק רק ביום חמישי.

בינתיים סגרה הפועל חיפה עניין עם אלון אופיר ויישבה עמו את הסכסוך הכספי.

היום עומד להגיע גם שחקן העוזר של מכבי חיפה ג'ון פלוורס שיצטרף לחברו הלבן מאייק קלארק. באותה טיסה עם פלוורס תחזור גם קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה מארה"ב. למעט עדי גורדון ותומר שטיינהאואר שהקדימו את שובם במוצאי־שבת. הדורון שפע שימשיך בביקור משפחתי אצל סבו בארה"ב.

רק מיקי, דורון וחן בקבלת פנים בכנסת

מאת יוסף חכם

נבחרת הכדורסל של ישראל שחזרה ממשחקי אליפות העולם במקום השביעי התקבלה אתמול אחה"צ במשכן הכנסת בירושלים ע"י היו"ר, ח"כ שלמה הלל, ויו"ר ועדת החינוך של הכנסת, ח"כ נחום גולדשטיין.

למשכן הגיעו רק שלושת שחקני מכבי תל אביב מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י וחן ליפין בלוויית המאמן הלאומי צבי שרף, מ"מ יו"ר איגוד הכדורסל שמעון מזרחי וחברי האיגוד אברהם פלרה, איתן חפר, אברהם זייף ויצחק פוקס.

בדברי ברכתו אמר היו"ר הלל שהוא עוקב אחרי מהלך המשחקים באליפות וחושב בהחלט שהכדורסלנים ייצגו את המדינה למופת. בהומור מסוים הוסיף הלל שיש דמיון בין כדורסל לכנסת בכך שבכדורסל מוצאים מן המגרש אחרי חמש עבירות ובכנסת אחרי שלוש אזהרות.

יו"ר ועדת הספורט, פנחס גולדשטיין אמר שההישג היה הטוב ביותר בכל ההיסטוריה. "העם בישראל כאב את ההפסדים ושמח מצד שני על הנצחונות. היה לנו איכפת בבית וראינו שגם לכם היה איכפת ובסך הכל מה שנותר לי זה לאחל לכם הצלחה גם בעתיד".

ח"כ שלמה הלל העניק למ"מ יו"ר האיגוד, שמעון מזרחי את מדלית הכנסת ומזרחי החזיר שי משלו.

בסיום יצאו הכדורסלנים והמלווים לצפות בישיבה של הכנסת בנושא תאונות הדרכים.

צבא סוריה ניצח בכדורסל

[illegible]

היום מרוץ המכוניות ה־4 העונה באשקלון

היום ב־4 אחה"צ, יתקיים באשקלון המרוץ הרביעי במסגרת אליפות ישראל ב"ראלי־קרוס".

יתחרו כ־60 נהגים, ב־3 קבוצות נפח: 1000, 1500 ו־1600 סמ"ק.

הצלחה לטניסאים ישראלים בפרנקפורט

מאת יצחק אשל

ארבעה טניסאים צעירים מישראל בגילאי 16 רשמו הישג נאה בתחרויות הפורי־קאפ שנערכה בפרנקפורט שבמערב־גרמניה כשתפשו את כל ארבעת המקומות הראשונים.

בתחרות זו השתתפו כ־320 טניסאים ממערב־גרמניה, אוסטריה, שבדיה, הולנד ובלגיה.

במשחק הגמר גבר אוהד ויינברג על יובל קארוצי 4:6, 1:6 ובחצי הגמר גבר ויינברג על אילן ארליך 3:6, 3:6 וקארוצי ניצח את משה לובצקי 2:6, 4:6.

עוד נצחון לנבחרת הכדוריד

● כדוריד

מאת יוסף חכם

נבחרת הכדוריד של ישראל המקיימת מחנה אימונים במערב גרמניה לקראת משחקי אליפות העולם דרגה ג' שיערכו בשנה הבאה, ערכה משחק אימון נוסף מול קבוצת המחוז של אוברגלוקנבך וניצחה בנקל 14:27 לאחר 7:12 במחצית.

את השערים לנבחרת ישראל הבקיעו: סומך 5, זלינגר 5, קושניר 4, ורד 4, גרא 2, רפאלי 2, בלרד 2, אלינב 1, פרוכטר 1 ודרזוקר 1.

הגולש גד אברהם סיים במקום ה־13

מאת יצחק אשל

הגולש גד אברהם זכה בסיכום הכללי של תחרויות המוט והחיתרנים במקום ה־18 מבין כ־120 גולשים עם סיומן של תחרויות במארסיי בדרום צרפת בתום 12 ימים בהם עברו הגולשים כ־800 ק"מ.

יתר הישראלים הגיעו במקומות האלה: אמיר ארד במקום ה־23, ערן ענבר במקום ה־40, עופר בוצר, על אף שגלשנו נשבר, במקום 64 ועמית ענבר במקום 77.

נופש וספורט

כ־1000 עובדים ובני משפחותיהם ישתתפו השנה במיבצע נופש וספורט לעובד ומשפחתו שמארגן אגף הספורט לעם בהסתדרות הפועל.

במסגרת המיבצע, שהחל אתמול, וימשך במשך כל חודש אוגוסט בבתי הארחה ובמיתקני הספורט והנופש של בית ברל ובמרכז הימי בקיסריה מתארחים העובדים ובני משפחותיהם לנופשונים בני שבוע כשבצד הנופש יעסקו בפעילות ספורטיבית.

דגש מיוחד מושם בנופשונים על הפעילות הגופנית העממית מתוך מטרה להקנות לנופשים ערכים ספורטיביים עממיים שישמשו אותם גם לאחר תקופת הנופש.

שיא עולמי ב־50 לנשים

● שחיה

השחיינית הרומנית תמרה קוסטאצ'ה קבעה בבוקרשט את הזמן הטוב ביותר ב־50 מטר לנשים — 25.31 שניות.

השיא הקודם היה שייך אף הוא לאותה שחיינית — 25.34 ונקבע בחודש יוני אשתקד.

הצ'כי קארל נובאצ'ק מתאמץ ומצליח. בתחרות הטניס שנערכה ביום א' בוושינגטון (פרסים בסך 220 אלף דולר), שבה גבר בגמר על הצרפתי תיירי טולאסן בתוצאה 1:6, 6:7 ו־4:7. (צילום, אי.פי.)

היום מתחיל מחנה הכדורגל היהודי־ערבי

מחנה כדורגל ארצי ראשון לנוער יהודי וערבי עורך ארגון "ניצני שלום" מהיום ועד ה־8 באוגוסט בבית המכון לגננות וגננאות, נוף של "ניצר" בפתח־תקוה — כך נמסר אתמול על־ידי נציגי "ניצני שלום" במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

במחנה ישתתפו 50 נערים יהודים ו־50 נערים ערבים אשר ישלמו 35 ש"ח בעד ימי שהותם במחנה. הנערים הם בגיל 14 עד 16 מכל חלקי הארץ. בין הנרשמים למחנה יש נערים מהקיבוצים יוטבתה, עין צור, יקום, בית העמק ואחרים. והמערים עפולה, תקוה, ראשון־לציון, רחובות, רעננה. הנוער הערבי יגיע מישובים ערביים כמו ג'לג'ולית, שפרעם, תמרה, בקה אל גרבייה, טירה ועוד.

מדריכי הכדורגל יהיו שחקני הכדורגל נמרוד (ג'ימי) דרייפוס וריפעת (ג'ימי) טורק וכן שחקנים נוספים מהפועל תל־אביב. נוסף לכדורגל יעסקו הצעירים במשחקים חברתיים, יצפו בסרטים וכדומה. המארגנים הדגישו, כי הם גוף "א־פוליטי" ויעסקו רק במפגש בין נערים יהודים וערבים, כדי לעשות הכרה ביניהם אך לא יעסקו בערבוב תרבויות.

נמרוד דרייפוס אמר, כי הוא וריפעת טורק הם הממונים על הכדורגל בארגון "ניצני שלום". הם מעוניינים שנערים יהודים וערבים יכירו וישחקו ביחד.

טלקס

● ירידה לדולר ולליש"ט באירופה

לונדון. — הדולר והלירה שטרלינג ירדו בשוקי הכספים של אירופה, עם היפתח המסחר אתמול, וחמשך ההיצעים של שני המטבעות.
הדולר ירד לשפל חדש של 2.08 מארק, ובעקבות זאת גברו התחזיות, כי המטבע האמריקני ירד בקרוב ל־2 מארק.
קודם לכן ירד הדולר לשפל חדש ביפאן — 152.80 ין, והתחזיות עתה היא שהוא ירד ל־150 ין.
הליש"ט נסחרה בפראנקפורט ב־3.046 מארק, שפל שלא היה כמותו אי פעם. הלירה שטרלינג ירדה גם כנגד הדולר. (ע"ר)

● יאסר ערפאת יבקר בקרוב במצרים

כווית. — מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, יבקר בקרוב בקאהיר, כדי לדון עם נשיא מצרים, חוסני מובארק, על המאמצים האחרונים לחשכין שלום במזה"ת — גילה אתמול העתון „אל ואטאן" המופיע בכווית.
העתון מסתמך על מקור פלשתינאי מהימן, ומציין, כי במהלך השיחה ידווח מובארק למנהיג אש"ף על תוצאות דיוניו עם סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש. (ע"צ)

● גובר זרם הפליטים הלבנונים לדנמרק

קופנהגן. — בחודשים האחרונים זרמו פליטים מן המזה"ת טיפין טיפין לדנמרק, והדבר הקל על הדנים בבעיות הקליטה, הדיור, לימוד הלשון והתקציב, אך עתה גבר זרם הפליטים במידה ניכרת.
בכל חודש יולי הגיעו לתחנת הגבול בין גרמניה המערבית לדנמרק כ־200 מבקשי מקלט פלשתינאיים חסרי נתינות ולבנונים, אך בסוף השבוע האחרון בלבד הגיעו לתחנה זו, פדבורג, 65 מבקשי מקלט והזרם שוב גובר.
הם נשלחו למרכזי קליטה, שם תמשיך המשטרה בחקירתם עד לאישור או לסירוב להעניק להם מקלט.
עלי כהן, דנמרק

● רייגן מצדד בהטלת עונש מוות על סוחרי סמים

ניו־יורק. — הנשיא רונאלד רייגן, שהחליט על הגברת המאבק נגד הסמים, סבור, כי סוחרי הסמים ראויים לעונש מוות, אך לעומת זאת זכאים צרכני הסמים לסיוע, ולא לעונש.
בראיון המפורסם בגליון האחרון של השבועון „ניוזוויק", מותח רייגן ביקורת על תעשיית הסרטים ומצדדי מוסיקת הרוק, באומרו כי אלה מפארים את השימוש בסמים. רייגן מגלה, כי הציע לחברי הקבינט שלו להסכים מרצון לבדיקות, שיגלו אם הם צורכים סמים. (ע"ר)

● המצביעים במאלזיה דחו הקנאות הדתית

קואלה לומפור. — ציבור הבוחרים במאלזיה דחה בבחירות האחרונות את תורתם של הפונדמנטליסטים המוסלמיים, שביקשו להנהיג במדינה איסור על מכירת משקאות חריפים ועל השמעת מוסיקת פופ.
מפלגת האופוזיציה המוסלמית הקיצונית, שתבעה גם הנהגת לבוש שמרני, כפיית השמירה על חוקי דת והגבלת התפקיד שהאשה ממלאת בחברה, איבדה ארבעה מבין חמשת מושביה בבית־הנבחרים, בבחירות הכלליות שנערכו במאלזיה אתמול.
האיסלם הוא הדת הלאומית במאלזיה, אך אין היא נהנית מתמיכה רבה באוכלוסיית המדינה, כמו באינדונזיה הסמוכה. (ע"ר)

תיקון טעות

בידיעה מיום 26.7.86 שכותרתה: „מנהל סניף שופרסל לשעבר חשוד במעילה" — נפלה טעות.
מדובר בסניף הסופרמרקט ולא סניף השופרסל. אנו מתנצלים בפני „שופרסל" על הטעות.

תאצ'ר תתמוך בסנקציות מוגבלות על דרא"פ

ראש ממשלת בריטניה עשתה בכך ויתור למשתתפי ועידת הפסגה של חבר העמים

לונדון. — ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, ריככה אתמול את עמדתה בשאלת הטלת סאנקציות על דרום־אפריקה, באמרה שלא תפריע להפעלת צעדים מוגבלים, בהתאם להצעות שהעלו ראשי הקהיליה האירופית בחודש יוני — אמרו מקורות בריטיים.
תאצ'ר עשתה ויתור זה למשתתפי ועידת הפסגה של חבר־העמים, שהתכנסו כאן. הקהיליה האירופית הציעה לאסור על העברת השקעות חדשות לדרום אפריקה, ולהפסיק את יבוא הפחם, הברזל, הפלדה, ומטבעות הזהב ממדינה זו. תאצ'ר הציעה גם שיונהג איסור מרצון על קידום התיירות לדרום־אפריקה.
דובר בריטי רשמי אמר, כי שש המדינות האחרות המשתתפות בוועידה אינן נוטות להסתפק בצעדים שתאצ'ר מסכימה להם, אלא תובעות שבריטניה תסכים לצעדים מרחיקי לכת יותר.
במהלך הופעתה לפני משתתפי וועידת הפסגה, הדגישה תאצ'ר פעם נוספת, כי כל צעד שיינקט נגד ממשלת פרטוריה חייב להיות מתואם בזירה הבינלאומית, ובמיוחד עם ארה"ב ויפן. (ע"צ. ע"ד)

אופ"ק החליט פה־אחד על קיצוץ בתפוקת הנפט

משוקי העולם מדווחים על התייקרויות

ז'נווה. — שרי הנפט של מדינות אופ"ק הסכימו כאן אמש פה־אחד לקצץ במשך חודשיים את תפוקת הנפט הכוללת שלהן בשיעור ניכר כדי לגרום לעליית מחירי הנפט בשוק העולמי.
הקיצוץ יהיה בשיעור של כ־4 מיליון חביות ביום, על־פי תוכנית שהציעה איראן.
מניו־יורק נמסר, כי הנפט והדלקים השונים בשוקי־העולם התייקרו אתמול בשיעור ניכר על־סמך הצפייה להחלטה בדבר קיצוץ התפוקה.
מחירי הנפט בארה"ב עלו מיד מ־11.75 דולר החבית לרמה של 13.25 דולר והנפט של הים הצפוני עלה ב־50 סנט ל־10.30 דולר החבית.
מומחים לשוק הנפט אמרו, כי אם יעמדו מדינות הקארטל בתיקרת התפוקה שהציבו לעצמן, יתייצבו מחירי הנפט בשוק העולמי במהירות רבה.
על־פי התוכנית האיראנית, יקצצו מדינות אופ"ק את תפוקתן הכוללת מ־20 מיליון חביות ביום כיום ל־14.8 מיליון חביות ביום, כלומר לרמה שהיתה באוקטובר 1984. התוכנית אינה כוללת את עיראק, שתפוקתה כיום נאמדת בשני מיליון חביות ביום.
הקיצוץ יימשך חודשיים לפחות, ואז ייפגשו שרי הנפט פעם נוספת כדי לדון בהשפעה שהיתה לו על מחירי הנפט בשוקי העולם. (איי.פי וע"ד)

בבריה"מ נשדד קבר־אחים של נטבחי הנאצים

מוסקווה. — שנתיים חפרו שודדי־קברים בקבר אחים, שבו הוטמנו כ־12 אלף קורבנות שנטבחו בידי הנאצים. השודדים עקרו שיני זהב מגולגלות הנרצחים והסירו משלדיהם תכשיטים ודברי ערך אחרים — מגלה המשורר הסובייטי אנדריי ווז'נסנסקי, במאמר שפרסם בכתב־העת הסובייטי לנוער „יונוסט", בגליון חודש יולי.
לדברי המשורר, החלו השודדים במעשיהם עוד ב־1984, כמה מהם נתפסו והועמדו לדין ב־1985, אך הוטלו עליהם עונשים קלים בלבד, ומחמת העדר שמירה, המשיכו הם ועמיתיהם בחפירות ובשוד.
המדובר בקבר־אחים סמוך לדרך־המלך העוברת בפרברי סימפרופול, בירת קרים. על־פי אומדנים רשמיים, הצליחו השודדים להוציא מן הקבר זהב ותכשיטים בשווי 68 אלף רובל (כ־100 אלף דולר על־פי שער החליפין הרשמי).
עורך כתב־העת מציין בהערת שוליים, כי ועדה ממשלתית נשלחה לקרים לחקור את הנעשה שם, אחרי שווז'נסנסקי „הרים את קולו" בשיריו נגד המעשים המחפירים הללו. „האנשים שנתפסו שם או שנתפשו כאשר ניסו למכור את שללם הוענשו בעונשים חמורים" — כותב העורך. (איי.פי.)

פיצוץ במזרח־ביירות: 2 הרוגים ו־30 פצועים

ביירות. — מצצה התפוצצה אתמול בבית־קפה בחלקה המזרחי הנוצרי של ביירות, וגרמה למותם של שני אנשים ולפציעתם של כ־30.
רבים מן הפצועים הם ארמנים קשישים, שנהגו לבקר בבית הקפה ברחוב צדדי של הרובע הארמני.
היה זה הפיצוץ החמישי בלבנון בשמונה הימים האחרונים. לפחות 55 אנשים נפגעו בארבעת הפיצוצים הקודמים, כולל מוניות תופת שהתפוצצו במזרח ביירות ובמערבה.
כוחות הבטחון של סוריה ולבנון נכנסו אתמול לשכונות הדרומיות של ביירות, קרוב ל־50 שוטרים וחיילים לבנוניים, שנתמכו במשקיפים צבאיים וחיילים סוריים, נכנסו לשכונות הדרומיות בג'יפים ובנושאי גייסות משוריינים, והחלו מכוונים את התנועה ומפנים מחסומים שהקימו המליציות.
צעד זה נועד להפסיק את הפעילות של המיליציה השיעית ובעיקר את פעולותיו של ארגון הטרור השיעי הקיצוני חיזבוללה, שמצא לו מאחז בשכונות הדרומיות של ביירות, שבהן יש ריכוז גדול של שיעים.
תושבי השכונות הדרומיות קידמו בברכה את הופעת החיילים.
עוד נמסר, כי חיילים סוריים ולבנוניים תפסו עמדות סביב שלושת המחנות הפלשתינאיים שבהם התחוללו קרבות כבדים בין המחבלים לבין כוחות המיליציה השיעית אמל. (ע"ר, ע"צ)

5 נערים שיידו אבנים ברצועה נעצרו ושוחררו

מאת רפי גאון, כתבנו בדרום

חמישה נערים בני 13 עד 15, שנעצרו כחשודים ביידוי אבנים ב־6 כלי רכב ישראליים ומקומיים בליל שבת ובמוצאי שבת, ושכתוצאה מכך נפצעו תושבת רפיח ושוטר מקומי — נחקרו והודו ביידוי אבנים, אך שוחררו בשל היותם קטינים.
הנערים הציתו צמיגים בצומת נוצרית בליל שבת וכאשר הגיעו למקום ניידת משטרה ומונית כיבוי יידו בהן אבנים, וכתוצאה מכך נפצע שוטר מקומי. מאוחר יותר הם יידו אבנים באוטובוס וברכב פרטי מקומי בצומת גוש קטיף.
למחרת, בין שעה 12 ל־1 אחר חצות, יידו הנערים שוב אבנים בצומת גוש קטיף ברכב מקומי, באוטובוס וברכב ישראלי ונפצעה נוסעת, תושבת רפיח.

ארגון פרו־לובי תקף בסיס בריטי בקפריסין

ביירות. — ארגון פרו־לובי הודיע, כי אנשיו הם שתקפו אתמול בטילים ובמרגמות את בסיס חיל האוויר הבריטי אקרוטירי, בקפריסין.
בהודעה טלפונית לסוכנות ידיעות מערבית בביירות, טען אלמוני, כי הוא מדבר מקאהיר בשם „הארגון הנאצרי המאוחד", גוף שלא היה ידוע עד כה.
פעולה זו, נאמר בהודעה, מהווה „השתתפות בשחרור העם הקפריסאי היהיר, תגובה על הריכוי הבריטי הציוני והאמריקני, ופעולת נקם של קדושי האומה שלנו במצרים, בלוב, בלבנון ובפלשתין".
הטלוויזיה הקפריסאית מסרה ביום א', כי ההתקפה על הבסיס הבריטי, שבמהלכה נפצעו קל שתי נשים, בוצעה בידי שני גברים בעלי חזות ערבית, שנמלטו מן המקום.
העתון הלבנוני השמאלני „אל ספיר" מוסר, כי בהודעה שהופצה בביירות, אך פורסמה, לדעתו, בקאהיר, מגנים חברי קבוצת הטרור את המשטרים במצרים, בירדן ובמארוקו. (ע"ר, ע"צ)

ציור של פיקאסו מוחזק כ„בן ערובה"

מלבורן. — „קבוצת טרור איימה אתמול להשחית יצירה של פיקאסו, „אשה בוכה", אם לא תיענה ממשלת מדינת ויקטוריה באוסטרליה לתביעת כופר ואם לא תגדיל את הקצבות לציירי אמנות.
קבוצה זו, המכנה עצמה „קבוצת טרור תרבותי", שלחה לממשלה איגרת שבה נאמר, כי אנשיה גנבו את הציור מהגלריה הלאומית של ויקטוריה בסוף השבוע.
היצירה נרכשה בדצמבר 1985 וערכה נאמד בכ־900,000 דולר. מנהל המוזיאון אמר, כי זו אחת היצירות החשובות ביותר של האמנות המודרנית.
חברי הקבוצה הודיעו, כי ישמידו את הציור בתוך שבעה ימים ויגנבו יצירות אחרות, אם לא יענו לתביעותיה. (ע"צ. ע"ד)

שולץ ושוורדנאזה ייפגשו להכנת פיסגה

וושינגטון. — שרי החוץ של ארה"ב ובריה"מ, ג'ורג' שולץ ואדוארד שוורדנאדזה, ייפגשו בחודש הבא בוושינגטון כדי להכין סדר יום לפגישת פיסגה בין הנשיא רייגן לבין מיכאיל גורבאצ'וב — מסר אתמול רשמית דובר משרד החוץ האמריקני.
הדובר, צ'ארלס רדמן, אמר עם זאת, כי לפיסגה עצמה לא נקבע תאריך. הפגישה בין שולץ לשוורדנאדזה תערך ב־19 וב־20 בספטמבר.
כזכור, הסכימו רייגן וגורבאצ'וב להיפגש פעמיים, השנה בוושינגטון ובשנה הבאה במוסקווה, אך בעקבות ההתקפה האמריקנית על לוב באפריל, נדחו התכניות להכנת פגישות הפיסגה ושוורדנאדזה דחה את ביקורו בוושינגטון.
משקיפים אומרים, כי שרי החוץ של שתי המדינות „יסכמו את ההתקדמות שהושגה בתחומים שבהם דנו רייגן וגורבאצ'וב בפגישתם בנובמבר אשתקד", וכן ידונו בהכנות לפגישת הפיסגה השניה במוסקווה. (אי.פי)

בוש סירב להתחייב לשפר הסיוע הכלכלי למצרים

קאהיר. — סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, איכזב אתמול את המצרים, כאשר סירב לתת התחייבות כלשהי בקשר לשיפור תנאי הסיוע הכלכלי האמריקני הניתן לה.
„לא היה ביכולתי לקבל על עצמי התחייבויות כלשהן באשר לבעיות השונות האלה בשעה זו", אמר בוש לכתבים, לאחר שיחה של שעתיים וחצי עם נשיא מצרים, חוסני מובארק.
מצרים ביקשה מארה"ב להקל על עומס תשלומי הריבית על חובה הצבאי שלה, בסך 4.5 מיליארד דולר, וביקשה גם שוושינגטון תתמוך בתוכנית סיוע לקאהיר על ידי קרן המטבע הבינלאומית.
עם זאת אמר בוש, שהוא מתייחס באהדה לבקשותיה של מצרים, והוא הוסיף, כי „קיימות דרכים שאפשר לנו לקיים שיתוף פעולה הדוק ביותר עם מצרים", אך הוא לא הציע הצעות ממשיות.
בוש גילה, כי אמר למובארק שארה"ב נתונה עתה בלחצים תקציביים מסובכים ביותר, וזה מגביל את היכולת להגיש סיוע למצרים. (ע"ר, ע"צ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 4.8.86

	יחידות	בנקנוטים — קניה	בנקנוטים — מכירה	העברות והמחאות — קניה	העברות והמחאות — מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1					1.4977
דולר אמריקני	1	1.47	1.53	1.4897	1.5083	1.4928
לירה שטרלינג	1	2.16	2.26	2.2003	2.2277	2.2130
מרק גרמני	1	0.70	0.74	0.7165	0.7255	0.7194
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2205	0.2232	0.2213
גולדן הולנדי	1	0.62	0.65	0.6359	0.6439	0.6382
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8931	0.9043	0.8966
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2142	0.2169	0.2150
כתר נורבגי	1	0.20	0.21	0.2014	0.2039	0.2024
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1902	0.1926	0.1913
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.2990	0.3027	0.3006
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0779	1.0913	1.0837
דולר אוסטרלי	1	0.87	0.93	0.8994	0.9106	0.9046
ראנד דר' אפריקני	1	0.35	0.60	0.5895	0.5968	0.5946
פרנק בלגי	10	0.33	0.36	0.3460	0.3503	0.3475
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0179	1.0306	1.0230
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.09	1.0428	1.0558	1.0469
ין יפני	100	0.95	1.00	0.9708	0.9829	0.9748

טלקס

● מפ"ם בחרה נציגות לוועדה המנהלת

הוועדה הפרסונאלית של מפ"ם בחרה לפני מספר ימים את נציגי המפלגה לוועדה המנהלת של חברת העובדים.
הנציגים הם גרשון וילן, שלמה איזור, רעיה רטיג, מחמוד יונס, יוסי בן־בסט ואליעזר רונן.
הוועדה המנהלת החדשה, אשר תימנה 35 איש, תוצג בפני הוועד הפועל בישיבתו הקרובה. מזכירות מפ"ם אמורה לאשר בימים הקרובים את המינויים.
אבשלום קווה

● נערים אוטיסטים התארחו בקבוצת כינרת

במסגרת מיבצע נסיוני של בית־חולים „איתנים" בירושלים התארחו 20 נערים אוטיסטים במשך שלושה ימים בקבוצת כינרת שבעמק הירדן.
הנערים, בני 15–18, גרו בבתי שכבת הנוערים של המשק, התרחצו בבריכה, אכלו בחדר האוכל והסתובבו במשק כקיבוצניקים לכל דבר.
ד"ר יובל שורר שליווה אותם ציין את יחס החברים והאירוח הנפלא לו זכו הנערים בקיבוץ.
הנסיון נועד לבחון את יכולתם של הנערים לשהות בסביבה זרה ובלתי מוכרת, והוא חלק מתהליך שיקום של נערים אוטיסטיים.
שלמה גלזר

● העלאת מחירים סמויה

בביקורת שערכה הרשות להגנת הצרכן בירושלים בסופרמרקטים עלה, כי ישנם יצרנים המשנים את שם מוצרם ועי"כ הם מעלים את המחיר של אותו מוצר אך בשם אחר.
מרכזת המדור בירושלים, מרים וורטמן, אמרה, כי בבדיקה שערכו מתנדבות הרשות נתגלה עוד, שישנם מוצרים שהוזלו ועל המוצר מופיע המחיר המוזל, אך הקופות לא עודכנו והקופאיות מדפיסות את המחירים הקודמים.
בצלאל עמיקם

נוגדני איידס נמצאו אצל 3 אסירים שהשתמשו בסמים

מאת אבי בניהו

שלושה אסירים המוחזקים בבתי־הסוהר בארץ נמצאו נושאים נוגדנים של מחלת האיידס, לאחר שנבדקו במרכז הרפואי של שירות בתי־הסוהר בכלא רמלה, במסגרת היערכות השירות להתמודד עם המחלה.
לשלושת האסירים עבר של שימוש ממושך בסמים קשים על־ידי הזרקה תוך־ורידית.
השלושה הועברו לבדיקה מקיפה יותר על־ידי רופאים מומחים לנושא בבית־החולים „שיבא" בתל־השומר.
מלשכת שירות בתי־הסוהר נמסר, כי שלושת האסירים בריאים לחלוטין ולא נמצאו אצלם כל תרופות קליניות של המחלה. הם נמצאים במעקב מתמיד של המערך הרפואי בשירות בתי־הסוהר ומשתפים פעולה עם מטפליהם.
מכיוון לא נמצאו אצלם תופעות קליניות של המחלה הוחלט שאין צורך לבודדם מיתר האסירים.
דובר משרד־הבריאות של שמואל אלגרבלי, מסר באותו עניין, כי אין מדובר בחולי איידס אלא רק באנשים שבדמם נתגלו נוגדנים לאיידס, דבר שאינו בהכרח סימן להימצאות המחלה.
אצל שני הראשונים הופיעו גם סימנים מקדימים למחלה, כגון ירידה במשקל ונפיחות בבלוטות החיסון של הגוף, אך הורגש, כי זאת עדיין אינה המחלה עצמה.

מאסר לעורך־דין מנהריה על מעשי מירמה והעלמת מס

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

עורך־הדין יואב קדוש בן 43 מנהריה נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה ל־6 חודשי מאסר בפועל ו־18 חודשים על תנאי וקנס בסך 100 אלף ש"ח לאחר שהורשע במעשי מירמה לשם התחמקות מתשלום מס.
עורך־הדין קדוש הורשע על־פי הוראתו בעובדות שייחסה לו התביעה בכתב־האישום, לפיו היה מעורב בעיסקת מכירת מגרשים באיזור נהריה יחד עם המתווך איתן הראל מחברת התיווך אנגלורסקסו.
על־פי כתב־האישום קיבל עורך־הדין קדוש סכומי כסף „מתחת לשולחן", העולים על אלה שנרשמו בחוזי המכירה. כסף זה חילק הנאשם עם המתווך ועם בעלת המגרש וחלקו הסתכם ב־36 אלף דולר. עוד נאמר בכתב־האישום, כי הנאשם דיווח לשלטונות מס רכוש ומע"מ כי שווי העיסקה היה מאה אלף דולר, בעוד ששוויה האמיתי היה 190 אלף דולר.
השופט ד"ר רן ביין ציין בגזר־הדין, כי הנאשם, כעורך־דין, הוא חלק ממנגנון האמון על השלטת החוק. והצרך והוא חייב לשמש דוגמה לאחרים בכיבוד החוק. השופט הטעים, כי לעניין זה עבירה על חוק פיסקאלי אינה פחות חמורה מעבירה על כל חוק אחר. השופט שציין, כי עורך־הדין פעל יחד עם אחרים להעלמת הכנסות משלטונות המס, תוך שימוש בתחבולות עורמה ובמסירת הצהרות כוזבות. לעניין זה — הטעים השופט — קשה לקבל את הטענה, שהנאשם התפתה לשידולי המתווך. „פרקליט עתיר נסיון כמו הנאשם אינו שייך לסוג האנשים התמימים וחסרי הנסיון, הניתנים לפיתוי קל", קבע השופט בהחלטתו, והוסיף, כי הרשעתו של הנאשם בפלילים והפירסום הכרוך בכך יש בהם כדי לפגוע קשות במעמדו ובשמו הטוב, שהוא „אחד הנכסים" העיקריים, שבהם תלוי עורך־דין לפרנסתו.

נשיא ביהמ"ש העליון מותח ביקורת על אי־השעיית מורה שעשה מעשה מגונה

נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, מתח ביקורת על משרד־החינוך והתרבות שלא השעה מהעבודה מורה שביצע מעשה מגונה בתלמידתו. לכן החליט הנשיא שמגר להקל בעונשו של המורה שהורשע בבית־הדין למשמעת של שירות המדינה ונדון לפיטורין, והעמיד את עונשו על הורדה בדרגה וקנס אותו בקנס כספי.
המדובר במורה בן 45 מהכפר דיר אל־אסד שבגליל. בשנת 1982 הזמין המורה תלמידה לדון עימה על התקדמות בלימודים: בחדר הלימודים ביצע בה מעשה מגונה. במעשה הבחין אדם שדיווח על כך לבני משפחת התלמידה. בעקבות הדיווח תקפו אחיה את המורה והיכו אותו מכות נמרצות.
המשטרה שחקרה את המעשה סגרה את תיק החקירה לאחר שנערכה סולחה בין המורה לבין משפחת התלמידה. משרד־החינוך לא נקט תהליך כלשהו והמורה המשיך לעבוד בבית־הספר.
שלוש שנים אחר־כך הגישה נציבות שירות המדינה קובלנה נגד המורה לבית־הדין למשמעת של עובדי המדינה בחיפה. האיש הורשע ונדון לפיטורין, עם תשלום פיצויים מלאים.
על החלטה זו ערער המורה בפני נשיא בית המשפט העליון. בהחלטתו קבע הנשיא שמגר: „אין ספק שהפיטורין היו האמצעי המשמעתי המתאים, לו ננקט בשעתו, או לו לפחות המערער היה מושעה מעבודתו. לעומת זאת קשה להבין את מהלכו של משרד־החינוך שהשאיר את המערער על מכונו כמורה בבית־הספר מייד אחר האירוע ועד היום וראה מקום לפיטורין אחרי שחלף זמן".
נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר הקל בעונשו של המורה וקבע כי הוא יורד בדרגה אחת למשך 4 שנים וישלם קנס כספי בגובה שישית ממשכורתו במשך חצי שנה. (עתים)

הטור השבועי

לקראת המאבק להגנת רמת חייהם של הגימלאים

אנו נמצאים בתהליך של תכנת דעת הקהל להקטנת קיצבאות הזיקנה והפנסיות בהתאם לתכניות שהוכנו בקפדנות במשרד האוצר. הסביר אוריאל אברהמוביץ בפגישת יושבי ראש סניפי הסתדרות הגימלאים שהתקיימה בשבוע שעבר בבית הועד הפועל של ההסתדרות.
בגיוס דעת הקהל, בעזרת ההסתדרות הכללית, בארגון שדולה בכנסת ובמו"מ עם הסיעות בכנסת, עלה בידינו למנוע את הפחתת קיצבאות הזיקנה עד כה. לקראת העתיד נצטרך להתמודד עם התפיסה שיש להוריד את ההוצאות ע"ח פנסיות וקיצבאות. מול ההצעות של האוצר יש לדאוג ליציבות הקרנות ולאיזון תקציב המדינה בדרך של הורדת רמת־חייהם של הפנסיונרים. יהיה עלינו לדרוש הגדלת ההפרשות לקרנות ברמה המקובלת באירופה ולהעלות את גיל הפרישה לפנסיה. רמת חייהם של הפנסיונרים בישראל בלאו הכי נמוכה ואסור לפגוע בה יותר. ציין א. אברהמוביץ. בתום הקיץ 1986 נתחיל במבצע ארגוני והסברתי רחב היקף כדי לחזק את הסתדרות הגימלאים לקראת המבחנים הצפויים. סיים הנואם. פרטים על פגישת יו"ר הסניפים יבואו.

ברית ראשונים —
ב־24 ביולי 1986 התקיימה ישיבת המזכירות הפעילה בהשתתפותו של נשיא ברית הראשונים הח' יוסף אלמוגי. פעילי הסניפים של הסתדרות הגימלאים מתבקשים לתת יד לפעילות ברית ראשונים במקומות מגוריהם. בכנס מזכירי 15 סניפים של ברית ראשונים בראשותו של הח' יוסף אלמוגי נמסר ע"י נציגינו דו"ח על המפקד ובו מאות חברים חדשים שהצטרפו באחרונה וכן סניפים חדשים שנפתחו בערי גוש דן ובמחוז חיפה.

מחזורי נופש —
יעקב כהן מוסר כי בתיאום בין בית הספר לפעילי ההסתדרות והמחלקה לתרבות וחברה גימלאים במרכז לתחבות יוצאו בחודש יולי ש.ז. שני מחזורי נופש. מבאר־שבע וממגדל העמק. המחיר ליום הבראה 25 ש"ח. נשמעו הרצאות בנושאי גרונטולוגיה, כלכלה וחברה והוצגו סרטים ליגמודים על פרישה מהעבודה ואורך חיים מתוכנן של קשישים. המעוניינים להשתתף יתקשרו עם הח' אריה אולפנט בטלפון 431825.
אריה לוין מוסר — כי סניף באר־שבע — קיים מחזור נופש בבית הספר לפעילי ההסתדרות ונהנו שם. מאוכל בשפע, נקיון ברמה גבוהה, נוף מקסים ושני חברים בחדר. ההנהלה גילתה התעניינות וידידות. הפגם היחיד שאין מים בחדרים ואין שרותים. ברכה מיוחדת ליוזמים ובמיוחד לח' יעקב כהן.
בארגון הוותיקים והגימלאים בת"א — נבחרה מזכירות אשר הוטל עליה להרכיב את הוועדות לפעולות הסניף. בישיבת המועצה הקרובה יידון הנושא של קרנות הגמל.

מכללות —
בסניפים מסכמים את שנת הפעילות ובעיקר סיום המכללות. במערכת הטור נתקבלו דיווחים מכפר־סבא, קרית־אתא, פתח־תקוה, חולון ורעננה. מפאת המקום המצומצם איננו יכולים לפרסם את הכתבות במלואן. ועם הכותבים הסליחה.
הוועדה הכלכלית הגיעה — להסדר עם חברת ממסי לשירותים של גרירת רכב ותיקונים בדרכים. הפרטים יפורסמו בקרוב. לגימלאים תינתן הנחה עבור השרותים הנ"ל והתשלום השנתי יהיה 39 ש"ח על בסיס כרטיס חבר של הסתדרות הגימלאים.
מרכז הסתדרות הגימלאים אבל על מותו ללא עת של הח' ד"ב כוכבי ז"ל חבר המזכירות ופעיל בוועדות הכלכלה והכספים. תרם רבות לקידום מעמד הגימלאים במדינה. יהיה זכרו ברוך.

בפלילים

חשוד ברצח טוען כי חוקריו פגעו באשכיו

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

עומר פרג', העצור בחשד שרצח את רס"ר המשטרה אבי ביאזי לפני חמישה חודשים בירושלים, הגיש השבוע עתירה לבית־המשפט העליון בה הוא טוען כי אינו מקבל טיפול רפואי נאות.
פרג' מוגדר על־ידי המשטרה כעציר מסוכן. לפני מספר חודשים הצליח להמלט מתא המעצר במשטרת ערד ונלכד לאחר מירדף ממושך. מאז הוא עצור בהמתנה למשפטו בבית־המעצר בכלא באר־שבע.
בעתירה שהגיש פרג' לבית־המשפט העליון הוא טוען, כי הוא מופלה לרעה בשל היותו ערבי. לדבריו, היכו אותו החוקרים באכזריות והזריקו לאשכיו חומר הגורם לו כאבים חזקים.
פרקליטות מחוז הדרום, שייצגה את שירות בתי־הסוהר, השיבה, כי מבדיקת רופאי השירות עולה שמצבו הרפואי של העציר תקין. השופט המחוזי יהושע סלפל הורה להביא את העציר לבדיקת רופא אורולוג בתוך עשרה ימים.

שנתיים וחצי מאסר לנאשמת בסחר סמים

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

5 שנות מאסר, מהן שנתיים וחצי בפועל והיתר על תנאי, הוטלו אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה על כוכבה לוי בת 44 מחיפה, שהורשעה בהחזקת 31 גרם הרואין למטרות סחר.
בכתב־האישום נטען, כי באמצע חודש יולי השנה, במהלך חיפוש שנערך בביתה בהדר הכרמל, השליכה כוכבה לוי מהחלון שקית שהכילה את הסם. במהלך הדיון טענה הנאשמת להגנתה כי שקית הסם היתה שייכת לבתה שנפטרה בתחילת השנה ממחלת סרטן.
שופט בית־המשפט המחוזי, אליהו כהן, קבע, כי אין צורך להרבות מלים כדי להדגיש את חומרת העבירה של החזקת סם למטרות סחר, במיוחד כשהמדובר בהרואין, שהוא סם קטלני ביותר.

30 אלף דולר נשדדו מבעל פיצריה בראשל"צ

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

30 אלף דולר במזומנים נשדדו שלשום בלילה באיומי אקדח מבעל פיצריה במדרחוב של ראשון־לציון.
השוד אירע כשבעל המקום עמד לצאת לאחר שנעל את הפיצריה. שני צעירים רעולי פנים וחמושים באקדחים הגיעו לדלת האחורית של הפיצריה ופקדו עליו תוך איומים בנשקם למסור לידיהם את תיקו שהכיל 30 אלף דולר. לאחר שקיבלו את התיק נמלטו מהמקום. המשטרה פתחה בחקירה והוקמו מחסומים אך טרם נעצר איש.
שוד אחר אירע אתמול בצהריים בסניף של בנק הדואר בבית־החולים „אסף הרופא". בשעה 12 הגיעו שני צעירים לסניף. אחד מהם נשאר לשמור על דלת הכניסה והשני נכנס פנימה. הוא קפץ מעל הדלפק, הנחית מכה על הקופאית וחטף את הקופה שהכילה כ־500 ש"ח.

לקיבוץ שפיים ולמשפחה
תנחומים במות
אברהם ברום
קיבוץ יקום

לדבורה וולף ומשפחתה
משתתפים באבלכם על מות האם
גרטרוד סוסמן
בלום אנגלס
קיבוץ שמיר

לחברינו צפורה ואריה ליפמן ולבני המשפחה
אתכם בצערכם במות האם
רחל מויער
קיבוץ מזרע

מועצת פועלי גבעתיים
אבלה ודואבת על מותו של
בנימין אבנון ז"ל
חבר מזכירות מועצת הפועלים
אפי שטנצלר
מזכיר מועצת הפועלים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
של אחינו ודודנו היקר אציל הנפש
יוסף גרושקין
בשיבה טובה
ההלוויה התקיימה אתמול יום ב'
המתאבלים:
לאה רוטדולץ ובני ביתה
ישעיהו אגסי ובני ביתו

לרבקה רייכר ולמשפחתה
אנו משתתפים בצער על מות אחיה
אריה ליפשיץ
קיבוץ יד־מרדכי

לקיבוץ חפציבה ולמשפחות האבלות
איתכם באסונכם הכבד
קיבוץ מצר
ומפעלו מצרפלס